

ВЕЛИКА СРБИЈА

НОВИНЕ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ
БЕСПЛАТАН ПРИМЕРАК

БЕОГРАД, ДЕЦЕМБАР 2007. ГОДИНЕ
ГОДИНА XVIII, БРОЈ 2994

ISSN 1452-9165

Хашки терористи

Др Војислав Шешељ

ИДЕОЛОГИЈА СРПСКОГ НАЦИОНАЛИЗМА

ВЕЛИКА СРБИЈА А.Д.
БЕОГРАД 2002.

СВЕДОК ОДБРАНЕ СЛОБОДАНА МИЛОШЕВИЋА У ХАШКОМ ПРОЦЕСУ

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА
БЕОГРАД 2005.

Др Војислав Шешељ

АФЕРА ХРТКОВЦИ И УСТАШКА КУРВА НАТАША КАНДИЋ

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА
БЕОГРАД 2007.

Др Војислав Шешељ

ХАШКО ИНСТРУМЕНТАЛИЗОВАЊЕ ЛАЖНИХ СВЕДОКА

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА
БЕОГРАД 2007.

ВЕЛИКА СРБИЈА

ЗЕМУН
ТРГ ПОБЕДЕ 3

НОВИНЕ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

Основач и издавач

Проф. др Војислав Шешељ

Главни и одговорни уредник

Елена Божић-Талијан

Заменици главног

и одговорног уредника

Марина Томан, Јадранка Јоксимовић

Помоћник главног

и одговорног уредника

Момир Марковић

Редакција

Иван Нинић, Борис Алексић,
Душан Марић, др Никола Жутић,
Слађан Мијаљевић, мр Дејан Мировић,
мр Александар Мартиновић,
Будимир Ничић, Амадџ Мигати,
Огњен Михајловић

Унос текста

Весна Марић, Златија Севић,
Љубинка Божовић, Драгица Томић
и Биљана Мичић

Лектура и коректура

Лазар Маџура, Ивана Борац

Председник Издавачког савета

Др Ђорђе Николић

Заменик председника Издавачког савета

Др Бранко Надовеза

Издавачки савет

Проф. др Војислав Шешељ,
Томислав Николић, Милорад Мирчић,
Гордана Пол-Лазић, Александар Вучић,
Драган Тодоровић,
Мирко Благојевић, Душко Секулић,
Зоран Красић, Паја Момчилов,
Наташа Јовановић, Горан Цветановић

Штампа

ДОО „Драгић”, Зрењанин
Борђа Јовановића 20,
23000, Зрењанин, тел. 023/535-491
Редакција прима пошту на адресу
„Велика Србија”, Трг победе 3,
11080 Земун; рукописи се не враћају
Новине „Велика Србија” уписане су у
Регистар средстава јавног информисања
Министарства за информације под бројем
1104. од 5. јуна 1991. године.

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
329(497.11)

ВЕЛИКА Србија : новине Српске
радикалне странке / главни и одговорни
уредник Елена Божић Талијан. - Год. 1,
бр. 1 (јул 1990)-

- Београд : Војислав Шешељ, 1990)-
(Зрењанин : Драгић). - 30 см

Месечно

ISBN 1452-9165 = Велика Србија
COBISS.SR-ID 19291650

Штеточине

- Дародавци туђег

2

Безвлашће

- Досманлијски Уставни суд

6

Законодавне заврзламе

- Одбранити Србију
од Закона о одбрани

8

Хашки терористи

- Терор над потенцијалним сведоцима
одбране др Шешеља

11

Прилог за историју бешчашћа

- Никола Поплашени

13

Стоп хајкој тиранији

- Удружене хашка глупост

17

„Здраво“ здравство

- Дођите на операцију за пет година

27

Злоупотреба школства

- Подмладак Соње Бисерко у акцији

31

Стоп глобализму

- Индустриске хидре

32

Подсетник

- Шеснаест година Републике Српске

35

Одговор хегемонији

- Нови евразијски цин

37

Трка у наоружању

- Америка - уплашени тиранин

43

Уништавање националне баштине

- Национално благо у буџацима

60

Дародавци туђег

- Сасвим јасно, мајчица „мохода на Исток” се љонавља. Зајад љокушава свим силама да разбије Србију док све време мисли на Русију и њена природна богатићива. Косово и Метохија, због сушних пошеза САД и ЕУ и њиховог упорног кришења међународног права, могу да постану увод у много веће глобалне сукобе

Пише: Борис Алексић

Уз циничан осмех западних политичара и предвиђања њихових војних комandanata да ће српски народ ускоро нестати, недавно су окончани „преговори“ Београда и шиптарских сепаратиста уз посредништво тзв. тројке. Запад је једва дочекао да објави крај преговорова на које их је, руку на срце, приморала Русија и њен чврсти став у прилог одбране међународног права и територијалног интегритета Србије.

Наime, преговарачка „тројка“ Контакт групе представила је 3. децембра у Београду и Приштини оквир извештаја о преговорима о статусу Косова и Метохије, вођених претходних 120 дана.

Чланови „тројке“ Волфганг Ишингер, Френк Визнер и Александар Боџан-Харченко разговарали су са Државним преговарачким тимом Србије, предвођеним председником и премијером Борисом Тадићем и Војиславом Коштунцијем. Издато је штуро саопштење са тог састанка према којем Србија и међународни представници са Запада различито тумаче резултате преговорова.

Предвиђено је да „тројка“ заврши рад пошто представи извештај Контакт групи у Бечу, а затим га проследи генералном секретару УН Бан Ки-Муну.

Планирано је да се о извештају Контакт групе води расправа у Савету безбедности Уједињених нација 19. децембра, на седници којој ће присуствовати и представници Србије.

Руски представник у „тројци“ Боџан-Харченко најавио је да се у извештају неће наћи предлог за будући статус Косова и Метохије.

„САД и Русија имају различите ставове. Због тога не можемо имати заједничке закључке. Ми смо за наставак преговора, а друге државе у Контакт групи сматрају да је тај процес иссрпљен“, истакао је недавно Боџан-Харченко бечком дневнику „Пресе“.

Он је рекао да ће „тројка“ наредне седмице имати сусреће с руководством Београда и Приштине, додајући да не исказује да би једна или друга страна могла да представи нове елементе.

Посредничка „тројка“ је претходно у Бечу чланицама Контакт групе представила нацрт извештаја о процесу преговора Београда и Приштине који је, уз њено посредовање, трајао претходна четири месеца.

Као и приликом ранијих састанака и овај је одржан иза строго затворених врата, чак је и место одржавања држано у тајности.

У потрази за правним основом за заобилажење резолуције 1244

Непосредно пред крај „преговора“ на мети западних медија и њихових политичара нашла се, наравно, Резолуција 1244 која неумољиво сведочи о томе да НАТО 1999. године

није добио рат, већ да га је изгубио. Према извештајима агенција крајем новембра генерални секретар УН Бан Ки Мун и високи представник ЕУ Хавијер Солана разговарали су о распоређивању мисије Европске уније која би на Косову и Метохији заменила УНМИК. Као правни основ за то послужила би декларација генералног секретара УН, која би се ослонила на тумачење „одређених елемената Резолуције 1244“. Наравно, овде истог тренутка наилазимо на прави идиотизам јер су по међународном праву, али и према националним правима држава чланица УН, резолуције докумената веће правне снаге од декларација, те се њихов садржај не може мењати декларацијама. Исто тако, уз сваки међународни документ се усваја и тумачење његове садржине управо због историјског искуства да, на пример, стране у скобу често различito гледају на донете одлуке. На жалост Сједињених америчких држава и Европске уније, у Резолуцији 1244 се на више места и изричito инсистира на суверенитету Савезне Републике Југославије, тј. данашње Србије. На овом месту срећемо други идиотизам јер поједини аналитичари са Запада, али и понеки полуписмени политичар у Србији тврде да Београд нема права на Косово и Метохију јер се у Резолуцији 1244 помиње СРЈ, а она је престала да постоји. На њихову велику жалост, из угla међународног права није спорно да је Србија наследница СРЈ. Није спорно ни да су Косово и Метохија део Србије. Разлог због којег у Резолуцији 1244 није поменута Србија је веома прост. За међународно право постоје само спољне границе (у то време границе СРЈ) док унутрашња подела за њега није од значаја. Унутрашње – административне границе свака држава може да уреди према сопственом нахоењу. Дакле, да ли су Косово и Метохија 1999. године део Србије или, на пример, Црне Горе, за међународно јавно право није важно. Наравно, Устав СРЈ и Србије су једини валидни акти из којих се може извући закључак о положају Ким. Због тога се у Резолуцији 1244 не помиње Србија, већ СРЈ.

Београд и Москва су већ изразили забринутост због оваквих маневара западних земаља.

„Русија није против мисије Европске уније на Косову и Метохији, али њу Москва може да подржи само на основу нове резолуције Уједињених нација. У супротном, та мисија била би илегална”, изјавио је јасно руски представник у посредничкој тројци Александар Боџан-Харченко.

Он је подсетио да је и ОЕБС-у потребна правна основа како би могао да настави своју мисију. Руски дипломата се заложио за наставак преговора Београда и Приштине, без временских рокова, и такође упозорио на то да се на мети појединача у међународној заједници нашла сама Резолуција 1244.

„Једнострани кораци крше Резолуцију УН 1244, а кршење неће ставити ван снаге овај документ,” упозорио је Боџан-Харченко.

Није никаква тајна да тим западних правних стручњака ради на проналажењу правног основа за давање независности Косову и Метохији уз заobilажење Резолуције 1244. Наиме, још приликом усвајања саме резолуције САД и Француска су покушале да целом свету подметну кукавичије јаје. Схвативши да је Резолуција 1244 доказ пораза НАТО политике на Балкану и препрека озакоњењу његовог насиља и дивљаштва, ове две земље су још 1999. године покушале да фалсификатима измене тумачење поменутог документа. Завера је откринута, а неколико угледних правника из ЕУ је писало о овом бестидном чину. Наравно, њихове текстове најтиражнији медији у САД и ЕУ нису желели да пренесу, спроводећи већ познату цензуру.

Све то је потврдио и један члан српског преговарачког тима. На недавно завршеним преговорима у Бадену, члан српске делегације, професор Томас Флајнер, саопштио је да је чуо да постоје многе интерпретације Резолуције 1244. По његовом мишљењу, међутим, за правнике вођене принципом добре воље, садржај овог документа је „експлицитан и сам по себи очевидан” и није му потребна додатна интерпретација.

„Аргументи” за кршење Резолуције

Флајнер сам наводи велики број „аргумента” који се користе да би се довела у сумњу Резолуција 1244.

Према првом – „Резолуција се не може применити на Србију, јер се односи на бившу Југославију”. Сва тела УН су, међутим, увек прихватала да се овај документ односи – на Србију, која се и Уставном повељом СЦГ признаје као правни наследник бивше заједничке државе.

Други „аргумент” гласи – „Резолуција 1244 омогућава тзв. међународној заједници да установи надгледану независност Косова без икаквих амандмана, јер она не обавезује Косово да остане унутар територије Србије”.

Флајнер је поновио да се три пута у Резолуцији исказује посвећеност међународне заједнице суворенитету Југославије, а сада Србије, и њеном територијалном интегритету.

– Трећи помињани аргумент – „Резолуција 1244 не спречава међународну заједницу да прихвати оно што се ‘де факто’ сматра неизбежним, а независност Косова је неизбежна, дакле, сви то морају да прихвате” – повезан је са четвртим: „Косово је већ одвојено од Србије, и због тога само треба ратификовати оно што у стварности постоји.” Наравно, сваком је јасно да овакви ставови крше перемиторне норме међународног права и његова основна начела, попут начела законитости као и основног принципа Повеље УН, Завршног хелсиншког акта итд. који гарантују суворенитет и територијални интегритет државама. Ови документи такође забрањују насиљну промену граница, као и употребу претње и сile у решавању међународних спорова.

Према петом аргументу, „искључивањем албанских грађана из бирачког списка за референдум о новом уставу, Ср-

бија је већ тихо и де факто признала независност Косова.” Шта тек рећи на овај идиотизам. Па, управо КФОР и УНМИК отворено крше Резолуцију 1244 и спречавају њено испуњење до краја. Они негирају територијални интегритет Србије и спречавају повратак српских оружаних снага у по-крајину, иако сама резолуција обавезује на то.

У шестом аргументу, Русија се оптужује да злоупотребљава право вета у Савету безбедности. Отворено речено, Русија је под баражном ватром са Запада јер се ослободила његових окова. Медијска машинерија из САД и ЕУ не пропушта прилику да сатанизује и оптужује Москву за све и свашта. Опробани рецепти из времена сатанизације Срба се сада користе против Руса док се другој страни не дозвољава да адекватно одговори на те оптужбе. Наравно, велики проблем за Вашингтон и Брисел је то што Путинова Русија није исто што и Јељцинова и што Москва више не понижава себе и своје грађане пред Западом, беспоговорно слушајући сваку команду која долази са те стране света. Уосталом, како Русија може да злоупотреби право вета? Тако што штити Резолуцију 1244 и Повељу УН?

Седми, добро познати аргумент, каже да је Косово „јединствен случај и зато не може бити преседан у међународном праву”. Наравно, овај став је бесмислен и неодржив из простог разлога што је Србија држава као и свака друга. Дакле, међународно право је јасно – оно што важи за једну државу може да се примени и на друге. Не могу се стварати државе и народи прве и друге категорије јер би то водило у расизам. Овде би могли да се подсетимо и следећих речи које је изговорио Монтескеје: „Неправда учињена једноме, опасност је припремљена свима.”

Осми и последњи „аргумент” је да је Србија наводно „изгубила право на покрајину Косово и Метохију због злочина почињених у време Милошевићевог режима”. Шта рећи на ово? Заиста, злочине за време Милошевића су пре свих починили НАТО, САД и Западна Европа, изазивајући рат на Балкану и кршећи једну другу резолуцију УН – Резолуцију о агресији, као и Повељу УН. Они су тиме починили најтежи злочин по међународном праву – злочин против мира из којег произилазе сви други злочини у рату.

Флајнер на овај последњи „аргумент” каже: „Када би то ‘држало воду’, Савет безбедности би, одмах после рата, одлучио да Косову даде пуну независност. СБ је, ипак, учинио управо супротно, из јасних разлога: да не би створио преседан за друге мањинске конфликте”.

А ево шта се, између остalog, каже у самој Резолуцији 1244. У главном тексту стоји: „...Поново потврђујући приврженост свих држава чланица суворенитету и територијалном интегритету СР Југославије...”

У тачки 10 се наводи: „Савет безбедности овлашћује генералног секретара да успостави међународно цивилно присуство на Косову како би се обезбедила привремена управа на Косову, при чему ће народ Косова моћи да ужива суштинску аутономију у оквиру СР Југославије...”

У Анексу 1 се истиче: „Политички процес ка успостављању споразума о привременом политичком оквиру, који ће обезбедити суштинску самоуправу на Косову, узимајући у потпуности у обзир споразуме из Рамбује и принципе суворености и територијалног интегритета СР Југославије...”

У Анексу 2, тачка 8, се каже: „Успостављање привремене администрације за Косово као дела међународног цивилног присуства под којим ће народ Косова моћи да ужива суштинску аутономију у оквиру СР Југославије, о чему ће одлуку донети Савет безбедности УН.”

Дакле, шта овде није јасно? Паметније би било поставити питање коме ово није јасно!

Ко све Србији ради о глави?

Резолуција 1244 није јасна класичним следбеницима Хитлера и Гебелса. Овом приликом ћемо навести тројицу. Погађате, сви су са Запада.

Најпре је представник Европске уније у посредничкој тројици Контакт групе Волфганг Ишингер у Бечу 28. новембра изјавио да је Србија крива за крах преговора јер је одбила све предлоге (овде треба додати „за независност“). Ишингер је тако без трунке срама представницима Србије у неколико наврата нудио да се одрекну Косова и Метохије и да за то приме одређене донације, уз обећање за могући бржи улазак у Европску унију. Он је такође напоменуо да постоји могућност да ЕУ замени КФОР И УНМИК на Косову и Метохији.

Јасно је, међутим, да би мисија Европске уније била нелегална зато што би се супротставила Резолуцији 1244, која јасно каже да је за Косово и Метохију надлежна мисија Уједињених нација одобрена од стране генералног секретара УН.

Резолуција 1244 даје овлашћења генералном секретару УН да именује администрацију УН на Косову и Метохији и ништа друго.

Ипак, звезда месеца је свакако постао француски генерал Касвијер де Марнак, командант КФОР-а на Косову и Метохији, који је недавно изјавио да ће косовски проблем брзо бити решен јер ће Срби у јужној покрајини ускоро нестати! Обраћајући се из Приштине путем видео-линка новинарима у Вашингтону, Де Марнак се послужио статистичким подацима о старосном добу Срба и Албанца и конструисао своју монструозну рачуничу.

„Тензије између косовских Срба и Албанаца ће доживети биолошки крај, с обзиром на то да је просечна старост албанског становништва 28 година, а Срба 54 године. Средњорочно, томе ће биолошким путем доћи крај, јер ће један од народа, знате, једноставно нестати“, рекао је француски генерал.

Из угла међународног права ове речи команданта КФОР-а Де Марнака су јасан позив на геноцид. Наиме, према Конвенцији о геноциду свако мењање етничке слике на некој територији (нпр. насиљним премештањем) представља геноцид. Као што је познато, Срби су већином претерани са Косова и Метохије насиљним средствима, тј. агресијом НАТО пакта на СРЈ и деловањем шиптарских терориста. Узимати здраво за готово овакво стање на терену без повратка избеглица и уз присуство огромног броја Албанаца који су противправно из Албаније дошли у јужну српску покрајину, само по себи је геноцид. Ова изјава јасно говори у прилог томе да КФОР и НАТО подржавају геноцид и да су у питању злочинчаке организације.

Наравно, уколико би даље ишли у анализу, могли бисмо да се запитамо колика је просечна старост Француза у Францу-

ској одакле нам долази неонациста Де Марнак. И тамо је рачуница јасна јер су Арапи много млађи од Француза. Али ово није позив на геноцид. Ово је болна истина за Де Марнака и друге Французе.

Овде одмах долазимо и до другог битног податка, а то је да Де Марнак није усамљени случај. Наиме, алфа и омега западне дипломатије, Марти Ахтисари, је отворени нациста.

Током 1999. године док је био председник Финске, Ахтисари и њему близка влада су организовали комеморацију за финске нацисте добровољце у злогласним СС трупама! Током Другог светског рата финска влада је прикупљала добровољце за нацистичку Немачку. Регрутовање је обављено тајно, а сви регрутси су се заклели на верност Хитлеру. Многи су дошли из главног града – Хелсинкија, где се укупно пријавило 1200 људи. Фински одред у оквиру СС трупа је оформљен марта 1941. године, три месеца пре инвазије Хитлера на Русију. Управо је ова јединица одиграла значајну улогу у изналажењу лажног оправдања за напад на Москву док је пронацистичка пропаганда у Финској представљала Русе као агресоре.

Марти Ахтисари је у години агресије на СРЈ организовао комеморацију тим злочинцима, објашњавајући да је Сталјин гори него Хитлер, и да су Руси били агресори у Другом светском рату равни Немцима. Наравно, тим чином овај неонациста је открио планове Запада за нови „поход на Исток“, као и пропаганду коју ће они тада употребљавати против Руса. И заиста, сви писци који су писали о томе да се на Западу већ дуже времена уздиже нови – Четврти рајх, имали су право. Медији у САД и ЕУ су прећутали ову информацију о Ахтисарiju из 1999. године, као што су прећутали Туђманове речи изречене на митингу у Загребу, да је рат у бившој Југославији избио јер је Хрватска то желела заједно са својим патронима.

Сценарио за мировну конференцију

Пред нову кулминацију кризе на Косову и Метохији недавно се поставило питање одржавања међународне конференције о јужној српској покрајини. Безбедносни извори су јасно упозорили на идеју САД и ЕУ, тј. НАТО пакта да косовски проблем реши изазивањем контролисаног – локалног оружаног сукоба, и да на тај начин принуди Србију да учествује на мировној конференцији на којој би јој биле, као санкција, одузете територије. Дакле, управо оно што нису могли да ураде 1999. године. Будући да је захваљујући Борису Тадићу и Демократској странци Војска Србије доведена до просјачког штапа и да је неспособна за озбиљнију одбрану земље, овај сценаријо се чини могућим. Наиме, у свакој земљи јаке оружане снаге имају пре свега превентивну улогу – улогу одвраћања потенцијалног непријатеља од напада. Супротно томе, слабљење безбедносног система и посебно војске је, суштински гледано, отворен позив могућим агресорима да изаберу насиљну опцију. Ово практично значи да је процес разбијања српских оружаних снага које већ неколико година уназад спроводи Демократска странка – хушкање на рат. Шиптарски терористи чије јединице добијају више новца за обуку и, како тврде поједињи медији, опрему од српске жандармерије, једва чекају такав сукоб. Тадићеве изјаве да он неће дозволити да млади људи у Србији поново гину у неком рату су стога бесмислене, јер слаби не бирају када ће да воде рат, већ се њима оружани сукоб намеће. Нације са разореним системом безбедности постају лак плен за сепаратисте. Управо због тога озбиљне државе јачају своју одбрамбену моћ док се у Србији она смањује. То је, рејимо још једном, отворен позив шиптарским терористима да окупшују своју срећу са ослабљеном српском војском, можда чак и на југу централне Србије. Дакле, прави ратни хушкачи у овој земљи су Тадићеви следбеници.

Подсећања ради, међународну мировну конференцију о Косову и Метохији су први поменули представници Г-17 плус 2004. године. Тада је њихов председник Лабус изјављивао да очекује овакво решавање питања јужне српске покрајине и да би таква конференција требало да се одржи крајем 2004. у Бечу. Овакав сценаријо би био свакако један од начина да Запад „премости“ Резолуцију 1244.

Западни медији оптужују Русију за неуспех решења статуса Косова и Метохије

Поврх свега, медији на Западу и у Русији су сагласни да се сукоб између Вашингтона и Брисела, са једне стране, и Москве са друге, заоштрава. Западни медији не пропуштају прилику да сатанизују Русију. Тако, на пример, у лондонском „Тајмсу“ се недавно могло прочитати да се Балкан нашао на рубу нове, опасне напетости, при чему не треба свим искључити ни могућност нових оружаних сукоба.

У овом листу се између осталог наводи: „Претња новим ратом наднела се над Балкан после јучерашњег неуспеха преговора Срба и Албанаца о будућности Косова.“

Сличне наслове је било могуће прочитати и у „Вашингтон тајмсу“ и лондонском „Индепенденту“.

„Званичници страхују од новог насиља на територији Балкана“, пише конзервативни дневник из Вашингтона, док „Индепендент“ примећује да се „страхује да је Балкан доспео на руб нове опасности“.

„Мир у региону је доведен у питање... Балкан је крхко подручје, пред нама је врло тешко време“, цитира „Индепендент“ Френка Визнера, америчког представника у посредничкој тројци Контакт групе за Косово.

Западна штампа је једнодушна и у оцени узрока неуспеха преговора Београда и Приштине, али се ниједан већи лист, сем лондонског „Тајмса“, не бави питањем међународног права, које би, у случају једнострano проглашене и на сличан начин признате независности Косова, било драстично прекршено.

Готово сви, међутим, упирају прстом у Русију као главног „кривца“ за неуспех решења статуса Косова по замисли Мартија Ахтисарија.

„Русија је изабрала Косово и Србију да би свету показала своје нове, јаке мишиће“, пише париски „Фигаро“, а готово идентичним речима Русију критикују и сви већи англо-саксонски листови, као и конзервативна штампа Аустрије и Немачке.

Бечки „Стандард“ оцењује да преговори нису, у ствари, били преговори, већ „форум“ у којем се водио неформалан дијалог Русије и САД о светским питањима.

„Русија је незадовољна одлуком САД да у срцу Европе, пред вратима Русије, постави антиракетни ћитит... То је прави мотив њене упорне подршке Србији“, оцењује тај лист.

Слично „објашњење“ има и „Фигаро“, по коме се „Русија користи Србијом да би покушала да блокира ширење НАТО на исток Европе“, уз констатацију да је то „непосредан одговор Москве намери САД да у средњој Европи, нарочито у Польској, постави свој антиракетни ћитит“.

Немачки „Франкфуртер рундштау“ преноси изјаву Волфганга Ишингера, представника Европске уније у посредничкој тројци Контакт групе, у којој је он критиковао Београд.

„Српска страна је учинила знатне уступке и отишла је веома далеко у својим предлогима о аутономији... Нажалост, Београд није жеleo да размотри последњи предлог – да са Приштином склопи конкретне споразуме, не чекајући разјашњење статуса“, изјавио је Ишингер дневнику из Франкфурта.

Готово сви западни листови се слажу и у прогнози даљих догађаја: косовски Албаници ће једнострano прогласити не-

зависност, а тај чин ће потом добити признање САД и неких чланica ЕУ.

„То би могло да се деси, али не треба сметнути с ума чињеницу да се с независношћу Косова не слаже не само Русија, већ и земље попут Шпаније, Грчке и Кипра, забринуте да би то могло да осоколи сепаратисте у њиховој средини“, пише лондонски „Тајмс“.

Тај лист закључује и да „не постоји преседан стварања нове државе одлуком неког међународног одбора, противно вољи суверене земље“ а да, упркос томе што Косово ужива подршку на међународној сцени, има и „много оних који не желе да српска покрајина сада постане независна.“

Кандидат на америчким председничким изборима Хилари Клинтон отворено подржава независност Косова и Метохије. „У случају да се влада Приштине определи за независност, одлучно ћу подржати признање те земље од стране САД и позивам Европску унију да учини исто“ – подвукла је Хилари у својој изјави медијима у Сједињеним Државама.

Са своје стране, Русија остаје привржена међународном праву док се њени медији не баве сатанизацијом Запада. Као преносе РИА новости – евентуално проглашење независности Косова довешће до новог конфликта на Балкану, пошто се Србија неће помирити са статусом аутономне покрајине, сматра члан Међународног комитета Државне думе Русије, депутат „Јединствене Русије“ Игор Баринов. („Јединствена Русија“ је недавно убедљivo победила на парламентарним изборима у Русији, а западни медији су, незадовољни подршком коју Путин ужива у народу, пожурили да изборе окарактеришу као недемократске, не наводећи при томе ни један конкретан аргумент). Ово мишљење он је изнео недавно новинарима, коментаришући резултате фактички неуспелих преговора у Бадену, на којима није постигнут компромис о статусу Косова и Метохије. Баринов није зачуђен таквим исходом преговора. „Обе стране ће остати при своме и њихове позиције неће се померити ни за милиметар“ – сматра он. „Западна Европа и САД ће наставити са покушајима да се Косову даде званични статус који подразумева независност“ – верује Баринов. По његовом мишљењу, ако Косово буде признато као независна држава, то ће довести до „ланчане реакције“. Он је подсетио да данас у свету има око 50 тињајућих конфликтата и по оцени многих експерата, више од десетине њих може да пређе у „врућу фазу“. „Ето, до чега може довести став САД и Западне Европе, који покушавају да решењем о проглашењу независности Косова и Метохије у извесној мери оправдају целокупну операцију на Балкану коју су започели 90-их година“ – истакао је Баринов.

Сасвим јасно, матрица „похода на Исток“ се понавља. Запад покушава свим силама да разбије Србију док све време мисли на Русију и њена природна богатства. Косово и Метохија, због супудих потеза САД и ЕУ и њиховог упорног кршења међународног права, могу да постану увод у много веће глобалне сукобе.

Народ каже: „Врана врани очи не вади”

Досманлијски Уставни суд

- Претпоставка да ће се консистишувањем Уставног суда најокон јојинши и консолидовати досманлијске „рује“ које су у правном систему наше земље намерно начињене након 2000. године, најжалости није штацина. Судећи по начину на који су предложени кандидати и изабране судије Уставног суда, сасвим је очигледно да је и ова инспирација паријски обожена, што се свакако коси са Уставом Републике Србије и Законом о Уставном суду и здравим разумом, али се не коси са юлицијском Војислава Коштуниће и Бориса Тадића

Пише: Иван Нинић

Шљам који је након 5. октобра 2000. године „нагрнуо блато“ у државне институције и правни поредак наше земље, довео је до блокаде рада многих институција, међу којима се налази и Уставни суд. Иако себе сматрају великим „легалистима“ и „реформаторима“, функционирање Уставног суда као највишег уставног органа, досманлијама никада није био приоритет. У првом наврату „демократске владавине“, Уставни суд није радио пуних 16 месеци, и то од фебруара 2001. године па све до 20. јуна 2002. године. Тадашњи састав Уставног суда је чинило свега троје од укупно девет обавезних судија, како је Устав прописивао.

У другом наврату, без Уставног суда смо били од 10. октобра 2006. године па све до сада. Тадашњи председник суда Слободан Вучетић је пензионисан, а по одредбама тадашњег Закона о Уставном суду, осим њега нико није могао да сазове седницу. Ова чињеница нам говори да су управо досманлије довеле до тога да Србија укупно 29 месеци нема Уставни суд, што не само да је мимо „демократске праксе“, већ је заиста пракса ван сваке памети.

Коментаришући праве разлоге овог „правног вакуума“ у коме се Србија нашла, Народни посланик Српске радикалне странке и члан скупштинског Одбора за правосуђе и управу, Вјерица Радета, за „Велику Србију“ каже: „Ови из ДОС-а потпуно свесно држе државу у таквом стању да би они могли да доносе законе какве год пожеле, да крше Устав како год хоће, као што га увек и крше, а да нико не може то да спречи јер не постоји Уставни суд који би реаговао“.

Неписмени папиру закон

Предлог Закона о Уставном суду који се нашао на скупштинској расправи, нашао је на снажну и аргументовану критику посланика Српске радикалне странке. Радикали су током заседања Народне скупштине константно указивали на правне недостатке, односно мањкавости које текст предложеног закона садржи. Томе у прилог иде чињеница да је Влада Србије прихватила поједине амандмане које је предложио посланички клуб Српске радикалне странке. Међутим, већи број озбиљних амандмана које је предложила опозиција није прихваћен, јер би у супротном „демократе“ при-

знале сопствену правну неписменост. А то је управо и била једна од основних замерки радикала – правна неписменост аутора који су писали Предлог Закона о Уставном суду. Наиме, у члану 8 Предлога Закона, остављена је могућност примене процесних закона по личном нахочењу судија, без децдног помињања и набрајања тих закона. То значи да је остављена могућност за слободно одлучивање и тумачење императивних правних норми у зависности од случаја до случаја.

Као један од разлога за разрешење судија Уставног суда наведен је „губитак радне способности“. Обзиром да разрешење судијске функције представља један од видова санкције, посланици радикала су заузели став да је „губитак радне способности“ разлог због којег само по сили закона престаје судијска функција. Грешка је начињена и када је реч о одредби која прописује разматрање сукоба интереса у коме се нађе судија Уставног суда, а која нема утемељење у позитивно-правним прописима. Наиме, самом Уставном суду је поверено одлучивање о томе да ли је неки његов члан (судија) у сукобу интереса или није, што је заиста потпуно апсурдано. Такође, посланици радикала су указали на неписменост у члану 29 текста Предлога Закона о Уставном суду, где се наводи да „свако“ може да учествује у поступку пред Уставним судом. Обзиром да постоје две категорије субјеката права, а то су правна или физичка лица, поставља се питање ко би трећи могао да се појави у поступку. Остали смо без одговора на питање да ли то значи да и лица која немају пословну способност могу да иницирају поступак пред Уставним судом.

Уставна жалба – Петровићева заблуда

Министар правде Душан Петровић константно у јавности износи погрешно тумачење појма „уставна жалба“, а

што медији углавном преносе од речи до речи, чиме се грађани и јавност доводе у заблуду. Према Петровићевом тумачењу закона, „уставна жалба је нови правни институт, чијом ће применом доћи до смањења застарелих предмета”. Међутим, нити је уставна жалба нови правни институт, нити ће довести до смањења застарелих предмета.

Да уставна жалба није „нови правни институт”, када је реч о поступку пред Уставним судом, министру Петровићу, објаснио је мр Александар Мартиновић, посланик Српске радикалне странке: „Република Србија је правни следбеник Савезне Републике Југославије и Државне заједнице Србија и Црна Гора. Ми смо уставну жалбу као правни институт познавали и по Уставу Савезне Републике Југославије из 1992. године, и тадашњи Савезни уставни суд је био итекако овлашћен да разматра питања која су покренута поводом уставне жалбе, а то исто овлашћење имао је и Суд Србије и Црне Горе, који је формиран 2003. године” – нагласио је Мартиновић са скупштинске говорнице.

Петровићевим испадима није изненађена ни посланица Српске радикалне странке Вјерица Радета, која у изјави за наш лист наводи да је „министар показао да нема појма ни шта је уставна жалба, ни каквог то има одраза на редовне судове”.

Партијске судије

Према одредбама Закона о спровођењу Устава Републике Србије, Народна скупштина је била дужна да избор судија Уставног суда обави још у мају ове године. Међутим, као владајућа коалиција није постигла страначки компромис о избору судија по партијској мери, закон је свесно прекршен, а рок одложен. О безакоњу које влада у Србији доволјно говори и потез Оливера Дулића, председника Народне скупштине, који је предложио листу кандидата за судије Уставног суда. Листу кандидата је требало да предложи надлежни Уставни одбор Народне скупштине, а не председник парламента. Од укупно 15 судија Уставног суда, Скупштина је била у обавези да изабере пет судија и то са листе коју предлаже председник Републике, док председник Републике бира пет судија са листе од укупно десет кандидата које предлаже парламент. Преосталих пет судија у року од 30 дана треба да изабере Касациони суд, али нико не зна када ће се то додати, јер тај орган још увек није формиран. Ипак, Уставни суд може да функционише и са изабране две трећине судија.

Да је реч о партијском суду који ће бити у функцији интереса владајућих странака, говори начин на који су предложене и изабране судије овог органа. „Кад распишем оглас за шофера, ја озбиљно приступим том послу – где је возио, шта је возио, да ли је ожењен, има ли стан? Ви за судије Уставног суда на једном папирају напишете 10 имена, и сада треба да објашњавам зашто Српска радикална странка није учествовала у предлагању кандидата за судије Уставног суда” – нагласио је Драган Тодоровић, посланик и потпредседник Српске радикалне странке.

Сасвим је очигледно да је политички компромис Демократске странке и Демократске странке Србије и овог пута постигнут. Скупштина је изабрала кандидате посланичке групе ДСС-НС, а договорено је да Демократска странка не предлаже своје кандидате, јер ће то учинити Борис Тадић у својству председника Републике. Због тога тврђа Јелене Марковић, портпарола и посланика Демократске странке, да је Тадић своје кандидате предложио као председник Републике а не као председник ДС, „не пије воду”.

Наводно, свим посланичким групама је дата могућност да предложе кандидате за судије Уставног суда. Ипак, Српска радикална странка се на овај мамац није упецала. „Зна-

ли смо да ће то бити фарса и испоставило се да то јесте, јер је унапред постигнут договор између ДС и ДСС. Ово није случај само са Уставним судом, тако је било и са Државном ревизорском институцијом и са још неким органима, где је наводно отворена могућност свима да предложе кандидате, а увек се на крају бирају они које предлажу ДС и ДСС” – наводи за „Велику Србију” Вјерица Радета. Наша саговорница додаје и то да је „очигледно све договорено унапред, јер су сви кандидати добили исти број гласова, а они кандидати који нису добили гласове – за њих нико није ни гласао”.

Према слову закона, судија Уставног суда не може да буде члан политичке странке, нити може да врши неку другу професионалну функцију или посао, изузев професуре на правном факултету у Србији. Међутим, чињеница да предложени и изабрани кандидати формално „нису” чланови владајућих странака, не значи да нису партијски етикетирани и да не долазе из редова својих предлогача.

Кандидати са Тадићеве листе које су посланици владајуће већине изабрали за судије Уставног суда су: Предраг Ђетковић, помоћник директора Дирекције за правне и опште послове ДДОР Нови Сад, Боса Ненадић, судија Уставног суда Републике Србије, Драгиша Слијепчевић, судија Врховног суда, Станка Милановић, заменик републичког јавног тужиоца и Марија Драшкић, професор на Правном факултету Универзитета у Београду. Такође, владајућа већина је предложила листу од десет кандидата, од којих председник Републике бира пет подобних судија. Радикали су, између остalog, замерили председнику Републике Борису Тадићу што на својој листи нема припаднике националних мањина. Овим поступком Борис Тадић је са места председника Републике јасно показао свој став према националним мањинама.

Лоше решење

О судијама Уставног суда које је избрала Скупштина, Вјерица Радета каже да су „лоше решење, партијски кадрови, људи који су већ профилисани у јавности и у стручју”. „Бојимо се да ако и ове две трећине буду такве, од тог Уставног суда ништа добро не можемо очекивати”, закључује Вјерица Радета. Одредба члана 166 Устава Србије прописује да је „Уставни суд самосталан и независан државни орган који штити уставност и законитост и људска и мањинска права и слободе”. У преводу ово значи да ће „уставност и законитост”, као и наша „права и слободе” штитити Тадићеви и Коштуничини партијски подобни људи. Уз то, они морају да положе и заклетву која гласи: „Заклињем се да ћу се у своме раду придржавати Устава и закона и да ћу своју дужност обављати часно, свесно и непристрасно”.

Преостаје нам да видимо како ће се партијске судије придржавати своје заклетве када буду приступили решавању 912 нерешених предмета који чаме у Уставном суду. Податак да је у овој години пристигло чак 311 предмета, међу којима је и 250 уставних жалби, доволно говори о „владавини права” и „правној држави” Војислава Коштунице и Бориса Тадића.

Одбранити Србију од Закона о одбрани

- Нацрт Закона о одбрани који чека на усвајање у скупштинској процедуре, не само да не уређује систем одбране и војску на целовити и консиструисан начин, већ уноси додатну конфузију и не прецизносћ у надлежностима и циљеве рада овог система. Правно неутемељен и нелогичан, Нацрт закона једино гlorificuje улогу и примарни значај одлука председника Републике

Пише: генерал Милен Симић

Ни у једној земљи на свету нема толико политичке забаве као у Србији, па би се могла промовисати као земља чуда, само кад та чуда не би угрожавала територијални интегритет и право српског народа да живи нормално на својим огњиштима. Наиме, врховни командант Тадић и његова војна управљачка структура скоро свакодневно приређују војне вежбице, разноразне сесије и организују посете и друге активности чији је циљ да се грађанима прикаже „савезништво“ са натоизованим делом света и докаже како је евроатлантизација једини пут у будућност.

Са друге стране, његов коалициони партнер и председник владе Коштуница организује представе на улицама Београда о војној неутралности Србије, са циљем да се грађанима пошаље порука како будућност није тамо где каже жути коалициони партнери. Међутим, оба дела власти су, практично без јавне расправе, макар у стручној јавности, увела у скупштинску процедуру „Нацрт Закона о одбрани“, који би, заједно са другим пројектима требало да буде усвојен по хитном поступку, чиме би се обезбедило одржавање избора и покушај учвршћивања властодржачке позиције. То показује да су поменуте политичке забаве само игра којом се одвлачи пажња јавности од онога што се припрема српском народу.

Дакле, поред Нацрта Закона о Војсци Србије, у процедуре је и законски пројекат којим би требало да се уреди систем националне безбедности, у условима када је она на најгрубљи начин угрожена претњама и намерама да се држави Србији отму делови националне територије. То значи да је Закон о одбрани један од најважнијих системских закона који би требало да буде свеобухватан, прецизан и јасан, највише због тога што му није претходио ниједан доктринарни документ, а ни у Уставу Србије питање одбране није регулисано онако како је то пракса у другим државама. Примера ради, у Уставу Србије, одбрана земље се, на посредан начин помиње у осам чланова, конфузно и неодређено. Због тога је припрема Нацрта Закона о одбрани била прилика да се исправе или прецизирају уставне недоречености, бар што се система одбране тиче, како би се успоставио правни оквир који ће власт поштовати, пошто је претходни без икакве одлуке стављен ван снаге. За писце текста и законопредлагаче, а то је неспорно Министарство одбране, олакшавајућа околност је била чињеница да је претходни закон о одбрани усвојен и примењиван у вишепартијском систему и да је про-

верен у најтежим условима у којима се једна држава и њени субјекти одбране могу наћи – у супротстављању оружаној агресији највеће војне силе на свету. Такође, и вишевековно искуство војног организовања Србије и чињеница да је увек водила одбрамбене ратове, требало је да буде од велике користи у писању нацрта поменутог закона.

„Деидеологизатори“ војске – НАТО идолопоклоници

Међутим, саопштење Министарства одбране којим се обелодањује чињеница да је Влада Србије упутила нацрте закона о одбрани и о Војсци Србије Народној скупштини на разматрање и усвајање, указује да они нису рађени да би државни и народни одбрамбени систем био добро уређен, већ како би се задовољили захтеви страних господара и страничких олигархија на власти. Министарство одбране истиче да је по новим законским решењима „Војска Србије ослобођена сваког идеолошког и страначког утицаја, што је у претходном периоду омогућавало разне злоупотребе њених припадника“.

Наравно, као и обично, војна управљачка структура се у саопштењу хвали „првинама“ као што су увођење верске службе, нова војничка заклетва у којој је савест вреднована више од живота, избацување заштите уставног поретка и обавеза војске и других субјеката одбране и сарадња са другим државама у оквиру система националне, регионалне и глобалне безбедности. Због тога би, пре критичког разматрања вредности и домета Предлога Закона о одбрани, би-

ло добро да је војна управљачка структура навела одредбе старог закона о војсци које показују како је то војска била „заробљена” идеолошким и страначким утицајем. Да ли постоје законске одредбе које омогућавају злоупотребу војске и њених припадника, или је права злоупотреба кршење законских норми? Шта је то савест и у каквом је односу са чашћу појединца и његовом доживљавању односа према роду и отаџбини? Зашто је уставни поредак вредност недостојна помињања у Закону о одбрани и ангажовања војске у његојевој заштити? Шта је то систем регионалне и глобалне безбедности, и ако постоји, да ли је верификован од стране било које референтне институције у Србији? Да ли је „опстанак државе” нови и модернији термин за уставни поредак? Имајући у виду да за оба крила коалиционе власти очигледно није битна структура и квалитет Закона о одбрани као једног од најважнијих системских закона, већ само форма чијим се усвајањем омогућавају избори, онда и одговори на сва претходна питања немају велики значај.

Дакле, у разматрању вредности пројекта који је назван Закон о одбрани, почи ћемо од основних одредаба у којима су текстописци покушали да кроз законске норме дефинишну значајне појмове. Интересантно је да су читав члан Нацирта закона посветили дефинисању појмова, мада је већину истих војна и правна наука поодавно дефинисала, што је поznато и лаицима, а камоли људима који су професионално везани за систем одбране. Тако, на пример, „одбрамбени интереси су: одбрана државе и заштита њених грађана, изградња поверења, одржавање безбедности и стабилности у региону, сарадња са међународним организацијама и институцијама и приступање институцијама националне, регионалне и глобалне безбедности”, а „Стратегија националне безбедности Републике Србије је највиши стратешки документ чијом реализацијом се штите национални интереси Републике Србије од изазова, ризика и претњи безбедности у различitim областима друштвеног живота”. Наведени цитати, иако извучени из целине текста, показују да они који су овај закон писали или не разумеју суштину друштвене области коју би требало да нормативно уреде, или да им је намера да нормативни акт буде конфузан, неразумљив и не-прецизан, како би се системом одбране и даље управљало на волунтаристички и по систем деструктиван, а по безбедност Србије опасан начин. За писце Нацирта Закона о одбрани, „одбрана Републике Србије се спроводи јединственим системом организовања припрема грађана, државних органа, органа аутономних покрајина, органа јединица локалне самоуправе, привредних друштава, других правних лица и предузетника за извршавање задатака одбране и рад и употребу Војске Србије и других снага одбране у остваривању и очувању безбедности Републике Србије и њених грађана”, а „може се спроводити и у сарадњи са другим државама у оквиру институција националне, регионалне и глобалне безбедности”.

Дакле, пред посланицима Народне скупштине се нашао још један законски пројекат којим би требало да се уреди одбрана земље и војска као најважнији субјект одбране. Пошто није произишао из доктринарних докумената, тешко да би суштински могао да буде бољи, чак и да су његови креатори и текстописци били стручнији или да су се руководили најпоштенијим намерама. Подсећања ради, војне управљачке структуре „демократског блока” за осам година управљања војним и целокупним системом одбране нису успеле да уrade и верификују Стратегију националне безбедности, Стратегију одбране и војну доктрину из којих би требало да произађу законски пројекти као што су Закон о одбрани, Закон о војсци, Закон о цивилној одбрани, Закон о службама безбедности и други.

Председник државе – феудалац у поседу система одбране и војске

Сигурно је да ће у Нацирту Закона о одбрани највише пажње привући предлог надлежности државних органа у области одбране. Неки ће вероватно оштрицу критике усмерити на непрецизност у одређивању и опису надлежности, попут оних да Народна скупштина „надзире рад служби безбедности” и да у сферу одбране „врши и друге послове одређене законом”. Другима ће бити интересантно да критикују правно недозвољиве формулатије као што је она да председник Републике „одлучује, у смислу са законом, о упућивању припадника Војске Србије у мировне операције, на основу одлука Народне скупштине” и да Влада „одлучује, у смислу са законом, о упућивању особља цивилне заштите и запослених у органима државне управе у хуманитарне и друге активности у иностранство, на основу одлуке Народне скупштине”. Очигледно је да господари текстописаца хоће о свему да одлучују и то је суштина вредности Нацирта Закона о одбрани, а логичност и правна утемељеност самих норми изгледа да им је најмање битна.

Ипак, за аутора овог текста је најинтересантније позиционирање председника Републике у оквиру државних органа. Текстописци, мислећи да актуелни председник и његова странка имају тапију на одбрамбени систем Србије и да ће такво стање трајати заувек, покушавају да најзначајније државне органе хијерархизују у сферу одбране, са примарном улогом и значајем функције председника Републике, и истовремено секундарном улогом Народне скупштине и Владе Србије. Тако, на пример, ако Народна скупштина није у могућности да се састане, „мере којима се одступа од људских и мањинских права у ванредном стању може прописати Влада, уредбом, уз супотпис председника Републике”, а Народна скупштина може прописати ратно или ванредно стање само на заједнички предлог Владе и председника Републике.

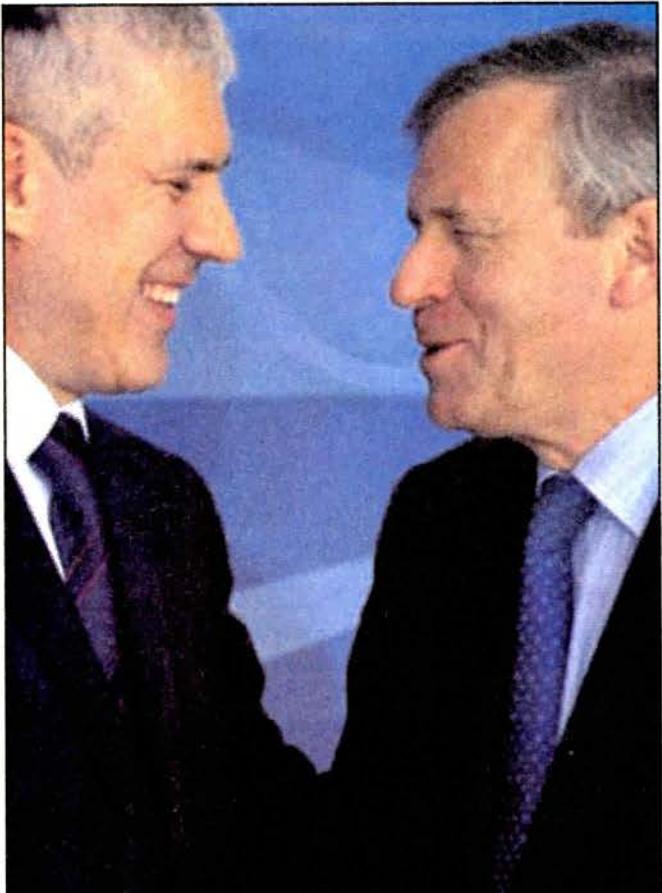

У тренутку када се расрబљава развојена Црна Гора, када се интензивно ради на укидању Републике Српске, када се отима Косово и Метохија, и када се припрема проблематизација Војводине и Рашке области, српски народ догађаје дочекује без доктринарних одбрамбених докумената, са онеспособљеном војском и без вљаних закона којима се регулише одбрана од поменутих отворених претњи и полускривених намера.

Господари српске владе су управо то и желели – да читав један народ претворе у масу којом могу манипулисати како хоће. Наравно, удворице које су себе прогласиле политичком и државном елитом, задовољавају се отпадима награда за послушност које им повремено додељују господари. Њих можемо видети на свечаностима у амбасадама западних земаља, на забавним представама, код пљачкаша народне имовине или „тајкуна”, на разноразним сесијама о „светлој европској будућности”, а и мало-мало па су у иностранству. Све о трошку ионако осиромашеног народа.

blickе. Такође, Влада не може усвојити „Стратешки план одбране Републике Србије” ако се са његовим текстом није сагласио председник Републике, не може поднети годишњи извештај о стању припрема за одбрану без сагласности председника Републике, нити прогласити мере приправности ни општу или делимичну мобилизацију. Изгледа да су текстописци овог закона за Владу предвидели улогу оперативног извршиоца, јер предлажу да она у ратном и ванредном стању спроводи одлуке председника Републике.

Чини се да актуелни српски председник највише ужива у улози врховног команданта и посебно је опседнут потребом да у потпуности контролише Војску Србије, што се и види из предлога надлежности у односу на уређење, руковођење и командовање војском, а посебно у предлогу надлежности за Министарство одбране и Генералштаб. У Нацрту Закона о одбрани се предлаже да „министар одбране доноси наређења, наредбе, смернице, одлуке, правила и друга акта, а за њихово извршење одговара председнику Републике и Народној скупштини”, иако је он само члан Владе Србије.

Истовремено се предлаже да Генералштаб, као саставни део Министарства одбране, значи и Владе Србије, врши „послове из своје надлежности, у складу са законом и овлашћењима председника Републике и министра одбране”, затим да обавештава и извештава председника Републике и министра одбране о раду и стању у Војсци Србије”, да, ако су угрожени граници и гранични појас „уз сагласност председника Републике образује полицијске и војне снаге за извршавање заједничких задатака” и да „начелник Генералштаба, на основу посебног овлашћења председника Републике, у условима ванредног стања може наредити мере спровођења приправности делова Војске Србије ради спречавања и отклањања штетних последица које могу настати невојним претњама безбедности”.

Свакако да је најскандалознији део предложеног текста онај којим се предлаже да „председник Републике своја овлашћења у области одбране може пренети на министра одбране, осим одлучивања о употреби Војске Србије”. Текст Нацрта Закона о одбрани завршава се на исти начин како је и отпочет – непрецизно и конфузно. У делу у коме се покушава регулисати одбрана, предвиђа се да „автономне покрајине и јединице локалне самоуправе из сопственог буџета финансирају задатке одбране који су утврђени као њихова права и обавезе” и да „привредна друштва, друга правна лица, као и предузећи, из сопствених извора финансирају задатке одбране који су утврђени као њихова права и обавезе”. Можда би ови „бисери” од норми били логични у формално-правном смислу да су права и обавезе, посебно ових другопоменутих, бар негде утврђени.

Пројекти дезорганизације власти

Имајући у виду да се Нацрт Закона о одбрани не може поправити амнадманима, најбоље би било да га Влада повуче из процедуре или да га већина посланика, без обзира на страначку припадност, одбаци.

Ако је једини циљ предлагања оваквог пројекта уставна обавеза да се распишу председнички избори, поштеније би било да се израде измене и допуне старог закона и да се ограничи њихова важност док се не уради нови предлог закона на озбиљнији начин. Међутим, за оне који боље познају карактер садашње коалиционе власти, неће бити изненађење ако Нацрт Закона о одбрани буде усвојен у предложеном облику, јер је политичка забава са почетка приче само део пропаганде и обмањивања српског народа. А управо је та игра обмањивања српског народа и створила садашње услове повољне за остваривање поменутог пројекта својење Србије на територије преткумановског периода.

Пошто су нацрти закона о одбрани и војсци пројекти дезорганизације а не системског уређења ове значајне области, сада је прилика да се српски народ сам организује, јер и господари најбоље разумеју такво деловање, поруку коју оно носи и последице које производи.

Терор над потенцијалним сведоцима одбране

- Тужилаштво хашког трибунала, уз своје љодничке структуре у Србији, служи се најирљавијим методама претњи, уцена, малигреширања, покушаја подмићивања, да би преошло поштенцијалне сведоке одбране

Тужилаштво Хашког трибунала, уз помоћ Тужилаштва за ратне злочине, поједињих делова Министарства унутрашњих послова Републике Србије, и неких невлади-них организација у Србији и Наташе Кандић посебно, спроводи прави психолошки терор над потенцијалним сведоцима одбране у процесу против председника Српске радикалне странке, проф. др. Војислава Шешеља – прети, уцењује, терорише, малтретира им породице. Ненад Јовић, наводни сведок Тужилаштва најављен за 13. децембар, у ствари је потенцијални сведок одбране. Ово је шокантна истина коју је 7. децембра на ванредној конференцији за новинаре Тима који помаже одбрану проф. др Војислава Шешеља, саопштио генерални секретар Српске радикалне странке, Александар Вучић.

На самом почетку конференције, Вучић је нагласио веома значајну чињеницу која у потпуности демаскира праву улогу Наташе Кандић и Фонда за хуманитарно право као продужене руке Тужилаштва хашког трибунала у Србији. Наиме, у недавно емитованом ТВ дуелу Александра Вучића и Наташе Кандић, ова плаћеничка антисрпска активисткиња, открила је, да ли случајно или намерно, да је најбоље обавештена особа у Србији када су активности Тужилаштва у питању. Она је тада открила име Ненада Јовића као

сведока Тужилаштва који ће сведочити 13. децембра, иако у том тренутку нико из Тима није располагао таквим сазнањем.

Тужилаштво приморавало Ненада Јовића да сведочи против Шешеља

„Поставља се питање како су то они знали, а ја нисам. Пошто увек радио гледам сопствене грешке у емисијама, запазио сам то име, па смо, да би поново проверили, позвали човека, који се обрадовао што смо га звали, јер није знао како више да изађе на крај са притисцима. Ненад Јовић, из места Радаљ, општина Мали Зворник, већ је раније дао изјаву Тиму који помаже одбрану проф. др Војислава Шешеља, да не жели да буде сведок Тужилаштва, јер је он потенцијални сведок одбране. Ти притисци на њега лично, као и његову породицу, су настављани, и на све могуће начине они су мењали те изјаве. Ненада Јовића смо морали да замолимо да се изложи тој врсти непријатности, да се појави овде пред вама новинарима, пред камерама, да би тиме себе заштитио. Да бисмо сви заједно могли да га заштитимо од зликоваца из Хашког трибунала и њихових слуга овде у Србији, који су ко зна шта још уstanju да ураде” – рекао је Вучић представљајући Ненада Јовића.

Насилници из Тужилаштва

Када Тужилаштво није успело да подмети Јовића да сведочи против Шешеља, отворено му је физички прећено – отмицом и насиљем над породицом. „Ми ћемо то спречити. Хашки бандити се са нама неће играти као што су се играли са Милошевићем и неким другима, мислећи да на терену у Србији неће доћи до супротстављања њиховим противправним радњама и мерама које свакодневно предузимају”, истакао је Вучић.

Б 92 укључен у терорисање потенцијалних сведока одбране

Дакле, имали су изјаву господина Јовића, али су они наставили са притисцима на њега и очекивали да буде сведок Тужилаштва. Поред свих домаћих структура и невладиних организација које учествују у дивљању Тужилаштва широм Србије, посебну улогу одиграли су и неки медији – посебно издајничка телевизија Б 92, која се активно укључила у прогон потенцијалних сведока одбране. Наиме, истражитељи Тужилаштва и њихове слуге у Србији, позвали су, боље рећи послали су камере Б 92 у Мали Зворник, Лозницу, Зворник у Републици Српској са лажном причом о томе како праве „специјалну емисију”, иако су све време снимали искључиво за потребе Хашког трибунала. На тај начин, укљученим камерама и забележеним изјавама, хтели су да изврше додатни притисак на људе да сведоче против Војислава Шешеља.

Куповина сведока

Александар Вучић је објаснио све неморалне методе уцена и притисака које су до крајње бруталности развили тимови Хашког тужилаштва, али и покушаје подмићивања и куповине сведока, које су пробали да примене управо на Ненаду Јовићу:

„Господин Јовић је сиромашан човек. Он сваког дана иде да купи млеко, веровали или не, у Републику Српску, јер је тамо девет динара јефтиње, да би својој породици обезбедио да преживи. Они су му говорили: – Размишљај мало и о својој породици, ми ћемо да те штитимо. Улазиш у програм заштите сведока, само ти кажи тамо све што треба против Војислава Шешеља. Затим су му претили да је он потенцијално осумњичени. Ако не будеш добар, ако не будеш са нама сарађивао, ко зна шта ми све теби можемо да напајујемо. То су апсолутно свакоме радили. Е, доста је било тога”.

Нећу да сведочим против Шешеља

Дакле, Ненад Јовић, једини сведок Тужилаштва најављен за децембар, неће да иде у Хаг и сведочи против Војислава Шешеља. Али, обзиром да у Тужилаштву али и целом Хашком трибуналу влада права паника због потпуне немоћи и мањка доказа и сведока у лажном процесу против председника српских радикала, за очекивати је да се тужилаштво поново постужи неком подмуклом тактиком и натера Ненада Јовића да се појави у судници. Александар Вучић је објаснио и ту могућност: „Знате како може да иде? Може да иде ако Судско веће донесе суб пену, тј. обавезујући налог. Ми нећемо да излажемо ризику ни господина Јовића ни његову породицу. Нама је стало до његовог и здравља чланова његове породице. Он је већ дао пуномоћје адвокату Петру Јојићу који би са њим ишао у том случају. Па ћемо да видимо докле су насиљници спремни да иду. Али то само у случају да судија Антонети крене противправно да се понаша и на силу покуша да помогне Тужилаштву”.

Сам Ненад Јовић испричао је на конференцији на који начин је Тужилаштво спроводило психичку тортуру над њим, терајући га да сведочи против Војислава Шешеља: „Укратко ћу рећи да сам био четири до шест пута саслуша-

ван у канцеларији Хашког трибунала. То је трајало по четири дана, сви су се они мењали, само сам ја остајао. Трајало је то по 14 часова. Мењали су се аналитичари, психологи, психијатри, судски вештачи и ко све не знам. Свим силама су се трудали да ме убеде да сведочим против Војислава Шешеља, иако ни ја ни цео свет не зна за ту кривицу коју покушавају да му припишу. Шешељ је само патриота. Ја никада ни против једног Србина не бих сведочио, не бих угрозио ничију породицу или децу да остану без родитеља, као што не волим да неко угрожава моју. Ја имам једног сина, једну кћерку и једно дете на старатељство. Живим јако сиромашно, издржавам једну бебу од девет месеци и тиме се поносим. Поносим се својом сиротињом, све оно што је у кући то је лично моје, ништа није туђе, од никога нисам примао паре за услуге никада”.

Дакле, ради се о најпрљавијим методама за отимање потенцијалних сведока одбране. А у тај процес је укључена читава пирамидална структура која има задатак не да открије истину прикупљањем доказа и озбиљним истраживањем о онеме што се дешавало на простору бивше Југославије, већ да „добију политичку подршку од оних који су се некада скобљавали са Војиславом Шешељем”. Обилазе општинске одборе СРС-а одакле су слати добровољци, праве истраживања о имовном стању и другим карактеристикама тих људи да би знали на који начин да их „обрађују” и претворе их у лажне сведоке против Војислава Шешеља. Углавном они напишу некакву изјаву, понекад чак и на енглеском језику, коју би човек само требало да потпише. Чак и када постоји судски оверена изјава тих људи да неће да буду сведоци Тужилаштва, они настављају са притисцима, преко оних који су њихова најтврђа линија у невладиним организацијама, које и на финансијски начин и логистиком потпомажу, оних који су им такозвани сигурни сведоци.

„Круг притисака и уцена Тужилаштва у проналажењу и отимању сведока затвара се удруженим радом истражитеља Тужилаштва, (укључујући самог тужиоца Кристин Дал) преко Тужилаштва за ратне злочине, државних органа, неформалних група у Србији и преко невладиних организација. А све у циљу да би притисак био што жешћи, што јачи, да обичан човек једноставно томе не може да се супротстави”, објашњава Вучић.

P. B. C.

Ненад Јовић поручује: Чист образ једино остаје

„Дошао сам да кажем истину. Убеђивали су ме на разне начине, обећавајући ми пресељење породице и мене, добијање посла, шумама паре. И није им успело. Ево, ја сада изјављујем пред свима вама, најжалост за њих а на моју срећу, јер ја никако не бих био срећан човек, нити бих могао да се погледам у огледало кад бих сведочио тако нешто лажно против Шешеља. За мене је Шешељ патриота, српски јунак који из Хага брани Србију. Нека цела Србија зна да је све што обећавају лажно. Они који мисле да ће добити нешто, нека знају да су паре пролазне, све је пролазно, само образ остаје”.

Никола Поплашени

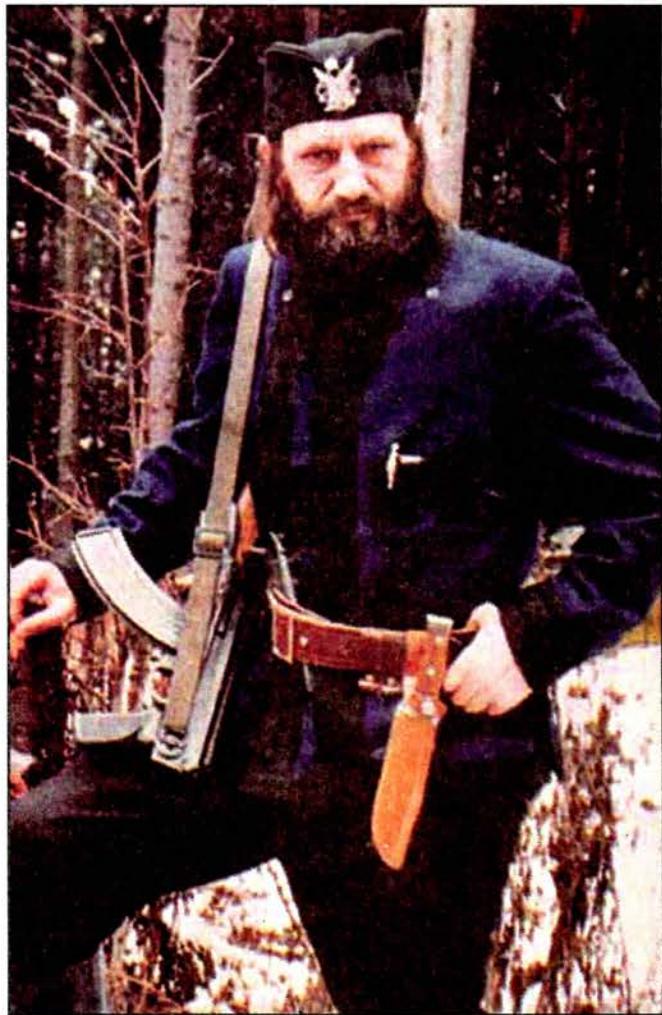
- Поплашен је на најлонизацији и најјаднији могући начин одговарао на чињенице, гледајући како да спасе себе и своју задњицу, апсолутно запостављајући истину, правду, националне, страначке, па и интересе својих пријатеља

Пише: Александар Вучић

Окупација српских територија за нас Србе је, нажалост, постала уобичајена, да не кажем нормална ствар. Чак и на територијама са којих нису морали да избегну наши људи живе у најтежим условима, под америчком и европском чизмом, све више се навикавајући на такво стање, и већ помало заборављајући како је могуће и како је лепо бити слободан човек на својој земљи. За такав модел потпуне окупације Република Српска је још израженији пример од Србије у којој је на снази модел делимичне окупације. Окупатор није бирао средства у бруталном нападу на српски понос, дигнитет, националну част, али и на сасвим прагматичне интересе српског народа. Ипак, постоје људи који су увек били свесни злочиначког деловања окупатора, његових намера, и супротстављају му се онолико колико им њихова снага, памет и моћ дозвољава. У сваком народу има оних који на све четири ноге дочекају окупациону мисију, те у таквим условима најбоље живе, најбоље се сналазе и чини им се да припадају некаквом естаблишменту. Па макар он био потпуно непријатељски. Свакако, најрђавији беочут у ланцу оних који се улизују јачем и моћнијем, а не праведнијем и бољем, јесу они који су варали народ глумећи патриотизам. А први пут када им се учинило да од стране окупатора прети и најмања опасност по њихове личне интересе, на најбруталнији и најприземнији начин подилазили би силнику и окретали се и против свог народа, и својих пријатеља и до јуче прокламованих идеја.

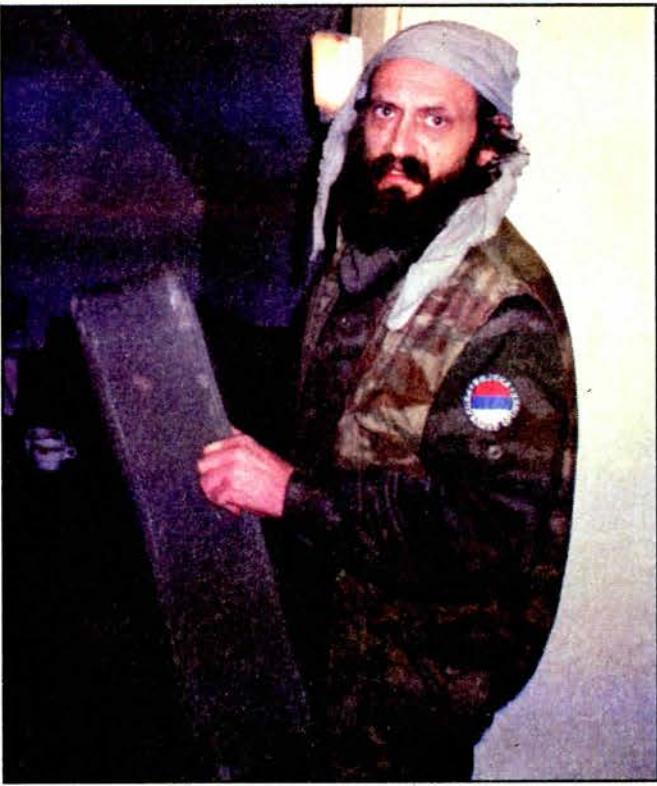
Најбољи пример за то је Никола Поплашен.

Николу Поплашена познајем дugo и веома сам га ценио, све до пред крај 2002. године. Никада, до данас, о Поплашени нисам написао ниједну ружну реч. Покушавао сам у себи да пронађем било какво оправдање за издају идеја, програмских начела и пријатеља, коју је Поплашен починио 2002. године. Ипак, жеља да из себе избацим гнев није дошла због Поплашеновог недела, већ превасходно због препознатљиве матрице по којој се део Срба понаша, увек размишљајући само о себи и сопственом интересу, заборављајући на државу, народ, пријатеље и сараднике. Управо по тој матрици, Никола Поплашен је дао изјаву истражитељима Хашког трибунала, Фину Толефсену и Карим Аги, и то, веровали или не, још у новембру 2002. године. Дакле, Поплашен је дао изјаву хашким истражитељима много пре Шешељевог одласка у Хаг, најмање два месеца пре него што је Шешељ сазнао да досовски лидери пишу хашку отгукницу против њега. Поплашен никада никога nije обавестио о свом разговору са хашким истражитељима. У ствари, о ономе што се спрема Војиславу Шешељу, Никола Поплашен никада ништа nije рекао икome из Српске радикалне странке. Да ствар буде још гора, Поплашен је на најлонизацији и најјаднији могући начин одговарао на питања представника Трибунала, отворено фалсификујући чињенице, гледајући како да спасе себе и своју задњицу, апсолутно запостављајући истину, правду, националне, страначке, па и интересе својих

пријатеља. Узгред, колико је неморалан, нељудски и нечестан поступак Николе Поплашена, говори и чињеница да је Поплашен и стамбени проблем своје породице на територији Србије решио уз помоћ свог некадашњег пријатеља и заједничког нам председника Војислава Шешеља. Без иаквe гриже савести, издао га је у тренутку када је Шешељу било најтеже.

Зашто? Није Поплашен глуп и необразован па да не разуме шта ради. Напротив, по мом мишљењу, Поплашен се руководио двема чињеницама за које је мислио да су апсолутне. Прва се односи на предвиђања да ће ако Војислав Шешељ оде у Хаг, пропasti Српска радикална странка у Београду, а 5. октобар и досовска револуција били су му сигнал да је дошао политички крах и Војислава Шешеља и српских радикала у Србији. Друго, Поплашен је желео својом сарадњом са хашким истражитељима да покаже своју различитост у односу на Шешеља, потенцијалну кооперативност и могућност неког политичког договора о будућности,

разуме се његовој, са представницима окупационе мисије у Босни и Херцеговини. Треће, баш као кад пацови напуштају брод који тоне, па понекад беже са брода чак иако је само мали део брода поплављен, тако је и Поплашен тражио ново, макар минијатурно реално политичко тле за сопствено деловање. Четврто, Никола Поплашен је издао све што је говорио и радио, нажалост и због ситних материјалних интереса. Све ово можда и не би било толико страшно да се ради о неком обичном човеку. Али овде се ради о човеку који је једно време био и најистакнутији лидер Срба западно од Дрине. Истовремено, Поплашен није показао храброст да сам крене у тржишну политичку угракмицу, ако се већ није слагао са политиком Воје Шешеља и Српске радикалне странке, већ је покушао да преузме део идеја, али и комплетну инфраструктуру и материјалне ресурсе српских радикала у Републици Српској. Врхунац бешчашћа представља недовољно јаку синтагму да опише величину недела Николе Поплашена.

Ипак, смешније од свега у његовој изјави датој хашичким истражитељима јесте његово одрицање од титуле војводе и четништва. Нико од нас из Српске радикалне странке не само да га није приморавао, већ му није ни сугерисао да у било којој изборној кампањи користи војводске и четничке елементе како би се приказао у светлу великог борца за интересе српског народа. На томе је сам инсистирао. Толико је на томе инсистирао да се сликао за насловну страну „Западне Србије“ и „Велике Србије“, у свечаној војничкој униформи са традиционалним српским и четничким обележјима. Управо је ту фотографију користио као мото супротстављања западњачком окупатору и идеје јединства српског народа у изборној кампањи за председника Републике Српске.

На крају, није ни важно да ли ће Никола Поплашен бити сведок Тужилаштва или Трибунала. Нико објективан, нико рационалан, али и ниједан иоле добар човек, неће моћи да опрости Поплашену, усудио бих се да кажем, антисрпски неморал и безобзирност, којима је изневерио и људе који су му веровали и идеју за коју смо се некада заједно борили. Како год да се заврши судење у Хагу, Шешељево место

у српској историји се зна, а Никола Поплашен остаће само мали провинцијски политички слуга западњачког окупатора.

(Некадашњи пријатељ Николе Поплашена)

Лажи и паралажи

Редакција „Велике Србије“ у наставку штака објављује изјаву Николе Поплашена дају испрекијељима Хашкој тужилаштву:

Међународни суд за кривично гоњење лица одговорних за штака кршења међународног хуманитарног права починјена на територији бивше Југославије од 1991. године

Изјава сведока

Подаци о сведоку:

Презиме: Поплашен

Име: Никола

Надимак:

Пол: мушки

Датум рођења: 15. 12. 1951.

Место рођења: Станишић, Сомбор

Националност: Србин

Вероисповест: православна

Језик/језици које говори: Б/Х/С

Језик/језици које пише (ако се разликује од наведених):

Језици коришћени у току разговора: енглески и Б/Х/С

Тренутно занимање: професор права

Датум(и) разговора: 26. 11. 2002.

Разговор(е) водили: Finn Tollesen и Karim Agha

Преводилац: Весна Корић

Имена свих лица присутних током разговора: Поплашен, Tollesen, Agha, Корић

Потпис: /потписано/

Изјава сведока:

Ја сам магистар социологије и доктор политичких наука.

Пре рата, у бившој Југославији, радио сам као професор на Факултету политичких наука Универзитета у Сарајеву. Сада сам професор, предајем правну и политичку теорију на Универзитету у Бања Луци.

Истражитељи су ме замолили да објасним своју припадност СРС (Српској радикалној странци) и описем када је та странка основана. СРС није постојала пре рата. Пре рата, СЧП (Српски четнички покрет) је формирао три иницијативна одбора, један у Сарајеву који је предводио Славко Алексић, један у Бијељини на челу с Мирком Благојевићем и један у Бања Луци на чијем челу је био покојни Никодин Чавић. Војислав Шешељ је имао укупну команду над СЧП. Српски четнички покрет није био политичка партија, није био регистрован у суду у Босни и Херцеговини и није имао ни програм ни статут. СЧП је био неорганизован покрет с ограничима у три горенаведене општине. СЧП је формиран у Србији и заступао је српску политику.

Тај покрет је слao добровољце да се боре у ратовима и у Хрватској и у Босни. Ја нисам припадао том покрету.

Никад нисам био члан СДС. Можда је, због моје блиске повезаности с покојним професором Колјевићем, створена заблуда да јесам. Ја сам био његов саветник у првим месецима рата. За време рата ме је Радован Каракић, тадашњи председник Скупштине РС /као у оригиналу/, именовао за савезног ратног поверилика за општину Вогошћа. На тој дужности сам био од јула 1992. до децембра 1992. У Вогошћу нисам одлазио често. Обично сам одлазио у ту општину два-три пута месечно. Мој задатак је био да се постарам да циљне власти у Вогошћи спроводе одлуке републичких вла-

сти и да републичким властима поднесем извештај. Знао сам да је у Вогошћи постојао затворенички логор у којем су били заточени цивили мусимани и да су услови у том логору били неодговарајући, што значи да је било премало простора и да није било довољно хране. Не могу да се сетим имена тог затвореничког логора који је основан пре него што сам ја постављен за поверилика. Не знам по чијем овлашћењу је тај логор основан, али је њиме руководио извесни Бранко Влачо. Не знам да ли је то лице припадало некој политичкој партији, али претпостављам да је био официр јер је носио униформу ВРС. У неколико наврата сам сласи дописе властима РС о условима у том логору који је основан ван контроле цивилних власти. Барем један од тих мојих дописа објављено је у локалним новинама.

Додаћу да је један босански лист својевремено објавио разговор с једном мусиманком која ме је оптужила да сам је силовао. Наведено је и место и време тог наводног злочина. Могу да докажем да су та оптужба, као и други злочини које сам наводно починио, који су наведени у новинама, апсолутно нетачни. У време када се наводно додгило силовање те мусиманке, ја сам држао говор пред савезном владом Југославије. Такође сам оптужен да сам силовао две мусиманке у Приједору. Ни то није тачно јер за време рата никада нисам ишао у Приједор. Приједор сам први пут обишао 1994. године, а изјаве тих сведокиња дате су 1992. године. Мислим да су те жене плаћене да то изјаве против мене у оквиру политичке кампање која је вођена против мене. То су урадили политички непријатељи којима се нимало није свиђало што сам тада започео своју политичку каријеру.

У Вогошћи су цивилне послове водили Скупштина општине и Извршни одбор, иако је понекад било преклапања с војском.

Наведени органи су, на пример, обезбеђивали војсци храну и одећу. Војска је била задужена за наоружавање војника, односно за муницију, гориво, логистику, плате итд.

Када је почeo рат, многи мештани су се прикључили ТО. Стигли су и добровољци из Србије и такође су се прикључили ТО. Из Србије је, по мојој процени, дошло највише око 100 лица да помогну својој српској браћи и прикључе им се. Мештани су као прилог, а не као обавезу, уплаћивали новац и пружали друге врсте помоћи тим локалним бригадама ТО. Ђок сам ја био поверилик, ТО није постојала јер је већ била укључена у састав ВРС.

Из средстава јавног информисања сазнао сам да у Београду постоји центар у којем Војислав Шешељ (СЧП), Вук Драшковић (СПО), Мирко Јовић (СНО) и Желько Ражнатовић Аркан окупљају добровољце, који се аутобусима превозе у Бубањ Поток (Србија), где се распоређују у јединице и шаљу на фронт да се боре заједно с ВРС. По мом мишљењу, то није могло да се ради без знања и одобрења српских власти.

По доласку на фронт, они су добијали оружје и стављани су под команду ВРС. Све наведене групе добровољаца обично су остајале заједно у својим засебним јединицама, а највише су прижељкивале да буду под командом официра ВРС који је имао радикалне политичке ставове. За те групе се знало да су недисциплиноване и оне су можда извршиле неке злочине. Ја нисам упознат ни са једним конкретним злочином који је извршила нека од тих група. Због тога што су биле потчињене ВРС, те разне групе су истовремено биле у надлежности ВРС, ЈНА (до 1992. године) и ВРС биле су изданици комунистичке армије. Радикали су били против комунистичке доктрине и то је често доводило до проблема са дисциплином у групама као што је СЧП. Пример који илуструје такве проблеме био је кад би неки официр ЈНА/ВРС наредио неком радикалу да уклони „кокарду“ са своје униформе и уместо ње стави црвену звезду. Четници, као што

је био Бранислав Гавриловић, одбијали су да изврше наређења официра ЈНА/ВРС у вези с таквим стварима. Такође је могуће да су неке четничке јединице, потчињене ЈНА/ВРС, деловале самостално под командом свог војводе. Ја немам сазнања о томе да ли је Шешељ икада командовао неком од својих јединица за време рата. Сматрам да то није вероватно јер је Шешељ сматрао да су његови добровољци део ЈНА/ВРС. Шешељева улога у рату била је, по мом мишљењу, више идеолошка него практична. Он је такође користио рат за сопствену пропаганду. Он није био организатор војних јединица и није ишао у касарне.

Знам да су неки Шешељеви добровољци учествовали у рату на подручју Дрине, Скелана и Сарајева, у Босни. Његове снаге биле су присутне и у Кину, у Хрватској. Групе које су спали на разна подручја састојале су се од највише 100 људи. У Сарајеву су Шешељеве снаге биле присутне на Јеврејском гробљу, а са њима се борило још око десет мушких добровољаца. Славко Алексић је био један од вођа бораца СЧП у Сарајеву. Знам да се Шешељ једном састао с руским генералом Филатовом у Београду, али не знам да ли је тај сусрет имао било какве везе с руским добровољцима присутним у Сарајеву.

Шешељ је често долазио у Босну. Обично су се с њим сајали Карадић и други чланови руководства РС. Он је обично обилазио фронт, где је војницима делио ствари као што су цигарете. Обично су том приликом снимане фотографије које су објављиване у средствима јавног информисања. Ти обиласци су организовани у пропагандне сврхе јер је националистичко расположење тада било у замаху.

Шешељ познајем већ 25 или 30 година. По мом мишљењу, он је необична, али врло вредна и интелигентна особа. Он зна шта треба да уради да би остварио своје циљеве. Његови говори су врло оштроумни. Иако он заступа својеврстан тврдокорни национализам, он ретко директно подстиче друге народе на међусобни сукоб. Он се, уместо тога, залаже за јединство.

За време рата нисам се слагао с политичким курсом који су следиле вође РС. Своје политичко неслагање сам износио у писмима која сам сласи вођама као што је Карадић. Никад нисам добио позитиван одговор, па сам зато решио да оснујем своју политичку партију.

Дана 20. марта 1993. основао сам СРС на оснивачкој скупштини одржаној у Бања Луци. Утврђени су одговарајуће чланство, правилник и организациона структура.

СРС се, заправо, претворио у СРС, његови чланови чинили су пет одсто чланства СРС, па је покрет тада престао да постоји.

Није било милитантног крила, али јесте било сукоба између старијих чланова СЧП и нових чланова СРС. Поред тога, стари чланове СЧП оптуживале су и власти РС и власти Србије да су учествовали у криминалним активностима. Титула војводе је, по традицији, само почасна, али су чланови СЧП били врло конфлктно настројени и желели су власт. Тада је и Шешељ имао проблема са властима. Иако су чланови СЧП можда учествовали у криминалним активностима за време рата, већина тих злочина били су „намештаља” власти која је, по мом мишљењу, желела да узнемира СРС. Шешељ и мене је прогонио Милошевић, који се само претварао да је чврсторукаш да би остао на власти. Такође бих хтео да кажем да су, по мом мишљењу, већину пљачаки за време рата у Босни подстицали Мира Марковић и њена партија ЈУЛ.

Због тога сам на партијском скупу и јавно током 1993. године изјављивао и јасно говорио да у СРС не постоје самопрекламоване групе или формације и да су све групе које су се бориле за време рата потчињене ВРС.

Упркос тој мојој изјави на наведеном скупу 1993. године, многе старије војводе СЧП показивале су недисциплину. Зато је СРС 1994. године забранила употребу израза „четнички“ и „војвода“. Неки стари чланови СЧП који су били у СРС нису прихватили и напустили су странку.

Шешељ је за војводу прогласио покојни војвода Ђујић у САД пре грађанског рата. Сам Шешељ је 1993. године именовао 16 нових војвода, али је нека од тих именовања поништио због недоличног понашања. По мом мишљењу, Шешељ је и даље војвода, те стога може одређивати члановима СЧП чинове као што је капетан итд. Ти чинови, међутим, немају значаја на ратишту.

Истражитељи ме питају да ли сам чуо за војводу „Челета“ и да ли је то лице било члан српског парламента 1993. године. То лице не знам, нити знам да ли је он био посланик у Скупштини Србије 1993. године.

Бранислав Гавrilović има титулу војводе. Он је био Шешељев телохранитељ до пре неколико месеци, али је напустио тај посао јер му је био потребан боље плаћен посао да би могао да издржава породицу. Он је, међутим, и даље члан СРС.

По мом мишљењу, Шешељ би се могао сматрати одговорним за евентуалне злочине које су извршили његови људи за време борбе уколико им је он то наредио или уколико је знао за неке злочине, а није ништа предузео против крица. Оно што је Шешељ, правно гледано, могао да уради било би да из странке искључи члана који је тако нешто извршио и да о његовом понашању обавести ЈНА/ВРС ради предузимања даљих мера против њега. Што се тиче недо-

личног понашања на ратишту, Врховна команда ЈНА/ВРС требало би да има релевантну документацију о таквим евентуалним извештајима и предузетим мерама. Ја не знам да је неко ко је био под командом ЈНА/ВРС икада изведен пред војни суд од стране ЈНА/ВРС због противправних поступака које је починио за време рата. Разлог за то могао би бити тај што у РС никада званично није објављен рат.

У октобру 1998. народ ме је изабрао за председника РС и на тој дужности сам остао до марта 1999. Одбие сам да г. Додика предложим за председника владе и парламент је подржао ту моју одлуку. Због мог одбијања да г. Додика предложим за председника владе, високи представник, г. Westendorf, једнострano ме је сменио с дужности. На своје противправно смењивање жалио сам се Уставном суду Босне, Савету Европе и Савету безбедности УН, али никада ништа није предузето. Изабрао сам да више не будем члан руководства СРС, али сам и даље члан те странке.

Ако се то буде од мене тражило, спреман сам сам да дођем у Хаг и сведочим пред Међународним судом.

/парафирано/

Потврда сведока

Изјава ми је гласно прочитана на српском језику и садржи све што сам рекао по свом знању и сећању. Изјаву сам дао добровољно и свестан сам да се може употребити у судском поступку пред Међународним судом за кривично гоњење особа одговорних за тешка кршења међународног права почињена на територији бивше Југославије од 1991. као и да могу бити позван да јавно сведочим пред Судом.

Потпис: /потписано/ Датум: 28. 11. 2002.

Напомена: Потписаће само верзију на Б/Х/С језику.

Потврда преводиоца

Ја, Весна Корић, преводилац, потврђујем следеће:

1) Одговарајуће сам квалификована и овлашћена од стране Секретаријата Међународног суда за кривично гоњење лица одговорних за тешка кршења међународног права почињена на територији бивше Југославије од 1991. да преводим са српског језика на енглески језик, као и с енглеског на српски језик.

2) Никола Поплашен ми је дао до знања да говори и разуме српски језик.

3) Горе наведену изјаву сам усмено превела с енглеског на српски језик у присуству Николе Поплашена који је, по свему судећи, чуо и разумео превод ове изјаве.

4) Никола Поплашен је потврдио да су, по његовом знању и сећању, чињенице и остало наведено у овој изјави истините онако како сам их превела, што је потврдио својеручним потписом на предвиђеном месту.

Датум: 28. 11. 2002.

Потпис: /потписано/

**Фикција удрженог злочиначког подухвата
суштина највећег броја хашких оптужници**

Удружене хашка глупост

Пише: Борис Алексић

У претходним бројевима смо већ писали о концепту удрженог злочиначког подухвата (УЗП) који примењује Трибунал у Хагу, иако он није дефинисан као кривично дело нигде у међународном праву па ни у Статуту МКТЈ. Овај пут ћемо представити неке од студија са Запада које критикују овакву праксу овог привременог суда смештеног у Холандији.

Године 2004. је на познатом Универзитету Беркли у Сједињеним Америчким Државама одржана правна радионица на којој се у неколико радова разматрало питања примене принципа командне одговорности и удрженог злочиначког подухвата у савременој правној пракси. Као трећи рад по реду представљено је дело професора Алисона Денера са Правног факултета Универзитета Вандербилит и Џени Мартинез са Правног факултета Стенфорд универзитета.

Само дело, као што смо навели, испитује два концепта: удржени злочиначки подухват и командну одговорност – које и играју кључну улогу у утврђивању одговорности пред међународним кривичним трибуналима. Овај рад даје општи оквир за разумевање развоја међународног кривичног права као изданка три правне традиције: домаћег кривичног права, међународног хуманитарног права и транзиционе правде.

Аутори наводе да је циљ њиховог рада истраживање примене овог оквира на доктрине удрженог злочиначког подухвата и командне одговорности и доказују, како наводе у уводу, да је с обзиром на закључке њиховог рада, потребна озбиљна доктринарна реформа на том пољу. Коначно, аутори разматрају примену доктрина одговорности које су развијене у поменутом контексту, почев од међународних кривичних трибуналса, па до гоњења за међународне или транснационалне злочине од стране других судова, као што су гоњења терориста од стране домаћих војних трибуналса, која немају исте корене као међународно кривично право.

Сукоб правних система

Денер и Мартинез на почетку указују на озбиљне проблеме са којима се сусретавају међународни судови због сукоба два главна правна система у свету.

Поред сукоба англо-саксонских и континенталних правних традиција, један другачији и трајнији сукоб почиње да произилази из статута, правила и одлука међународних кривичних судова. Савремено међународно кривично право комбинује три јасно различите традиције: међународно хуманитарно право, домаће кривично право и транзициону правду. Свака од њих, до различитог степена, утиче на сврху и начела међународног кривичног гоњења, а њихова интеракција ствара конфликте унутар самог кривичног права.

Да би илустровали ове тензије у међународном кривичном праву, аутори су узимали као примере стечења злочинаца из Сребренице и Гружије, који су у то време били под јурисдикцијом међународног трибунала за Руанду (МКТР), али су у то време били под јурисдикцијом међународног војног трибунала у Нирнбергу (ИМТ) и поступака који су на тим основама уследили, као и новоосновани Међународни кривични суд (ICC), Специјални суд за Сијера Леоне (Special Court for Sierra Leone) и Специјалну комисију за тешке злочине, установљену од стране Уједињених нација у Источном Тимору (Special Panel for Serious Crimes established by the United Nations in East Timor) – сва ова тела примењују међународно кривично право и процедуру. Специјални суд за Сијера Леоне и Специјална комисија основана од стране УНТАЕТ у Источном Тимору такође примењују неке елементе националног кривичног права.

Аутори на почетку рада јасно упозоравају да обе доктрине – командна одговорност и удржени злочиначки подухват, ако се правилно не ограниче, могу да прерасту у облике колективне кривице, чиме се подрива легитимитет и крајњи учинак међународног кривичног права. Они предлажу суштинске реформе које би помогле да се ова опасност избегне. У погледу удрженог злочиначког подухвата професори из САД наводе аргументе да би обим таквог подухвата и однос оптуженог према њему требало да буде прецизније дефинисан. Конкретније говорећи, међународне судије би требало да захтевају од тужиоца да у погледу сваког од оптужених по теорији удрженог злочиначког подухвата докажу постојање суштинског доприноса остварењу заједничког циља тог подухвата.

ном праву, аутори, како сами наводе, испитују два доктринарна подручја у којима се оне највише испољавају – командну одговорност и удржени злочиначки подухват.

Анализа се углавном ограничава на правну праксу Трибунала у Хагу (МКТЈ) и Међународног трибунала за Руанду (МКТР), мада такође узимају у обзир преседане Међународног војног трибунала у Нирнбергу (ИМТ) и поступака који су на тим основама уследили, као и новоосновани Међународни кривични суд (ICC), Специјални суд за Сијера Леоне (Special Court for Sierra Leone) и Специјалну комисију за тешке злочине, установљену од стране Уједињених нација у Источном Тимору (Special Panel for Serious Crimes established by the United Nations in East Timor) – сва ова тела примењују међународно кривично право и процедуру. Специјални суд за Сијера Леоне и Специјална комисија основана од стране УНТАЕТ у Источном Тимору такође примењују неке елементе националног кривичног права.

Аутори на почетку рада јасно упозоравају да обе доктрине – командна одговорност и удржени злочиначки подухват, ако се правилно не ограниче, могу да прерасту у облике колективне кривице, чиме се подрива легитимитет и крајњи учинак међународног кривичног права. Они предлажу суштинске реформе које би помогле да се ова опасност избегне. У погледу удрженог злочиначког подухвата професори из САД наводе аргументе да би обим таквог подухвата и однос оптуженог према њему требало да буде прецизније дефинисан. Конкретније говорећи, међународне судије би требало да захтевају од тужиоца да у погледу сваког од оптужених по теорији удрженог злочиначког подухвата докажу постојање суштинског доприноса остварењу заједничког циља тог подухвата.

Подсетимо овде да Трибунал у Хагу не само да не тражи суштински допринос УЗП, већ је конструисао категорију овог дела где је доволно за доказивање кривице да је оптужени био члан сумњиве групе (трећа категорија УЗП). Чак

Пресуде Међународног војног трибунала у Нирнбергу јасно штите концепт индивидуалне кривичне одговорности, за разлику од оних донетих пред Трибуналом у Хагу. У њима (Међународни војни трибунал, пресуда у суђењу главним ратним злочинцима пред међународним војним трибуналом, Нирнберг, 14 новембар 1945—1. октобар 1946) је забележено да су „Злочини против међународног права почињени од стране људи, а не од стране апстрактних ентитета, и да се само кажњавањем појединача који су починили такве злочине могу адекватно спроводити и примењивати одредбе међународног права”.

је у недавно донетим документима овај инстант трибунал увео појам „српске снаге” који безмало обухвата све Србе под оружјем у бившој Југославији. МКТЈ се ту није зауставио, већ је подржao концепт Тужилаштва по којем сваки на водни члан УЗП сноси одговорност за било које дело приписано „српским снагама”, што представља јасно увођење колективне кривице.

Надаље, аутори указују да одређени облици удруженог злочиначког подухвата и командне одговорности, који толеришу смањену менс реа, не би требало да буду употребљавани у случајевима који се односе на злочине са умишљајем, као што је геноцид.

Денер и Мартинез напомињу да су се упустили и у испитивање како ће удруженi злочиначки подухват и командна одговорност утицати на будућност међународног кривичног права и суђења за међународне злочине пред националним судовима. Тако су, на пример, Специјални суд за Сијера Леоне, Суд за тешке злочине у Источном Тимору и међународни кривични трибунали за Југославију и Руанду (МКТЈ и МКТР), укључили, посредно или непосредно, удруженi злочиначки подухват и командну одговорност у своју правну праксу. Војне комисије које је недавно основала Влада САД, за суђење осумњиченима за тероризам, у свој рад укључују и командну одговорност и теорију одговорности која близко подсећа на удруженi злочиначки подухват, а прве оптужнице против притвореника из Гвантанама изричito се ослањају на теорију одговорности по основу удруженог злочиначког подухвата. Како амерички професори истичу, поједини стручњаци у области међународног кривичног права су већ јавно говорили о томе да је Садам Хусеин требало да буде оптужен на основу теорије удруженог злочиначког подухвата. Да ли би и виши званичници САД могли да буду оптужени, на пример, у вези са скандалом у затвору Абу Грајб, једним делом зависи и од примене начела командне одговорности. Уколико би се применила практика МКТЈ, то би свакако било могуће.

Облик одговорности познат као „удруженi злочиначки подухват” или „заједнички план” није експлицитно утврђен у статутима међународних кривичних трибунала за Југославију и Руанду, мада су судије закључиле да је посредно обухваћен смислом члана 7(1). По овом облику одговорности, особа се може сматрати одговорном за све злочине почињене на основу заједничког плана или замисли која укључује извршење кривичног дела предвиђеног у Статуту, ако оптужени учествује заједно са другима у тој заједничкој замисли. Кривично дело геноцида такође садржи сопствене одредбе о одговорности.

Случај Душка Тадића — први у низу бесмислене концепције УЗП

Иронично, напомињу аутори, најкомплекснија и концептуално најизазовнија теорија одговорности у међународном кривичном праву није ниједном експлицитно поменута у статутима МКТЈ и МКТР. Удруженi злочиначки подухват (који се такође подразумева и под другим терминима као што су „заједнички злочиначки план”, „заједничка злочиначки циљ”, „заједничка намера или разлог”) креiran је

од стране тужилаца и судија МКТЈ и то од случаја Душка Тадића.

Наиме, као што је познато, а како напомињу у свом раду професори Денер и Мартинез, Претресно веће је закључило да је Тадић био члан групе наоружаних људи који су ушли у Јакшиће и тукли тамошње становнике. Надаље, Веће је утврдило да је пет жртава, које су биле живе када је наоружана група ушла у град, пронађено убијено ватреним оружјем након одласка групе. Након тога, Претресно веће је установило да не може „на основу предочених доказа за новати уверење изнад разумне сумње да је тужени узео ма каквог учешћа у убиству петорице људи”.

Тужилац је затим поднео жалбу због ослобађања Тадића од ове оптужбе, сматрајући да је Претресно веће погрешно тумачило доказе изнад разумне сумње. Жалбено веће се сложило са овим поднеском Тужилаштва закључујући да је „једини разуман закључак до кога је Претресно веће могло да дође тај да је група којој је Тадић припадао убила петору људи!“ Жалбено веће је даље разматрало могућност да Тадић буде проглашен кривим, упркос одсуства доказа да је лично убио те људе.

Жалбено веће је прво размотрило значење члана 7(1) Статута МКТЈ. Док је са једне стране закључило да се облици одговорности који се њиме утврђују „првенствено и по највише односе на физичко извршење злочина од стране самог починиоца“, такође је закључило и да злочини из надлежности Трибунала „могу бити извршени учешћем у реализацији заједничког циља или замисли“.

Да би утврдило постојање релевантних основа одговорности за заједнички циљ, Жалбено веће у случају Тадића окренуло се обичајном међународном праву, које је углавном производ права примењиваног у случајевима који су суђени пред војним трибуналима после Другог светског рата. Жалбено веће је идентификовало неколико случајева за које је закључило да су војни судови осудили физичка лица на основу учествовања у заједничком плану. Мада је правна анализа Жалбеног већа проблематична, како наводе амерички правници, дотични суд је засновао свој канонски опис УЗП на појашњењу тих ранијих случајева. Жалбено веће је тада, стварајући оно што не постоји у Статуту МКТЈ, закључило да „шире говорећи, појам заједничког циља обухвата три посебне категорије колективног криминалитета“, у овом случају УЗП.

У првој категорији, починиоци делају у складу са заједничком замисли и деле исте криминалне намере, тј. умишљај. Жалбено веће је у каснијим случајевима образложило елемент заједничке замисли као договор оптуженог са осталим члановима УЗП да почине злочине. Да би се донела осуђујућа пресуда за злочин убиства, примера ради, помоћу ове „прве категорије“ УЗП, тужилац мора да докаже да је заједнички план био да се жртва убије, да је оптужени добровољно учествовао у бар једном аспекту овог заједничког плана и да је намеравао да помогне у извршењу убиства, чак и ако он сам није починио убиство.

Друга категорија УЗП односи се на „системе злостављања“, а првенствено на концентрационе логоре. За ову категорију тужилац не мора да докаже постојање формалног или неформалног договора међу учесницима, али мора да

аргументовано образложи њихово придржавање система репресије. Да би појединац био осуђен под овом категоријом, тужилац мора да докаже постојање организованог система репресије, активно учествовање оптуженог у спровођењу овог система, знање оптуженог о природи овог система, и намеру оптуженог да подржи овај систем репресије. И у категорији 1 и у категорији 2 сви чланови УЗП могу сносити кривичну одговорност за све злочине почињене у оквиру заједничког плана.

Трећа и најдалекосежнија категорија УЗП обухвата и кривична дела ван оквира заједничке замисли и плана. Жалбено веће у случају Тадић закључило је да оптужени који намерава да учествује у остваривању заједничког плана и замисли може да буде проглашен кривим за дела ван оквира те замисли, ако су таква дела „природна и предвидива последица спровођења тог заједничког циља“. Жалбено веће није јасно одредило да ли се предвидивост, као елемент ове категоризације, процењује субјективно или објективно.

Жалбено веће је такође забележило да би сви учесници у заједничком подухвату могли да се сматрају кривим за то убиство, уколико је ризик од усмрћења био „предвидива последица спровођења заједничке замисли“ и уколико је оптужени испољио „грубу непажњу или равнодушност“ у погледу тог ризика.

Како пишу амерички стручњаци, трећи сценарио Жалбеног већа, је у ствари, преобликовање чињеница које се у Тадићевом случају односе на убиство у Јакшићима. Након што је овим доктринарним тумачењем открило своје карте, Жалбено веће је закључило да је Тадић учествовао у заједничком „злочиначком циљу да се очисти регион Приједора од несрпског становништва“, затим да је убијање несрба било предвидиво у светлу ове намере и да је Тадић био свестан тог ризика, али је ипак волјно учествовао у заједничком плану. Стога је Тадић у жалбеном поступку осуђен за убиство петорице људи, по теорији одговорности категорије 3 УЗП – оног злочина за који га је суд (претходно) ослободио оптужбе. На крају, његова казна повећана је са 20 на 25 година.

Злочин без правног основа

Удруженни заједнички подухват од тада постаје све важнији за МКТЈ. Једна од индикација његове централне улоге у садашњој пракси Трибунала у Хагу јесте учсталост утврђивања одговорности оптуженог по том основу. Прва оптужница која се експлицитно заснива на УЗП била је потврђена 25. јуна 2001 – осам година од почетка рада Трибунала! Што је само по себи чудно због чињенице да се најчешће коришћена правна конструкција примењује са толиким временским ограничењем. Од четрдесет две оптужнице подигнуте од тог дана до 1. јануара 2004, двадесет седам (64 одсто) изричито се ослања на УЗП!

Штавише, број оптужница које се експлицитно позивају на УЗП не изражава потпуно значај ове доктрине, будући да су још пре јула 2004. године судска већа МКТЈ донела одлуке да оптужени може да буде осуђен по теорији УЗП чак и ако се оптужница не позива експлицитно на УЗП, те да изрази као што је деловање „у заједништву са“ могу да се протумаче као имплицитно упућивање на теорију УЗП! Уколико све оптужнице које терете окривљеног да је деловао „у заједништву“ са другима посматрамо као упућивање на теорију УЗП, онда 34 од 43 оптужнице које су потврђене између 25. јуна 2001. године и 1. јануара 2004. године (дакле 81 посто од укупног броја) примењују УЗП.

Професори Денер и Мартинез упозоравају да је категорија 3 УЗП посебно контроверзна. Наиме, многи национални системи не познају одговорност учесника у заједничком плану, у погледу кривичних дела која не потпадају под оквир заједничког циља. Немачка, Холандија и Швајцарска, на

пример, не укључују овај облик одговорности у своје кривичноправне кодификације. Чак и у земљама као што су Велика Британија и Канада, које признају одговорност за предвидиве злочине у оваквим ситуацијама, та доктрина је предмет значајних критика зато што ефективно снижава „mens rea“ захтевану у погледу извршења главног кривичног дела, али не снижава наметнуту казну.

У случају Тадић Жалбено веће МКТЈ је у великој мери занемарило приговоре на овај проширен облик саучешништва. Уместо тога, оно се позвало на случајеве из епохе Другог светског рата, ради оправдања те доктрине као једног од предмета обичајног међународног права и објашњења њених елемената. Даље, Жалбено веће је одбацило аргументе по којима удруженни злочиначки подухват представља надградњу било одговорности по основу удрживања, било по основу организовања, које су екстензивно коришћене пред Међународним војним трибуналом у Нирнбергу.

Случајеви на које се позива Жалбено веће у пресуди Тадићу спадају у две категорије. Прва обухвата убијања мањих група савезничких ратних заробљеника, или од стране немачких војника, или од стране и немачких војника и немачког грађанства. Друга група случајева односи се на концентрационе логоре. Чињенице случаја „Линчовања у Есену“, где су немачки војници и цивили осуђени за убиство група ратних заробљеника, типично су за прву врсту случајева. Амерички стручњаци објашњавају да Резиме случаја који је обезбедио извештач Комисије УН за ратне злочине (UNWCC), а на који се Трибунал ослонио у случају Тадић, не пружа никакве податке о правним основама на којима је Војни суд осудио те људе. Штавише, нема никакве индикације да се тужилац у том случају ослонио на концепт заједничке замисли, заједничког циља или заједничког плана. Без обзира на то, МКТЈ се у предмету Тадић позвао на овај случај као подршку категорији 3 УЗП! Ослањање суда на овај пример одговорности за заједнички план, а нарочито позивање на овај случај ради подршке трећој категорији УЗП је сумњиво, истичу Алисон Денер и Цени Мартинез.

Да је Жалбено веће погрешно применило чињенице и изводило доказе у предмету Тадић приликом позивања на праксу војних судова након Другог светског рата, сведоче

СТОП хашкој тиранији!

сами судски списи ових војних трибунала. Наиме, први случај на који су се они позвали (Суђење Ериху Хејеру и шесторици других) одиграо се 13. 12. 1944. године када је један капетан немачке армије поверио три британска ратна заробљеника редовима Вермахта. Том приликом Хејер је наредио Кенену да спроведе заробљенике и да не омета било које радње које би гомила могла да предузме против њих. Ова изјава је распламсала страсти у гомили и неколико лица из гомиле напало је и убило заробљенике, бацитиши их са моста. Британске власти судиле су 1945. године петорици немачких цивила који су напали ратне заробљенике, заједно са Хејером и Кененом. Оптужени су били терећени да су били „умешани у убиство“ три ратна заробљеника и „у кршење закона и обичаја рата“. Кенен и три цивила су осуђени за убиство док су два цивила ослобођена. Насупрот тврђама Жалбеног већа у случају Тадић, тужилац је том приликом доказивао да је свих седам Немаца на доку било криво или као подстrekачи или као извршиоци у убиству три британска авијатичара.

Нирнбершка пракса не иде у прилог Тужилаштву

Уколико екстензиван облик УЗП (категорија три) немајасан преседан у случајевима из епохе Другог светског рата, онда он заиста подсећа на друге две контроверзне доктринарне конструкције гоњење злочиначких организација и злочин завере – које су коришћене пред Међународним војним трибуналом у Нирнбергу.

Амерички аутори истичу да се представници Трибунала у Хагу не позивају на најважнија дела у надлежности Војног суда у Нирнбергу, као ни на његову праксу у том смислу јер им то никако не иде у прилог.

Када говоримо о пракси суда у Нирнбергу везану за злочиначке организације, треба истаћи да су судије Међународног војног трибунала показивале значајну нелагодност приликом одлучивања у тим предметима. Наиме, ни Лондонска повеља којом су регулисана нирнбершка суђења, ни оптужница у којој су изнете оптужбе од стране тужиоца, нису дадле дефиницију злочиначких организација. Судије су коначно закључиле да тужилац мора да докаже да је организација нужно постојала као групни ентитет, и то такве врсте да је његовим члановима морало бити јасно да служе заједничком циљу. Судије су takoђе пресудиле да је за проглашење организације злочиначком потребно да злочиначки циљеви организације буду пројимајући и прихваћени међу члановима. На крају, судије у Нирнбергу су уклониле са листе четири од седам инкриминисаних организација. Злочиначким су проглашене само државни врх Немачке, Гестапо и СС.

Конечно, судије су измениле терет доказивања и пресудиле да, у наредним поступцима, Тужилаштво мора да докаже да је свака особа којој се суди за чланство у злочиначкој организацији приступила организацији добровољно и да је

знала да је организација учествовала у злочинима инкриминисаним у Лондонској повељи. Уколико тужилац за ово последње не би могао да изведе доказ, онда би био у обавези да покаже да је оптужени лично учествовао у таквим злочинима. У наредним поступцима тужилаштво је било принуђено да поднесе терет доказивања вольног и свесног учешћа сваког појединца у групи са злочиначким циљевима. Дакле, све супротно пракси садашњег Трибунала у Хагу.

Пракса везана за друго дело за које је суђено у Нирнбергу такође не иде у прилог тумачењу УЗП које примењује Трибунал у Хагу.

Члан 6 Нирнбершке повеље инкриминише заверу као злочин против мира (отпочињање или вођење агресивног ратовања). Пресуда везана за овај злочин, а која се протеже на око хиљаду страна, садржи одељак од три стране насловљен као „Право по питању заједничког плана или завере“. У њему, судије Војног трибунала у Нирнбергу усвајају репрективан појам завере, одбацију примену завере на злочине против човечности и ратне злочине, и коначно ограничије су осуду за заверу на вођење агресивног рата и на особе високо рангирале у Хитлеровом руководству, које су активно учествовале у планирању агресије.

Користећи те критеријуме, судије су закључиле да „докази потврђују заједничко планирање припрема и вођења рата од стране одређених оптужених“. Од двадесет двојице оптужених за заверу, само је 8 било осуђено, при чему завера није играла значајну улогу у коначним пресудама. Штавише, у разматрању појединачних осуда, у пресуди за злочине против човечности и ратне злочине, не спомиње се ни одговорност за заверу ни одговорност за заједнички план. Коначно, дomet оптужбе за заверу у Нирнбергу био је значајно сужен од стране судија Војног трибунала, а играо је истакнуту улогу само у погледу злочина против мира.

Професори Алисон Денер и Цени Мартинез на крају свог рада указују још једном да се Трибунал у Хагу супротставља судској пракси Војног трибунала из Нирнберга и да његов концепт УЗП, а нарочито трећа категорија практично уводи на мала врата одговорност по основу колективне кривице. Они позивају на преиспитивање оваквог поступања у МКТЈ и упозоравају да оно доводи до правне несигурности.

На крају можемо слободно да закључимо да је и анализом овог рада јасно да Војислав Шешељ у Хагу не брани само себе, већ и саме темеље међународне правде, јер Трибунал вештачким креирањем правних конструкција попут УЗП крши основна људска права и подрива међународно право. Хашке судије и тужиоци уводе заостали принцип колективне кривице, а томе се сваки слободан човек у свету мора супротставити. Добро је приметити да су се и на Западу јавили гласови који нападају овакво деловање МКТЈ.

Прва оптужница која се експлицитно заснива на удруженом злочиначком подухвату била је потврђена 25. јуна 2001 – осам година од почетка рада Трибунала! Што је само по себи чудно због чињенице да се најчешће коришћена правна конструкција применује са толиким временским ограничењем. Од четрдесет две оптужнице подигнуте од тог дана до 1. јануара 2004, двадесет седам (64 одсто) изричито се ослава на удружен злочиначки подухват!

Штавише, број оптужница које се експлицитно позивају на удружен злочиначки подухват не изражава потпуно значај ове доктрине, будући да су још пре јула 2004. године судска већа МКТЈ донела одлуке да оптужени може да буде осуђен по теорији удруженог злочиначког подухвата чак и ако се оптужница не позива експлицитно на УЗП. Такође, изрази као што је деловање „у заједништву са“ могу да се проптумаче као имплицитно упућивање на теорију УЗП! Уколико све оптужнице које терете окривљеног да је деловао „у заједништву са другима посматрамо као упућивање на теорију УЗП, онда 34 од 43 оптужнице које су потврђене између 25. јуна 2001. године и 1. јануара 2004. године (дакле 81 посто од укупног броја) примењују УЗП.

Како власт у Београду заобилази Устав и закон

Правно и морално насиље

- Након кришења изборне ћроцедуре, захваљујући правовременој реакцији Српске радикалне странке, градски одборници ћоново бирали чланице Скупштине града Београда
- Уместо тоуке, чланици града наставили са уобичајеном праксом кришења закона

Пише: Данијела Петровић

, „На власти сам, све ми је дозвољено”, речи које се јавно не изговарају, али се спроводе у дела готово сваким даном. Чини се да када је потребно, владајућа структура гази и по Уставу, и по закону, а вређа и интелигенцију опозиционих политичара. Један од последњих примера је и избор Зорана Алимпића за председника Скупштине града Београда. Тог 8. октобра прекршени су сви правни акти, како би фотеље остале у Демократској странци и Демократској странци Србије. Захваљујући правовременој реакцији Српске радикалне странке, поновљен је избор за председника градског парламента и његовог заменика.

Шеф одборничке групе СРС-а Драган Тодоровић изјавио је за „Велику Србију” да су радикали већ 9. октобра обавестили Скупштину Србије и председника парламента да је на седници градске Скупштине грубо прекршен Пословник, као и Устав и закон.

– Онемогућено је одборницима из опозиције да предложе кандидата за председника и заменика Скупштине, а то је право које проистиче из Устава, да свако може да бира и да буде биран. Просто је несхватљиво да су направили такву грешку. Међутим, ДС и ДСС су хтели да изврше међусобну ротацију, како би због смрти Ненада Богдановића ДС поново добила место градоначелника, јер по Закону о локалној самоуправи у случају престанка мандата изабраном градоначелнику, вршилац дужности је председник Скупштине. Упозоравали смо их на самој седници да то што раде, ни у ком случају није добро за њих, убеђивали смо их да по процедуре то не може да се уради тако. Пословник врло јасно и

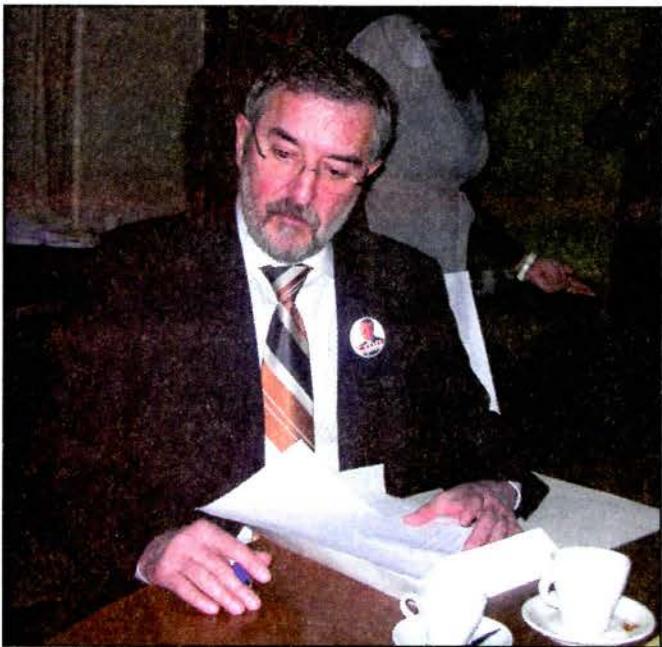
прецисно прописује поступак. Оног момента кад председник и потпредседник Скупштине дају оставке, о томе се обавештава Скупштина и на првој наредној седници може да се изврши избор. Приликом избора право предлагања имају сви они који могу да предложе кандидата иза којег ће стјати 20 потписа – објашњава Тодоровић.

Сумњива прошлост

– Зоран Алимпић је до 2000. године био загрижен противник Зорана Ђинђића. У надметању између Ђинђића и Вуксановића, он је био на страни Вуксановића, али је одмах после пришао Ђинђићу, што говори о карактерним особинама Алимпића, али и о Демократској странци – каже Тодоровић.

Алимпић је у два мандата вршио функцију председника Скупштине општине Чукарица. Од 2004. до 2007. био је посланик у Скупштини Србије.

Одборник СРС-а Ружица Николић изнела је на седници податке везане за извештај једне ревизорске куће о начину пословања јавног предузећа за пословни простор, где је на основу чињеница јасно стављено до знања да су многе ствари биле незаконите и да одговорност за то сноси Зоран Алимпић, који је у то време био председник СО Чукарица.

Сва упозорења Српске радикалне странке одбијала су се о чврст демократски зид безвлашћа који није прихватао никакву могућност да се било шта од плана, који су они већ направили, промени. Посланици СРС-а су обавестили председника Скупштине о спроведеном насиљу и затражили да се закаже седница Одбора за локалну самоуправу.

— На седници Одбора донет је закључак и наложено је Министарству за управу и локалну самоуправу да прибави све релевантне доказе и да на основу тога даде своје мишљење. Наравно, најбољи доказ је био стенограм, али је било доста проблема, пошто се одувожачило са давањем стенограма наводно зато што га нису сви аутORIZовали. Жељко Ожеговић је био један од последњих који га је аутORIZОВАО, а један од виновника, један од људи који је организовао те незаконите одлуке у Скупштини града. Иако је министар из ДС-а, Министарство је схватило да су повреде пословника такве да једноставно преко тога не може да се пређе. Мислим да је министар нашао формулатију, која би по оној народној „Вук сигти, козе на броју“ решила ову ситуацију у којој се ми налазимо, бар тренутно. То је била само препорука Министарства, најблажа могућа форма. Нисмо ми хтели да истерујемо мак на конач, нама је битно да је одлука морала да се поништи, јер у противном, да није Скупштина, учинило би то Министарство. С обзиром да нема Уставног суда, нисмо имали других могућности, осим овог пута — говори Тодоровић.

Оштра критика Српске радикалне странке односила се и на функцију заменика вршиоца дужности градоначелника, која је припадала Радмили Хрустановић. Наиме, наш саговор-

ник оцењује да такво место не постоји ни у Статуту, ни у Поплавнику, ни у закону. Да су радикали у праву када су тврдили да је функција Хрустановићева непостојећа, потврдило је и Министарство за управу и локалну самоуправу. На поновљеним изборима, она није изабрана на ову функцију јер је Министарство препоручило да се то не учини док они или Скупштина Србије не дају мишљење да ли је ова функција уопште могућа. Закон не прецизира ко је заменик в. д. градоначелника, да ли заменик председника Скупштине или се уводи нова функција.

Зоран Алимпић поново је 26. новембра изабран за председника Скупштине града, а Милорад Перовић (ДС) за његовог заменика. За разлику од претходне седнице, Алимпић и Перовић имали су противкандидате — Љубишу Стојмировића из СРС-а и Александра Антића из СПС-а.

Према речима Тодоровића, овај избор је урађен у складу са Поплавником, односно, није прекршена процедура. Међутим, демократе су опет покушале да ради мимо правних норми. Седница је заказана са дневним редом који је подразумевао да ће бити изабран Зоран Алимпић. Ипак, одржане су две седнице. Развојена је изборна процедура од осталог дневног реда.

— Неколико сати смо се убеђивали око дневног реда, јасно им је речено да закажу две седнице. Запретили смо да ћемо тражити у Скупштини Србије да се закаже седница Законодавног одбора и Одбора за локалну самоуправу. Када год се током мандата бира председник Скупштине, то се ради као на првој седници. Тако да се изабере, он заказује нову седницу. Алимпић не разуме суштинске ствари, да је немогуће да кандидат за председника унапред сазива седницу и предлаже дневни ред — објашњава парадоксалну ситуацију Драган Тодоровић.

И сам чин гласања био је комично-трагичан. Одборници ДС-а и ДС-а су се уткривали да јавно гласају, не поштујући процедуру, ни сам основ демократије.

— Тајно гласање подразумева не само право, већ и обавезу да гласање буде тајно. Тајним гласањем ви, чак, не смете ни да показујете листић. Нисам хтео да моја примедба доведе у питање резултате избора, али сам желео да им скренем пажњу да не треба да се бахато понашају и да је то ствар за коју би требало и они да се залажу — истиче Тодоровић.

Након избора, Алимпић је изјавио да су одлуке које је доносио од 8. октобра валидне и додао да главни град Србије неће стати и да ће и даље функционисати. Српска радикална странка не дели његово мишљење.

— Поднећемо Уставном суду све релевантне доказе и чињенице да су све одлуке које су донете у претходном периоду од 50 дана незаконите, да не могу бити правно ваљане. Министарство за управу и локалну самоуправу је смишљено покушало да избегне овакав след догађаја. Оно је наложило да се пониште одлука о избору председника, а не укину. Формулација укидања значила би укидање свих одлука — наподи Тодоровић.

Како без фотеље?

Само два дана након избора, председник Скупштине Београда и в. д. градоначелника, Зоран Алимпић доносио је решење о постављању Радмиле Хрустановић на место помоћника градоначелника Београда задуженог за развој и међународну сарадњу. Прецизирало је да ће, с обзиром на специфичан положај града у систему локалне самоуправе и велики обим послова у оквиру развоја Београда, Радмила Хрустановић обављати послове подстицања развојних пројектата и покретања иницијатива у вези са тим пројектима.

Српска радикална странка најавила је да ће се њени одборници усprotiviti оваквој незаконитој одлуци у Скупштини града.

— Ово није само правно, него и морално насиље над Београђанима. Власт на овај начин малтретира грађане. Поново ћемо сагледати ситуацију и видећемо који ћемо правни лек употребити — рекао је генерални секретар СРС-а Александар Вучић.

Српско правосуђе у чајнику

- Стање у ком се налази правосудни систем наше земље слободно се може још и овога већи да је у њим бурешом киселог чају, на коме, уместо јоклома, седи министар правде Душан Петровић

Пише: Иван Нинић

Многога је мука које притискају српско правосуђе. Кључни проблем представљају институције правосудног система које су урушене и политизоване, а који би задатак требало да буде успостављање владавине права и правне сигурности у нашој земљи. Међутим, пучисти који су пре седам година извршили државни удар и упали у све институције система ове земље, успоставили су свој нови – универзални „правни систем“.

Реч је о до сада невиђеној комбинацији европско-континенталног и англосаксонског права, која функционише уз подршку сабораца и сарадника из земунског и сурчинског клана, а који су били и главна логистичка, кадровска и техничка подршка 5. октобра 2000. године. Данас, после седам година, очигледно је да је и правосуђе стављено у погон политичких ресурса моћи странака које су на власти и да је на тај начин систематски уништено од стране потпуних моралних идиота.

Томе у прилог говори и податак да је Министарство правде, решавајући споразумно 170 предмета, за само првих једанаест месеци 2006. године из буџета исплатило 38.587.522,37 динара по основу неоснованог лишавања слободе бројних грађана. У преводу, то представља 12.687 дана неоснованог лишавања слободе, што по дану износи 3.041,50 динара, не рачунајући неизмерну количину психичке патње и чак физичке тортуре.

Све чињенице нам говоре да је трошак темељ правосудног система који су у Србији поставили „велики неимари“, бивши министри правде, Владан Батић и Зоран Стојковић. Али, и од горих има гори. Дође и Дулетових пет минута. У част избора Душана Петровића на место министра правде, грађани Србије, на силу, испише чашу жучи. Захваљујући западним слугама, Сорошевим „курсацима и стипендистима“ и Јустицијиним „приправницима“, наставља се дугогодишњи тренд започетог суноврата права и правде у Србији.

„Реформа“ правосуђа

Након 5. октобра 2000. године, безброј пута смо били у прилици да чујемо термин „реформа“, тако да се при помену ове речи данас окреће желудац сваком грађанину у Србији. Ипак, корисно је споменути како је то и каква је то „реформа“ захватила наш правосудни систем.

У априлу 2006. године, Влада Србије је усвојила „Националну стратегију реформе правосуђа“, са циљем успостави

вљања правосудног система који би (у периоду 2006-2010) требало да буде: „независан, транспарентан, одговоран и ефикасан“. Иницијативе „реформе“ су груписане према „краткорочним“ (2006 - 2007), „средњорочним“ (2008-2009) и „дугорочним“ (2010 - 2011) роковима спровођења. Међутим, ово је само још једна у низу замишљених стратегија које је усвојила претходна влада Војислава Коштунића, а које се не спроводе зато што нема ко да их спроведе, или се спроводе на погрешан начин.

У покушају практичног „реформисања“ правосуђа, правосудни систем Србије одмах се сусрео са скандалом чији је креатор ко други него лично Видо Петровић-Шкero и Зоран Стојковић. Високи савет правосуђа, на чијем челу се налази Шкero, „скројио“ је листу од 76 судова које треба угасити, а у којима се налази 258 судија и 2.450 судија поротника. Став да судове са пет и мање судија треба угасити оправдава замишљена „нова мрежа судова“, укључујући Управни и Апелациони суд, иако је до сада пет пута одлагана примена закона. У овом предлогу Високог савета правосуђа наједено је да тренутно постоји 2.400 судија, а да је правосудном систему Србије потребно 1.833 судија, као и 9.171 судија поротника. Овај предлог је експресно у августу 2006. године достављен Скупштини Србије на усвајање, а да при томе нико не усаглашени ставови са Комисијом за спровођење Нацио-

налне стратегије реформе правосуђа, на чијем се челу налази тадашњи министар Зоран Стојковић.

Међутим, убрзо се огласила и Комисија за спровођење Стратегије, која је закључила да би из скупштинске процедуре требало „хитно” повући предлог одлуке о броју судија и поротника у Србији, који је предложио Високи савет правосуђа. Наиме, Комисија је подржала предложени број судија и поротника у Вишем трговинском суду, Врховном суду Србије, Апелационом суду и Управном суду, али не и одлуку о броју судија у општинским, окружним и трговинским судовима. Ради се, заправо, о потпуно сулудим потезима Зорана Стојковића и Виде Петровић-Шкера, а што само показује раздор који влада код „реформатора правосуђа”. Нарочито треба имати у виду чињеницу да су тада у истој комисији за „реформу” правосуђа истовремено седели и Вида Петровић-Шкеро и Зоран Стојковић.

Када се говори о „реформи” правосуђа, битно је споменути и „електронску базу прописа и судске праксе” чији је циљ требало да буде „ефикасније” правосуђе. Вредност овог прошлогодишњег пројекта је 1.000.678,00 евра, а финансиран је од стране Европске агенције за реконструкцију и развој. Циљ пројекта је био да унапреди приступ прописима и судској пракси који ће се свакодневно ажурирати и бити доступни правосудним радницима, адвокатима и грађанима. Међутим, ова база је неупотребљива и неажурна, а од тренутка њеног формирања судовима су ускраћена средстава за набавку Службених гласника.

Између остalog, Европска унија је од октобра 2000. године уложила 30 милиона евра у различите пројекте „реформе” и „побољшања” правосуђа у Србији. Не треба бити велики паметњаковић па доћи до закључка да је реч о класичној пракси прања страног новца, подривању и уништавању правосуђа у Србији, као и свих других ресора.

У дуговима до гуше

Услови у којима „функционише” српско правосуђе су катастрофални. Мали простор за рад један је од највећих проблема у свим правосудним органима у Србији. Довољно говори податак да један службеник са брдом предмета око себе, заузме два квадратна метра простора. Уобичајена је пракса да један кабинет деле по тројица тужилаца, који не могу да раде истовремено, већ диктирају наизменично. Проблем је и недовољан број судница у судовима, па тако судије наизменично суде, парним и непарним данима. Дактилографи у судницама куцају на застарелим и толико бучним машинама да се судија уопште не чује. Ни куририма није лако, јер носе предмете у рукама због тога што лифтови не раде и по годину дана, што је, на пример, уобичајена појава у Палати правде у Београду. Док су у судским архивама „скучени” и глодари, по судским ходницима изнад глава тужилаца, судија и странака лете слепи мишеви, што се такође може доживети у београдској Палати правде.

Правосуђе су притисле и финансијске потешкоће, што логично ствара енормно висока дуговања. О беди у којој грца правосуђе давољно говори податак да се књига у коју се уписује евиденција о окривљеном, тужиоцу, туженом или оштећеном, купује на рате, без обзира на то што кошта само нешто више од 6000 динара. Дешава се да судска пошта често касни због недостатка средстава за поштанске услуге. Дуговања правосудних органа су посебно карактеристична када је реч о неплаћеној струји, телефонима, адвокатима, вештацима итд. Дуговања по овом основу нису оспорена ни у Годишњем извештају Врховног суда Србије за 2006. годину који је потписала „реформаторка” Вида Петровић-Шкеро.

„Недовољан буџет предвиђен за нормално функционисање судства и у 2006. години довео је до одређених проблема. У првој половини године због нередовних исплаћивања накнаде за обавезно заступање дошло је до штрајка адвоката, што је проузроковало одлагање суђења у кривичним предметима. Исти проблеми биле су везане за рад вештака, нису редовно плаћани рачуни у свим судовима за комуналне, канцеларијски материјал. Година је завршена са укуп-

Избор судија, тужилаца, председника судова, као и њихове смене – врше се искључиво по партијском кључу, односно политичкој подобности уз утицај како спољашњег тако у унутрашњег (НВО) фактора. Оставка судије Врховног суда Србије Милене Јинић-Дреџун, „због професионалне и личне одговорности у односу на правилну примену закона”, говори о покушају „кројења” права и правде у Врховном суду Србије.

Недавна смена судије Посебног одељења Специјалног суда за ратне злочине, мр Гордане Божиловић-Петровић, давољно потврђује суноврат права и правде у Србији. Судија Петровић-Божиловић је смењена на захтев неких невладиних организација, тачније Наталије Кандић и једне стране амбасаде у Београду, и то само због савесног поступања у предмету „Сува Река”.

ним дуговањем судства у односу на лица која учествују у поступцима (вештаци, адвокати итд.) и неплаћене трошкове у износу од 261.895.465,40 динара” – наводи се у Извештају Врховног суда Србије.

Према наводима Синдиката правосуђа Србије, Министарство финансија је такође према правосуђу направило дуг у износу од око 800 милиона динара. Тај новац је на једните јаде враћен, али није употребљен за покривање дугова и унапређење положаја запослених, како је иначе било договорено.

У Трговинском суду у Београду ради 417 запослених. Као наводи Синдикат правосуђа Србије, „овај суд је само у једном дану у буџет Републике Србије пренео износ од 791.721.346,75 динара, а прошле године буџет је приходовао од овог суда више од осам милијарди динара”. Ипак, заиста запањује чињеница да је држава дозволила да тренутна дуговања Трговинског суда у Београду износе 12.804.629,00 динара! На основу овог податка Синдикат правосуђа Србије са пуним правом пита Владу: „Где иде новац од судских такси, паушала и новчаних казни, ако правосуђе тренутно дугује близу 900 милиона динара?!“.

Ни грађевинске инвестиције у износу од 377.313.618,00 динара у 2006. години, нису унапредиле услове рада правосудних органа у Србији. Заправо, извршено је „шминкање и пудерисање” зграда правосудних органа. Чињеница да највећи – Први општински суд у Београду, нема своју зграду, већ се налази на територији Другог општинског суда, дољно говори о промашеним инвестицијама.

Неразумљив је и потез Владе, којим су буџетска средства у 2007. години одобрена правосуђу и усмерена за Високи савет судства, Државно веће тужилаца, Управни и Апелациони суд, и поред чињенице да они фактички не функционишу.

На ивици беде

Посебну категорију државних службеника који се налазе на ивици егзистенције представљају запослени у правосуђу. Међутим, ова констатација се односи само на административно и техничко особље, док се за судије и тужиоце може рећи да имају знатно пристојнији стандард. Према статистичким подацима, српско правосуђе, без носиоца правосудних функција, броји око 20.000 запослених. У ову бројку спадају запослени у правосудним органима (притравници, државни службеници и намештеници), као и запослени у Управи за извршење заводских санкција (28 установа).

Агонија ниских зарада и понижења радника који раде у правосудним органима траје последњих неколико година. Када су крајем 2006. године исплаћене „новогодишње награде” радницима у просвети, здравству и полицији, у износу од 4000 динара, правосуђе је изостављено уз образложение да „Министарство правде није на време поднело захтев?!“. Међутим, према образложењу Министарства правде, „новац за рад и зараде правосуђа појели су адвокати и вештаци!“. Уз све то, Синдикат је често али безуспешно указивао на обесправљен положај запослених у правосудним органима на Косову и Метохији. Док такозвани „косовски додатак“ на плату у износу од 100 одсто добијају запослени у просвети и здравству, од 2003. године то не важи за запослене у правосуђу!

Нови Закон о државним службеницима и намештеницима, као и Закон о платама државних службеника и намештеника који је усвојила претходна Коштуничина влада, негативно се одразио на зараде запослених у правосуђу. Почетком јануара ове године, носиоцима правосудних функција (судијама и тужиоцима), зараде су повећане за 35 одсто, тако да се крећу између 1000 и 1500 евра. Међутим, то није

случај и када је реч о административном особљу, чије се зараде крећу од 10.000 до 17.000 динара, без обзира на овогодишње увећање обима послана од 20 одсто. Референтима, дактилографима и куририма нису увећане зараде, иако су радили на обради 2.305.000 предмета.

Резултат штрајка – предлог Владе за нова отпуштања

Због свега претходно наведеног, Синдикат запослених у правосуђу је недавно ступио у штрајк, што је довело до блокаде рада 400, од укупно 450 судова у Србији. Влада Србије и министар Душан Петровић, пуне три недеље нису показали способност да пронађу заједничко решење у дијалогу са Синдикатом. Свесни штете коју блокада судова наноси држави, договор је ипак постигнут, али захтеви Синдиката нису испуњени.

Наime, Владина политика се свела на то да нуђењем отказа (за 2000 радних места) постигне компромис са штрајкачима. Договорено је да се изради социјални програм за решавање вишке запослених и исплати отпремнина (под условима истим као у просвети и здравству), с роком реализације до 31. децембра ове године. Такође, како би се „замазале очи“ револтирами радницима, обећане су две једнократне помоћи (у децембру и јануару) од по 5000 динара, што је свакако привременог карактера и што трајно не решава њихову егзистенцију.

Синдикална организација правосудних органа је друга, takođe reprezentativna organizacija radnika zaposljenih u pravosuđu. Ova organizacija već duže vreme pokушava da se izbori za pravo radnika na topili obrok i regres koje pravosudnim radnicima svakog meseca pripada po članu 30a Opštite kollektivnog ugovora. Međutim, kako se nadлежni

праве „глувонеми”, представници ове синдикалне организације су у октобру ове године преко пуномоћника, адвоката Горана Петронијевића, тужили Републику Србију, односно министарства правде и финансија. У тужби се наводи да је држава Србија оштетила троје радника у периоду јануар-септембар 2007. године за укупан износ од 213.748,20 динара, на име неисплаћених накнада за топли оброк и регрес.

Политизација права и правде

Суноврат и сатанизацију правосудног система у Србији нарочито карактеришу специјално установљени органи по-пут Тужилаштва за ратне злочине и Тужилаштва за организовани криминал. Ова два тужилаштва не само да функционишу паралелно са осталим тужилаштвима, већ представљају директан страначко-политички сервис владајуће коалиције и њихових иностраних ментора.

Најбољи пример експозитуре Хашког трибунала у Србији јесте Тужилаштво за ратне злочине, на чијем се челу налазе Владимир Вукчевић и његов заменик Веселин Мрдак. Ова два полтрона, по налогу Карле дел Понте, врбую, застрашују и „аслушавају потенцијалне сведоке” у предмету против др Војислава Шешеља. Према изјави портпарола Тужилаштва за ратне злочине Бруна Векарића, „више стотина сведока је саслушано у разним предметима, некада у канцеларији Хашког трибунала”, и даље наводи да се „сада ти сведоци саслушавају у нашим државним институцијама”, а што је према његовом мишљењу „велики корак напред у смислу двосмерне сарадње са Хагом”!

Захтев за разрешење чак седмора судија који је у релативно кратком року пред персоналним већем Врховног суда Србије покренуо министар Душан Петровић, такође дољно говори о актуелној политичкој „чистки” неподобних. На тапету су се нашла тројица судија Врховног суда Србије, судија Општинског суда у Нишу, судија Окружног суда у Новом Саду, председник Општинског суда такође у Новом Саду, као и двоје судија тог истог суда.

Петровић без компаса

Поред свих фекалија у којима се налази, српском правосуђу једино је фалио још Душан Петровић. И њему, као и његовим истомишљеницима, приоритет је да спроводи налоге из Вашингтона, Брисела и Хага. Тим поводом, Петровић је недавно посетио своје шефове у Бриселу, и обећао им да ће „српско правосуђе, покренутом темељном реформом, постати ефикасно, поштено и независно, што значи да неће бити застарелих предмета и да ће бити сузбијан криминалист”. Својим пријатељима је, како каже, „изнео врло јасан план за реформу специјалног правосуђа и тужилаштава – Већа за ратне злочине, Тужилаштва за организовани криминал”, за шта је од њих добио „снажну подршку”.

Министар Петровић сматра да ће конституисање Уставног суда омогућити да суђења трају у „разумном року”, док за кривичне предмете категорично тврди да је „недопустиво да застаревају”. Новија истраживања говоре да чак 78 одсто грађана Србије нема доверје у судове, док према неким подацима у Србији има око 5000 застарелих кривичних предмета.

Да поседује посебне „способности” и преговарачке „квалитеће”, Петровић је показао током тронедељног штрајка запослених у правосуђу. Том приликом, изналажење решења видео је у томе да „они који сада примају веће зараде, убудуће примају мање, да би они са малим зарадама имали веће”. Да није жалосно, било би смешно. Требало би напоменути да је он тада позвао запослене да „буду свесни тога колико је битно да наш правосудни систем функционише и да не дођемо до тога да Србија буде слаба и немоћна земља”.

У јуну месецу, у Општинском суду у Оџацима, странка је у судницу слободно унела пиштоль и том приликом хицима усмртила судију Зорана Цветановића и адвоката Петра Савановића. Петровићева изјава поводом овог случаја више је личила на спрдњу фудбалског коментатора, а гласи: „У суду у Оџацима догодила се велика трагедија за државу Србију и за правосуђе. За време рочишта убијени су судија и пуномоћник”. Ни председница Врховног суда Србије, Вида Петровић-Шкеро, није ништа разумније реаговала: „Страђао је судија, убијен је у судници”, био је њен једини коментар.

Шта друго рећи, сем да је жалосно што српско правосуђе у још дубљу провалију воде нестручни и аутистични људи, а још горе од тога јесте чињеница да су то углавном Сорашеви „стипендисти” и „курсације”.

Листе чекања у здравственим установама, или листе корупције?

Дођите на операцију за пет година!!!

Када су крајем 2004. године кренуле припреме за усвајање нових законских решења у склопу реформе здравства, у законским решењима о здравственој заштити и здравственом осигурању, већ тада добри познаваоци прилика упозоравали су да би предложена решења могла широм отворити врата корупцији у здравству.

Тадашњи и садашњи министар здравља, проф. др Томица Милосављевић, оштро је реаговао на то, уверавајући стручну али и најширу јавност да о томе нема ни говора, спомињајући многима да не разумеју понуђена решења, да су злонамерни и да не виде да су она у складу са европским истинама. Донеће бойкот свима, посебно пацијентима!

Након четири године, када би неко радио широку анкету, тешко да би нашао једног грађанина који се није лично, или неко од његових најближих, најмање једном нашао на фамозној „листи чекања“ и тако на својој кожи осетио дејство чланова 57 и 61 Закона о здравственом осигурању (дозвољавају прављење „листа чекања“ и увођење „ванстаандардних услуга“ по нахочењу руководилаца, а критеријум није дефинисан), као и члана 199 Закона о здравственој заштити, који омогућава лекарима да пре подне буду државни, а поподне лекари приватници.

Лечење за многе грађане Србије претворило се последњих година у најцрну ноћну мору. Пре 15 година, у време санкција, није било лекова, није било савремене дијагностике, често ни паре, ни струје. Данас има свега. Не оскудевамо у лековима, модерним апаратима, али – оскудевамо у времену. Нема термина! Порука је – плати или чекај до судњег дана. Нека ти је Бог у помоћи. Све по закону.

Лапароскопија, у свету стандард код нас – ексклузива?

Уместо да у здравственим установама на зиду стоји урамљена Хипократова заклетва, да бар понекад подсети лекаре шта им је чинити, од летос гледамо пропагандне плакете у оквиру кампање Министарства здравља са слоганом „Имате право“ (који је нејасан и самим пацијентима). Било би све О. К. с пацијентом у центру система, да се, неким случајем, у центру система нису нашле паре!

Наравно да пацијент има право, није то морао грађанима нико да саопшти. Зар је то спорно у 21. веку? Код нас јесте. Пут до реализације основног људског права, права на лечење, толико је однедавно дуг, трновит, а исход неизвестан, као да смо на почетку 19. века.

Може ли се негде у Европи наћи земља где се на операцију жучне кесе чека пет година? Тешко. Само у Србији.

Пацијенти који су у октобру 2007. заказали операцију жучи у Клиничком центру Војводине у Новом Саду, могу се надати да ће на ред, регуларно, доћи тек у априлу 2012!!! Али, ако плате, може исто то, за један дан.

Има ли уопште објашњења за то да су лапароскопске операције, у већини европских земаља одавно стандард у лечењу, а код нас још увек, ексклузива? Зашто уважени про-

фесори то нису увели у наставу и учинили ту интервенцију обичном, како је одавно учињено у већини европских здравствених система?

Ценовник тих „ванстаандардних“ услуга (у Европи, углавном стандардних) у Клиничком центру у Новом Саду, изгледа овако:

Лапароскопске операције

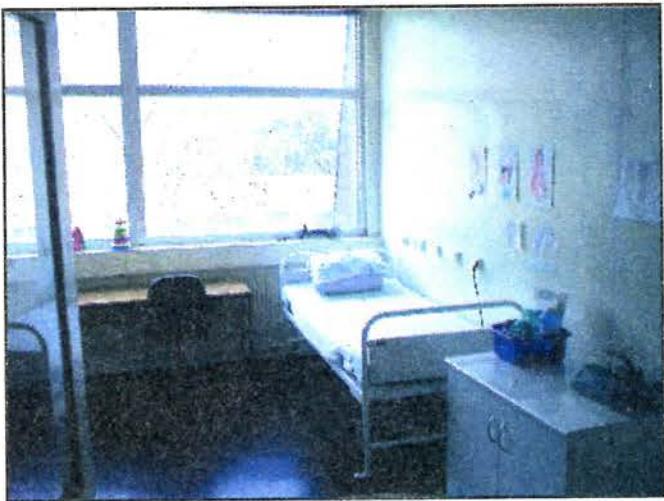
• Жучна кеса	30.000 динара
• Слепо црево	30.000 динара
• Дебело црево	83.000 динара
• Брух	35.000 динара
• Слезина	30.000 динара

А чекање, уколико се сада закаже операција (први слободни термин):

- Брух, са мрежицом – децембар 2012. год.
- Жуч. Редовне операције – март, 2012. год.
- „Родбина и пријатељи“ могу преко реда.

Министар и поједини лекари, наравно, тврде да је све регуларно, да нема корупције и узимања паре од пацијената за „прескакање“ на листи чекања, да не пребацују своје пациенте у приватне амбуланте и клинике, где због мале плате додатно зарађују....

– Управо сам платио 21.000 динара за операцију бруха, јер нисам желео да чекам 2010. годину. Смркло ми се. Тачно је да брух није опасан док се не „укљешти“. Али, зашто да чекам ту ситуацију?, пренео је недавно дневник „Блиц“

речи Новосађанина М.Н. коме је операција пре два месеца, првобитно (док није схватио поруку) заказана за три године.

Плати или умри!

Седамдесетогодишња Ужиčанка М.Е. била је недавно у шоку када су јој ортопеди Ужичког здравственог центра рекли да је први слободни термин за уградњу протезе колена, интервенција која јој је неопходна да би нормално ходала, пролеће 2010! Није да није. Понуђена јој је и друга опција – да плати 3.000 евра и проблем се решава без чекања.

Листе чекања на разне дијагностичке процедуре, операције и друге хируршке интервенције широм Србије, по разним установама, мере се километрима, односно хиљадама пацијената који чекају у недоглед, са мало наде да ће се на фамозним „листама чекања“ померити за милиметар, уколико не плате.

Министар, додуше, често подсећа да листе чекања постоје и у већини европских земаља. Не помиње „малу“ разлику у приступу. Тамо су на листама чекања они који реално могу да чекају, болест не захтева хитну интервенцију. При том, термин који је заказан се строго поштује. Нема померања. Нема плаћања. Стиже се на ред онда када је речено. Уз то, рок од три, пет година, није виђен.

Уградња вештачке валвуле (срчани залистак), иако често слушамо хвалоспеве како су наши стручњаци једнако добри као и они у иностранству, уколико се не плати, „одлаже“ се најмање на три године. Ко дочека, причаће.

Да би избегли листе чекања, пацијенти често одлазе у приватне амбуланте, али, гле чуда, тамо их најчешће сачекају они исти доктори код којих су покушавали да се лече у државним установама. Круг се тако затвара.

Плати или умри.

Нешто се ипак померило. Већ кад плати, пацијент и његова породица више неће да ћуте. Зато су протеклих месеци новине затрпана аферама у којима су пацијенти незадовољни, или нису добили оно што је обећано, или су завршили како не треба. Да није и то европски стандард? Наравно да није.

Једна преподневна шетња чекаоницама најугледнијих здравствених установа у Београду открива да је нова друштвена игра, „чекање без kraja и почетка у недоглед“ узела толико маха, да је више немогуће ту чињеницу гурнути под „тепих“.

Ортопеди „прваци“ у формирању листа чекања

Према подацима који се могу наћи на сајту Републичког завода здравственог осигурања (јуни, 2007) убедљиво најдуже листе чекања на интервенцију могу се наћи у државним клиникама и болницама за ортопедију.

На листи чекања за уградњу ендопротезе кука тренутно у Србији чека 7.571 пацијент, у просеку – две године! На коронарографију срца, у просеку пуне три године, чека 4.066 срчаних болесника! Реч је о озбиљним болесницима од срца, болестима од којих се најчешће умире у овој земљи, у односу на број становника и стопу морталитета ту држимо један од европских и светских рекорда, чему у прилог говори и податак да је од 100 смрти, у 58 случајева узрок срчано оболење.

Ништа мање импозантне нису и листе чекања за друге дијагностичке процедуре и хируршке интервенције. На ЦГ дијагностику главе (ендокранијум) чека 3.664 грађана. И то, најмање годину дана! На уградњу ендопротезе колена 2.019 пацијената чека у просеку три године!

На званичном сајту Републичког завода за здравствено осигурање стоји да на разне дијагностичке процедуре и операције чека 35.359 грађана, свих узраста и старосне доби.

Цео један град!

У РЗЗО уверавају новинаре да су неки од пацијената збринuti, па та бројка није толика. Биће да јесте. Јер нови пацијенти којима треба лекарска помоћ су у међувремену стigli на фамозну „листу чекања“.

Есад, ако је свако од њих у просеку платио за ту интервенцију 1.000 евра, неко више, неко мање, онда се годишње, по основи „листа чекања“, при том узимајући цену тих интервенција минималистички, јер – ценовника нема, рачуна нема, контроле нема, сабере „скромна сума“ од око 36 милиона евра!

Да ли тај новац улази у онај просек који министар често помиње, од само 180 долара по глави становника, колико, наводно, трошимо за здравство?

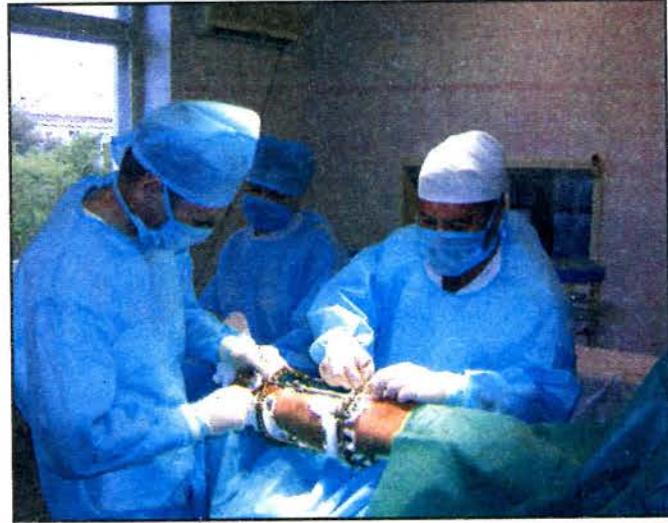
Корупције свуда има, али је она најтеже ухватљива у судству и здравству. Зна то добро свако од нас, јер је све мање грађана који у свом искуству не бележе најмање једну такву епизоду. Али то има и добру страну, јер критична маса расте и притисак да се нешто из корена мења, пре или после, пробиће брану која још увек одолева променама.

Гинекологија и акушерство су посебна прича. Недавно је група београдских новинара најошибљије размишљала да отвори конкурс и награди трудницу која се у некој државној установи породила а да није платила ни динара.

Ни то није тешко израчунати. На годишњем нивоу у Србији се обави око 80.000 порођаја. Нека је свака трудница, хипотетички, платила 500 евра. Накупи се „скромна“ сума од 40 милиона евра.

Како би математика била исправна, од те суме би требало одбити онај број трудница које се породе код куће.

P. B. C.

Малверзације „демократских кадрова“ (1)

Буразерска пљачка буџета у Министарству просвете

- Бивши министар просвете и Коштунићин кадар Слободан Вуксановић је у 2005. години, без шенчера, купио 205 рачунара укупне вредности 7,146.932,52 динара чиме је без сагласности Управе за Трезор оштетио буџет Републике Србије за 4,580.886,35 динара, утврдили су буџетски инспектори. Примена Закона о јавним набавкама у Министарству просвете није увек истињаvana, па су шако без шенчера на „буразерски“ начин склопани и послови обезбеђења, чишћења, превођења и лекцијорисања, што је само за годину дана и девет месеци Буџет коштало 13,639.204,62 динара
- Док Вуксановић чека да га ДСС распореди на неку нову функцију, Влада Србије је његовом помоћнику за финансије Славку Каравидићу додељила функцију помоћника министра просвете за ученички и стручни стандард

Пише: Иван Нинић

Када је кадар Демократске странке Србије Слободан Вуксановић 19. октобра 2004. године изабран за министра просвете и спорта, могло се наслутити да ће просветни систем у Србији бити докрајчен, што се убрзо и догодило.

Како мештарије креће од врха „пирамиде“ тако је и у просветном систему извор мештарија управо Министарство просвете. Ово потврђује и налаз о контроли финансијског пословања и законите употребе буџетских средстава овог министарства, који је 12. марта 2007. године сачинила Републичка буџетска инспекција.

У циљу маркетинга и промоције свог руковођења, министар Вуксановић је 2. фебруара 2005. године организовао „Светосавски донаторски састанак“. Тада је према речима помоћника министра Весне Филе, анализа стања у основним и средњим школама показала да је у 100 школа неопходна реконструкција и опремање фискултурних сала. Затим је било потребно реконструисати и доградити 242 школе, нов намештај је био потребан за 48 школа. За овај број просветних установа је такође било неопходно модернизовати наставна учила. Исто тако, речено је да у 69 школа треба опремити кабинете и лабораторије за практичну наставу. Информатичке учионице је било потребно отворити у 300 школа, док су рачунари били неопходни у 67 школа, а недостајало је и 12 клавира за наставу музичког.

Након одржаног Светосавског донаторског састанка, Министарству просвете и спорта су уплаћене донације за усавршавање наставног процеса. Предузеће „Телеком Србија“ је донирало 100.000,00 динара, а „Центробанка“ је донирала 140.000,00 динара. Своју „сламару“ су мало више одрешиле Компанија „Интернационал ЦГ“ уплатом донације у износу од 500.000,00 динара и Компанија „Градитељ инжењеринг“ која је донирала 650.000,00 динара.

Како је установила Буџетска инспекција, након одржане донаторске коференције од стране Министарства просвете, без спроведеног поступка јавних набавки супротно одредбама члана 20 и 24 Закона о јавним набавкама, закључен је

уговор о куповини рачунарске опреме. Уговор број: 404-05-971/2005-01 је закључен дана 26. маја 2005. године са предузећем „Tehnicom computers“ из Београда. Вредност 111 рачунара је фактурисана на 3,880.855,47 динара.

Министарство просвете је дана 8. септембра 2005. године извршило уплату према наведеној фактури и то преносом буџетских средстава у износу од 3,880.855,47 динара. Међутим, продавац „Tehnicom computers“ је накнадно извршио преостали део уговорене обавезе, па је купцу за потребе одређених школа испоручио додатних 72 рачунара, за Краљево 46, Ужице 20 и Житиште 6 рачунара.

Према констатацији Буџетске инспекције, укупна вредност накнадно испоручених рачунара износи 2,516.809,55 динара, што са плаћеним фактурама чини уговорену вредност од 6,397.655,02 динара. На основу тога, Министарство про-

свете је дана 31. августа 2005. године из буџетских средстава издвојило додатних 700.031,00 динара како би измирило обавезе према продавцу. Контролом рачуна донације, инспекција је утврдила да су укупне обавезе према добављачу износиле 7.146.932,52 динара, од чега је из средстава приспеле донације измирен дуг од свега 2.566.046,17 динара. Преостали део дуга у износу од 4.580.886,35 динара је измирен на терет буџетских средстава. Целокупан „буразерски аранжман“ обухвата набавку 205 рачунара и 5 штампача.

„Озбиљна акција“

Дан раније, пре него што су за надокнаду дуга незаконито опредељена средства из буџета, Вуксановић се делимично обратио и Управи Трезора. Затражио је одобрење средстава у износу од 4.580.886,35 динара како би измирио настали дуг, уз образложение да се „избегну судски спорови и камате са добављачима“. Вуксановић је такође у образложењу навео да ипак тражи одобрење буџетских средстава и поред чињенице да је „свестан ситуације да није спроведен поступак јавне набавке“. Наравно, одобрење од Управе Трезора није добио, али је он на своју руку извршио плаћање дуга од 4.580.886,35 динара. Ово плаћање није одговарало априоријацији за ту намену у буџетској 2005. години, а Министарство финансија није дало сагласност, тако да су прекршene одредбе Закона о буџетском систему.

Према писаном образложењу које је Буџетској инспекцији доставио Славко Каравидић, доскорашњи помоћник министра за финансије у Министарству просвете, „поступак јавних набавки није било могуће спровести, јер се увршио у веома озбиљну акцију за коју је према захтевима донатора био одређен веома кратак рок“. Према Каравидићевом оправдању „било је неопходно да Министарство просвете хитно обезбеди континуитет испоруке рачунара“.

Остаје нејасно шта је то толико било „хитно“ да би се изиграо закон и нанела штета буџету Републике Србије. Због оваквог поступка, Буџетска инспекција је Министарству просвете наложила да у року од 60 дана на рачун Буџета Републике Србије „изврши повраћај средстава која су утрошена сутротно закону у износу од 4.580.886,35 динара“.

Буразерски послови мимо закона

Послови физичко-техничког обезбеђења објекта Министарства просвете (локације: Захумска бр. 14 и Драге Павловића бр. 15) је било поверио предузећу „Сигурност Врачар“. Министарство просвете је овом предузећу извршило

плаћање пружених услуга обезбеђења за првих девет месеци 2006. године у износу од 3.681.582,73 динара (са пренетим обавезама из 2005. године). Међутим, за ову врсту услуга није спроведен поступак јавне набавке, па је самим тим прекршен Закон о јавним набавкама.

Послови одржавана хигијене у истим објектима су били поверили предузећу „Будућност-Звездара“, за чије услуге је у 2005. години плаћено 3.313.854,94 динара, а за првих девет месеци 2006. године плаћен је износ од 5.941.895,29 динара. У овом случају уговор такође није додељен у поступку и на начин предвиђен чланом 20 Закона о јавним набавкама.

Јавном новинском издавачком предузећу „Просветни преглед“ из Београда је 10. фебруара 2005. године исплаћено 300.802,14 динара на име ауторских хонорара. Услуге по уговору се односе на превођење збирки задатака из матерњег језика и математике за полагање квалификационог испита за упис у средње школе. Истом предузећу је 21. марта 2005. године исплаћено још 401.069,52 динара на име ауторских хонорара за рецензенте збирки решења задатака за полагање квалификационог испита. Ове исплате су, према на водима буџетске инспекције, „одобрене од стране Јанковић Милоша, заменика министра, без спровођења поступака јавне набавке што је била обавеза сходно одредбама Закона о јавним набавкама, нити је обезбеђено адекватно мишљење Управе за јавне набавке“.

Министарство просвете је дана 14. фебруара 2005. године закључило уговоре о делу са две ванредне професорке Филолошког факултета. Предмет ових уговора је израда наставних програма шпанског и италијанског језика као изборних и обавезних наставних предмета за основне школе и гимназије. Обавеза за извршење уговорених послова је претворена до 31. децембра 2004. године. Вредност једног уговора је 153.614,00 динара, а другог 92.169,00 динара. Буџетска инспекција је констатовала да су ови уговори о делу закључени у 2005. години, а услуге извршene у 2004. години.

У наведеним случајевима, из буџета је мимо законске процедуре јавних набавки за годину дана и девет месеци исплаћено 13.639.204,62 динара.

Каравидић награђен, Вукса чека награду

Буџетска инспекција је утврдила да су овлашћена лица за располагање средствима из буџета Републике Србије у Министарству просвете били Слободан Вуксановић, министар, и Славко Каравидић, помоћник министра за финансије.

По препоруци новог министра просвете Зорана Лончара, на седници Владе Републике Србије која је одржана 11. октобра 2007. године, Славко Каравидић је разрешен дужности помоћника министра за финансије у Министарству просвете. Према Лончаревом предлогу и одлуци Владе, на то место је постављен Миланко Перешић. Међутим, истог дана Влада је поставила Славка Каравидића на положај помоћника министра за ученички и студентски стандард у Министарству просвете. Да ли је ова „фотељашка турбуленција“ само привремено решење да Каравидић не би пропевао о мешетерању кадрова ДСС-а у Министарству просвете, остаје нам да видимо након конкурса који ће према закону бити расписан почетком наредне године.

У својим изјавама за медије Слободан Вуксановић каже да је он „страначки човек и да чека да му странка додели неку функцију“. Према одређеним сазнањима Вуксановићу је било обећано место директора ЈП „Службени гласник“, али је убрзо испао из игре за ту фотељу. Да ли ће Војислав Коштуница због „успешног“ министровања наградити Вуксановића неком новом функцијом, или ће га ДСС поргласити „технолошким вишком“ и пустити „низ воду“, остаје нам да видимо. Оно што је свакако извесно, јесте чињеница да Вуксановић неће одговарати за своје мешетарење.

Врбовање средњошколаца уз подршку Бориса Тадића

Подмладак Соње Бисерко у акцији!!!

- После „сигурног предавања”, које је недавно у Крагујевачкој гимназији одржao Ненад Чанак, „просветиши јељсивом” средњошколаца почела је да се бави и Соња Бисерко. За разлику од Чанка, Бисерко то чини на један перфиднији начин, уз подршку Јојединих државних органа и инсистишућија

Пише: Иван Нинић

У октобру месецу, средњу Правно-пословну школу „Београд“ (до септембра 2007. године носила је назив: Правно-биroteхничка школа „9. мај“), посетили су омладинци Хелсиншког одбора за људска права. На састанку који је одржан у присуству психолога школе и представника Ученичког парламента, координатори из омладине Хелсиншког одбора, школи, односно Ученичком парламенту, понудили су „сарадњу на заједничким пројектима и финансијску подршку“.

У другој посети, координатор омладине Хелсиншког одбора, Найм Лео Бешери, на лично инсистирање, присуствовао је седници Ученичког парламента Право-пословне школе „Београд“. Том приликом, ученицима је понудио сарадњу са Хелсиншким одбором, која би се огледала у „организовању радионица и трибина на којима би био присутан и неко од народних посланика“. Према речима „младог координатора“ из Хелсиншког одбора, њихов циљ је да реализују већ припремљене пројекте и на тај начин „унапреде рад ученичких парламената у средњим школама“. Као пример других школа у којима планирају реализацију пројектата, на вели су Трећу и Шесту београдску гимназију.

„Велика Србија“ истражила је о каквој врсти „просветитељства“ које мисионаре чланови подмлатка Соње Бисерко, се ради и уз чију подршку овај „коров“ планира да се шири и трује средњошколце у Србији.

Наime, Хелсиншки одбор има добро развијену „инфраструктуру“, односно свој подмладак у неколико градова бивше СФРЈ. Недавно је основана и организација која носи назив „Омладинска група Хелсиншког одбора за људска права у Србији – канцеларија у Београду“. Као оснивачи ове београдске канцеларије потписани су Найм Лео Бешери, Мирила Милојевић, Јелена Бубоња, Ивана Слеменшек, Ивана Маричић и Иван Ђурић. Реч је о младим људима, који су већ доволно добро едуковани и истренирани, а чија је „идеолошка мама“ и ментор Соња Бисерко и њој слични.

Податак да је 11. октобра 2007. године на редовој Скупштини Либерално-демократске партије Општинског одбора Звездаре, за члана Општинског одбора изабрана Мирила Милојевић, студенткиња психологије, доволно говори о психолошком стању и идеолошком путу који као свој „домаћи задатак“ следе ови млади људи.

Пројекат који носи назив „Парламентаризам“, перфидно је припремљен, наводно са циљем „упознавања ученика са људским правима, демократијом, ненасилном комуникацијом и другим важним темама“. Оно што се такође наводи као циљ пројекта, а што свакако представља суштину ове НВО подвале, јесте да се „кроз остварене контакте, већи

број младих људи укључи у едукацију Хелсиншког одбора, а кроз остварену сарадњу, омладинска група би се наметнула као партнери већем броју ћачких парламената у Србији“. Значи, све је јасно. Сорош је финансијер, Соња Бисерко је извођач радова, а циљна група коју треба индоктринирати и приволети антисрпском деловању Хелсиншког одбора – јесу средњошколци.

Послуживши се лукавством и представивши се као „средњошколац заинтересован за сарадњу и учешће на пројекту“, новинар „Велике Србије“ је ступио у контакт са Наймом Леом Бешеријем, једним од координатора пројекта и једном од перјаница подмлатка Соње Бисерко. Према Бешеријевим речима „ускоро ће се кренути са реализацијом пројекта, само се очекује подршка министра просвете“. Како смо из разговора сазнали, омладинци Соње Бисерко за овај пројекат „добили су подршку од председника Републике, Народне канцеларије и Министарства за омладину и спорт“.

Тим поводом, новинар „Велике Србије“ је контактирао и са службом за односе са јавношћу Министарства просвете, и питао да ли је то министарство упознато са овим пројектом и „вршљањем“ координатора Хелсиншког одбора по школама? У информативној служби Министарства просвете нам је речено да „ово министарство апсолутно није дало никакав вид сагласности Хелсиншкому одбору, када је реч о сарадњи са средњим школама“. Исто тако, сазнали смо да Министарство просвете није дало сагласност ни за посету Ненада Чанка Гимназији у Крагујевцу. У изјави за наш лист, из информативне службе Министарства просвете наводи се да је „свака школа посебно правно лице, којим руководи директор, који је уједно и одговоран за своје поступке“.

Поводом вршљања омладине Хелсиншког одбора по београдским средњим школама, новинар „Велике Србије“ је контактирао и са градским секретаром за образовање Владомиром Тодићем. У изјави за наш лист господин Тодић каже да омладинци Хелсиншког одбора „нису и неће добити сагласност за пројекат јер то није у надлежности Градског секретаријата за образовање“. Међутим, он не искључује могућност сарадње и каже: „Тражили су састанак са мном, имали су га, али одобрење нису добили, нити ће од мене добити. То је исувише озбиљна ствар која је у надлежности Министарства просвете, а уколико им Министарство даде одобрење, ми као Секретаријат морамо помоћи да се тај пројекат спроведе, јер онда, ја нисам надлежан да то забрани“!?

Оно што је за сада извесно, јесте да је подмладак Соње Бисерко започео агитовање по средњим школама и врбовање средњошколаца уз подршку председника Републике Бориса Тадића и министарке за спорт и омладину Снежане Марковић-Самарџић. До закључења овог броја „Велике Србије“ нисмо успели да сазнамо да ли је „просветитељка“ Бисерко и Министарство просвете дало свој „Амин“.

Индустријске хидре

- Као што се капитални хелије шире на ушарб здравља домаћина убијајући једну по једну здраву хелију, тако се и ови привредни капитални хелији шире и проширују на рачун привреде и становништва земаља домаћина

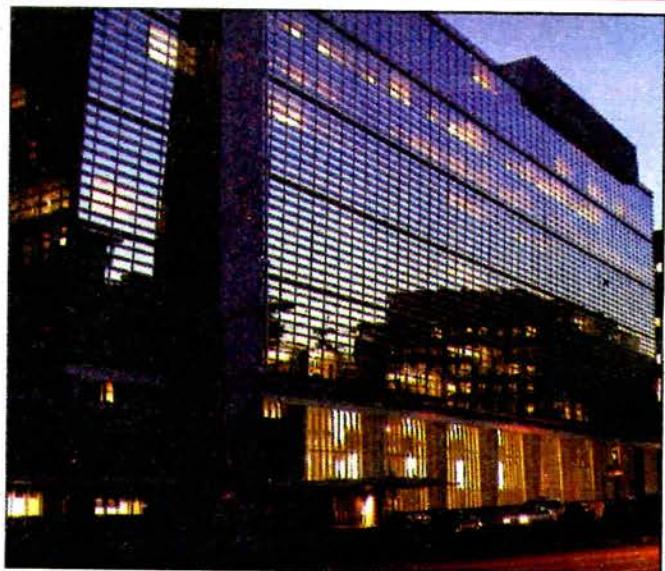
Пише: Данило Тврдинић

Безличну, анонималну природу транснационалног капитала који преко транснационалних компанија сише животне сокове привреде у транзицији најбоље је изразио Роберт Стивенсон, потпредседник Форда, „Када ступамо у контакт са неком владом која не воли Сједињене Америчке Државе, увек питамо: Ко вам је милији – Велика Британија, Немачка, Француска? Располажемо многим заставама, изаберите”.

Из речи потпредседника једне транснационалне компаније, Роберта Стивенсона, могли смо разумети зашто, између осталог, код једног дела стручне јавности ову врсту компанија називају „индустријске хидре”. Реч је, свакако, о високом степену сваке врсте „прилагодљивости”, као уосталом и код правих хидри, а све у остварењу крајњег циља. Метафора са хидрама је потпуно илустративна. Као што се животиња хидра прилагођава новој средини и са више кракова својих жарних пипака сише животне сокове жртве, тако и те „индустријске хидре“ сишу ресурсе, радну снагу и друге „животне сокове“ националних привреда земаља домаћина. Оне, наиме, „купују“ на разне начине појединце на одговорним функцијама у влади (чак и целе владе), делују кроз лоби групе у парламентима, и на тај начин стварају правне рупе у оним законским актима који су битни за њихово несметано пословање. На сличан начин у медијима стварају позитивну слику о себи у јавности, кроз публицистет, пропаганду, односе са јавношћу, агресиван маркетинг, имају „своје“ новинаре на уредничким местима итд. Дакле, оне користе свој „утицај“ на полуге власти и на јавност и на тај начин активно делују на неусвајање, на пример, антимонополских закона, на снижавање пореских оптерећења за страни капитал, изигравање закона о заштити животне средине... На руку им иду слабо организовани синдикални покрети и политичка нестабилност.

Друго, господин Стивенсон у једној реченици открива не само своју пословну концепцију, која је јасна, већ и много више од тога, своју животну филозофију и поглед на свет. У неколико редова који следе покушаћемо да укажемо на повезаност и условљеност њихове пословне концепције и животне филозофије и њихов комбиновани утицај на све сфере живота људи широм планете.

Можемо видети не само кроз овај, већ кроз безброй сличних примера у литератури и пракси, да нове глобалистичке елите, у ствари, немају свој завичај. Та чињеница је значајна, не толико због критичког односа према таквом погледу на свет (јер свако по својој слободној воли бира свој пут), већ због чињенице да такав, дакле безавичајни поглед на свет, желе наметнути остатку човечанства свим дозвољеним и недозвољеним средствима. (Овде се, свакако, не мисли само на завичај у географском, већ и у сваком другом смислу, на

завичај као део идентитета, културног наслеђа, порекла, националне и верске припадности етничке скупине из које је неко потекао... итд). Реч је, дакле, о симултаном деловању политичких притисака и економских условљавања као начина убеђивања непослушних држава, народа и влада у исправност своје визије света, што увек има, као завршницу, оружану силу. Дакле, кроз такав деформисан поглед на свет и кроз конкретне активности за његово убаџивање у свест постхришћанског човечанства открива нам се права природа онога што се данас заиста дешава у свим сегментима људског живота и на свим меридијанима. Открива се, дакле, кристално јасно природа и циљеви процеса глобализације. Сведоци смо да се, упоредо са инвазијом транснационалних компанија, као својеврсни нуспродукти њиховог деловања, догађају корените промене социјолошке, културолошке, идеолошке, па чак и духовне суштине становништва које је предмет колонизације. Те промене се, поред нарастајућег економског сиромаштва широког слоја становништва, манифестију и кроз потрошачки менталитет, флуидан систем моралних норми и вредности који се афирмишу, материјализам без алтернативе, хедонизам и индивидуализам итд.

А шта су, у ствари, транснационалне компаније као економски феномен (у наставку ТНК), где су настале и какав је њихов стварни утицај на привреде и становништво, и који су њихови „стратешки партнери“? Одговор на та питања осветлиће нам јасније и потпуније праву природу овог не само економског, већ, како смо указали, друштвеног, културолошког, социо-психолошког феномена данашњице. То је посебно важно и за јасније разумевање где се српско друштво и држава тренутно налази, а обзиром на процес транзиције и власничког преструктуирања који је у току.

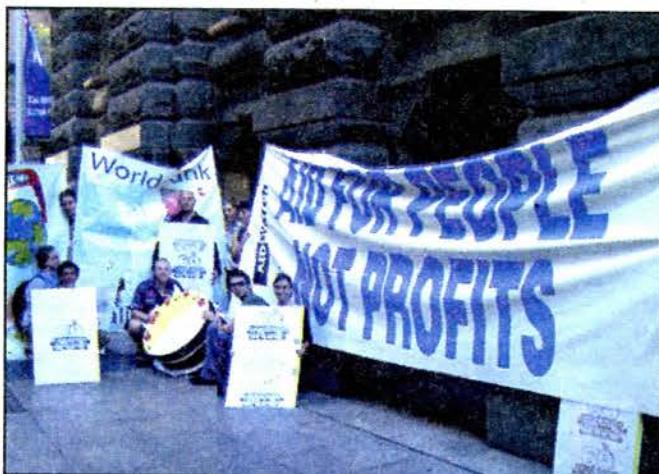
Транснационалне компаније су најснажнија полуѓа глобализације, а колико су оне доминантан феномен нашега времена најбоље говоре следеће бројке:

Оне остварују 25 одсто укупне светске производње, 66 одсто укупне светске трговинске размене и 75 одсто укупне светске технолошке размене (ови подаци су утолико импозантнији ако се узме у обзир да су све ТНК у власништву не више од неколико стотина људи на свету, а који су окупљени око полујајних и тајних друштава од којих су најутицајнија: Трилатерална комисија, Билдерберг група и Савет за спољне односе).

Транснационална компанија је предузеће које послује у више националних привреда преко својих страних филијала. Суштина тако успешног деловања (како говоре горње бројке) и ширења ТНК је у основи врло једноставна: оне, наиме, распраше производњу у потрази за ниским трошковима (јефтином радном снагом, ресурсима...), а онда је ефикасно интегришу захваљујући ниским трошковима транспорта и телекомуникација. Ефикасну логистичку и сваку другу помоћ оне добијају од институција које су под њиховом директном контролом, а то су: у финансијском сектору Међународни монетарни фонд, Светска банка и Европска банка за обнову и развој, те Европска инвестиционија банка, а на пољу протока robe – Светска трговинска организација.

Корени транснационалних компанија

Зачети онога што данас називамо ТНК, датирају још пре више од сто година када су тзвве „индустријске хидре“ потресле САД до самих уставних корена услед њиховог неограниченог и неспутаног деловања. Ово је довело до усвајања Шермановог и Клејтоновог декрета, два закона против неспутаног деловања трастова који су на снази и данас. Зашто је ова информација значајна? Зато што исти они који су поборници либералних економских токова, конкретно владајућа светска политичка олигархија, а преко деловања ММФ-а, Светске банке, транснационалних компанија и других финансијских институција, (а који се,

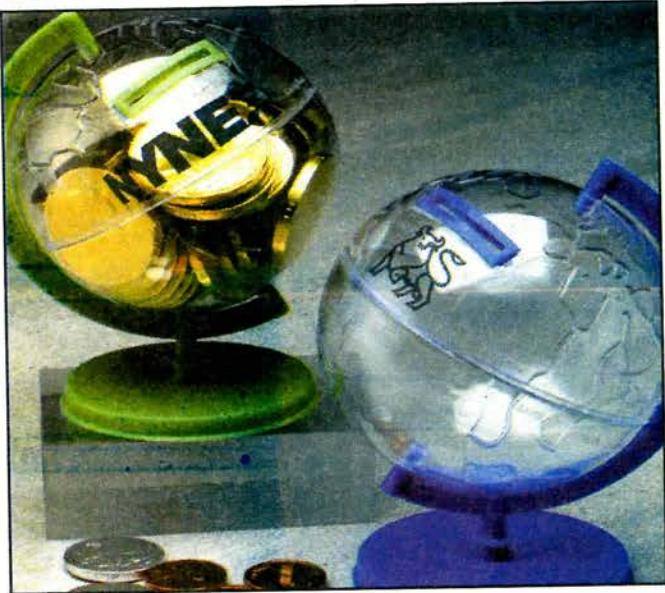

између осталог, залажу за неспутано тржиште чак и тамо где оно нема саморегулишућу улогу, који се залажу за немешање државе чак и онде где постоје природни монополи, за укидање царина, за смањивање пореске основице за страни капитал итд.), у сопственом дворишту се руководе потпуно другачијом економском логиком и принципима. То су чувени двоструки аршини „усрећитеља“ новога доба, а које смо ми као народ и држава имали прилике потпуно „транспарентно“ (кованица идеолога новога доба у Србији) да осетимо више пута у току минулих 15-так година на својој кожи.

Данас, сто година након усвајања та два закона у Конгресу САД, ти индустријски концерни су мутирали у већ поменуте, велике „индустријске хидре“ чије деловање је често у потпуној супротности са макроекономском политиком земље која је предмет овога вида колонизације. Навешћу неколико „стандартних“ примера таквога деловања.

„Бенефиције“ глобализма

У 1999. години, на пример, Латинска Америка је примила 90 милијарди долара страних инвестиција (читај: страних преузимања локалних предузећа). Истовремено, овај регион је пријавио дефицит од 56 милијарди долара. Објашњење овог економског „ларадокса“ је у томе да ова цифра представља одлив по основу дивиденди и профита који су „исиали“ страни власници и неповратно изнели „кајмак“ ван земља домаћина.

Други пример показује да је главна „берба“ завршена у последњој деценији прошлога века. У златним данима за пљачкање природних богатства Русије, током осмогодишње владавине квислиншког Јељциновог режима, преко 500 милијарди долара руске активе „побрano“ је преко ТНК и отишло на Запад, што легално, што тајно. Насупрот томе, Запад је инвестирао мање од 5 милијарди долара пре него што је Борис Јељцин поново изабран за председника 1996. године! Значи 5 милијарди долара унутра, 500 милијарди напоље. Можда је то екстреман пример „бенефиција“ овог вида глобализације.

Економска „помоћ“

Следе два примера у којима се поред објашњавања економске суштине укључују и преплићу социолошки, етички, културни и други аспекти овог вида колонизације.

На Менхетну су 1997. године одржане демонстрације испред Дизнијевих продавница. Демонстранти су спречавали куповину производа компаније Дизни. Разлог: у јавност је процурила информација да плишане играчке компаније Дизни, у малопродаји вредне између 20 и 200 долара, шију деца на Тахитију за 16 центи на сат у условима рада који нису пријерени људским бићима, док директор Дизнија на сат заражује 91.000 долара! Дакле, овде није реч само о непостојању елементарне економске логике (постојање екстрапрофита неслучјених размера), већ је у питању логика елементарног (не)морала и (не)људскости главних актера ове приче.

Врхунац хорора који надмрачује остале случајеве ипак је прича о нигеријском племену Огони, чије је целокупно животно станиште, Аркадија, са пребогатом вегетацијом површине 1050 километара квадратних, детаљно опустошено радом нафтног концерна Шел (реч је о компанији која је на шој јавности позната и по томе што представља једног од главних претендената на куповину НИС-а). Последице оваквог вида економске „помоћи“ ове компаније су: масовна умирања људи на том подручју, други су се иселили, док су трећи били принуђени на вођење герилског рата против Шела. Вођа покрета за опстанак огонског народа Кен Саровива, добитник међународне Голдманове награде за заштиту животне средине 1995. године, убијен је под неразјашњеним околностима недуго пошто је успео да интернационализује проблем земље народа Огони. А како је Нигеријска влада реаговала на еколошку катастрофу, на смрт и исеља-

вање сопственог становништва са својих огњишта? Влада Нигерије је правно заштитила свог „стратешког партнера“ од деранжирања и свих насталих трошкова, али и од оних трошкова којима би био изложен у случају да мора плаћати одштету жртвама загађења!

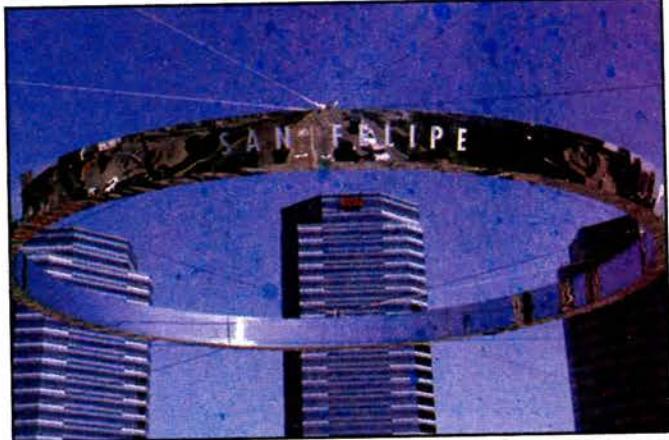
Ово су само неки у мору примера субверзивног деловања транснационалних компанија на земље „периферије“ и на њихов друштвено-економски систем. За друге никада нећемо сазнати јер је индустрија уклањања трагова који „смрде нечовјештвом“, како рече Владика Његош, достигла тако висок степен да само кардинална грешка у неколико „шрафова“ истовремено може закратко пореметити уходани „механизам“ бескрупулозних плутократа новог светског поретка. Чак и кад се то деси, као у горе наведеним примерима, све се завршава на обећањима да ће грешка бити исправљена и да ће се убудуће придржавати правила и понашања социјалне одговорности, људских права итд. Нажалост, врло често смо сведоци како се они у пракси, у ствари, потпуно отворено изругују свим нормама људских права и вредности, које су, да иронија буде потпuna, сами, преко својих политичких експонената, декларативно установили као цивилизацијску норму.

Не постоји довољно јак механизам на другој страни који би такву врсту понашања привео ка „познанију права“, о коме је такође говорио горе поменути владика.

Србија на путу светског поретка (без)вредности

Што је мањи суворитет државе, што је данас и са нашом државом случај, утицај ових индустријских хидри се прогресивно повећава и обрнуто.

Дакле, ера бескрупулозних плутократа је ту. А свако од нас треба да се запита и одлучи којој застави у времену те „нове (в)ере“ жели да се поклони и својим срцем и животом да служи. Да ли ћемо се поклонити и служити оним многоbroјним заставама, односно оној светској надзастави без заличаја и душе, ледено хладној и безбојној гусарској застави новог светског поретка (без)вредности која нам се намеће (а о којој је говорио потпредседник Форда Роберт Стивенсон у уводу текста)? Или ћемо, пак, тежити да служимо застави истине, правде, човекољубља, која је уклесана као неки невидљиви позив „одозго“ у виду савести у свако људско срце? Овде свакако не мислим да се заставама тог новог поретка поклонила и да им служи читава армија оних који су принуђени да раде за парче хлеба и голу егзистенцију за своје породице у тим компанијама, већ мислим на оне који прихватају свет по тим наказним етичким начелима новог „раја на земљи“ и на њима заснивају свој однос према ближњем и другим људима. А само од нашег слободног избора и воље, дакле, зависи којој ћемо се застави приклонити.

Шеснаест година Републике Српске

Преполовила саму себе

- *Захваљујући првицима Зайда и својим недораслим, на власн и новац Јохлейним предсавицима, Република Српска је од Дејтона до данас осталла без химне, заславе, грба, новца, царине, војске, обавештајне службе, правосуђа, права да даје држављанство, издаје лична документа, регистарске таблице на возилима, одобрава инвестиције и – Брчко, чиме је и практично прекинула на два дела*

Пише: Душан Марић

На Светог Стефана, 9. јануара, навршава се шеснаест година од проглашења Републике Српске, а на Аранђеловдан 21. новембра навршило се тринаест година од постизања Дејтонског споразума, којим је Република Српска и међународно призната као један од два ентитета у Босни и Херцеговини. Годишњице проглашења и признања, Република Српска дочекала је само са четвртином атрибута државности и надлежности које је имала пре 16, односно 13 година. У међувремену, остатак су раскрчмили они што су се заклели да ће их сачувати - српски политичари и њихове странке. Они који су имали премало знања и храбrosti да их паметније и одлучније бране од настрадају тзв. међународне заједнице, предвођене САД и НАТО-ом, и превише алавости према државним функцијама и лагодном животу које су им оне доносиле.

Звучи невероватно, али тачан број надлежности које су уз српску сагласност са Бањалуке пренете на Сарајево, не зна чак ни Влада Републике Српске! Најчешће се оперише са бројком од „четрдесетак”, мада има оних који тврде да их је више од стотину. Тада податак сам по себи говори са колико (не)одговорности се политичари у Бањалуци односе према својој уставној обавези да штите интересе српског народа и Републику Српску. Суочен са овом непознаницом, садашњи премијер Милорад Додик недавно је наложио свим министарствима да у оквиру својих ресора ураде извештаје о правима која су имала у новембру 1995. године, а данас их немају.

Оно што се зна и без тих извештаја доволно је за закључак да су у дванаест година од завршетка рата и Дејтонског споразума српски политичари ударнички помагали муслиманима, Хрватима и Западу да у миру остваре своје ратне циљеве против српског народа. Неки због незнაња и недораслоти да воде државне послове, други због каријеризма,

трети због страха од хашке оптужнице, четврти због новца, а већина њих због свега тога заједно...

Предводничку улогу у помагању Западу, муслиманима и Хрватима у растакању српских ратних војних и дипломатских тековина, имале су готово све политичке странке у Републици Српској. Једино српски радикали нису шуровали са окупаторима Републике Српске.

У помагању Западу неке странке су се у појединим периодима надметале не у томе како да заштите интересе Републике Српске, већ како да Американцима и другим окупаторима помогну да остваре своје антисрпске циљеве.

Једино српски радикали нису шуровали са окупаторима Републике Српске

Једина политичка партија која се свих ових година бескомпромисно залагала за потпуно очување изворних дејтонских овлашћења Републике Српске, јесте Српска радикална странка. То ју је коштало тешких искушења и удараца, које су јој подједнако задавале окупационе власти на челу са тзв. високим представником и водеће странке у Републици Српској, које су са њима шуровале. Први, јер су (добро) проценили да ће унутрашњем Шешељевих радикала западно од Дрине лакше уништити Републику Српску. Други, зато што су веровали да ће на тај начин своју издају ратне и дејтонске Републике Српске лакше прикрити пред српском јавношћу и тако лакше сачувати власт.

Лична карта Српске

Републику Српску чини 61 општина, са 2.753 насеља, укупне површине 25.053 km². Има око 1.470.000 становника. Срба је 90, мусимана око седам и Хрвата око три одсто. Запослених је 257.000 или 17,48 одсто. Просечна плата износи 300 евра. На бироима за запошљавање налази се 140.000 пријављених. Приближно 200.000 пензионера прима у просеку око 150 евра месечно.

Постоје два државна универзитета са 30.500, и шест приватних са 8.000 студената. У 789 основних школа (од којих су две приватне) наставу похађа 115.000 ученика, међу којима је 11.100 првачића, док у 88 средњих школа има 48.332 ученика.

Главни град је Бањалука, са 300 хиљада становника.

Из последњег рата остала су 37.633 војна инвалида.

Најдаље је у томе отишла несрћена Биљана Плавишић, која је пре десет година, након одметања из СДС-а, институције Републике Српске освајала уз помоћ НАТО тенкова.

Црна серија одрицања од надлежности

Захваљујући њима, Српска се под притиском Запада, оличеног у тзв. високом представнику, најпре одрекла дејтонског права да својим грађанима даје држављанство, уступајући то право централној власти у Сарајеву. Након држављанства, власти у Бањалуци и Палама одрекле су се и права да издају регистарске таблице на возилима и да одређују њихов изглед. У црној серији без краја, Срби у Босни и Херцеговини су потом остали без сопственог новца, па је српски динар заменила такозвана, не зна се чија, конвертибилна марка, којој конвертибилност почиње и завршава се у имену.

Српски политичари су олако пристали и на одрицање од аутономне пореске политике, тако да новац од пореза у Републици Српској сада убира Управа за индиректно опорезивање у Сарајеву.

Пристајањем на јединствени Закон о личним документима и путним исправама, Срби су из својих личних карата, пасоша и саобраћајних дозвола, сами „избрисали” све ознаке Републике Српске, тако да се из њих ни по чему не може закључити да је њихов власник из српског дела Босне и Херцеговине. Споразумом из Дејтона, Српској су у надлежност припадали царина и заштита сопствене границе. Сада те послове обавља јединствена Државна гранична служба са седиштем у Сарајеву. Ако РС буде желела да у будућности повећа број телекомуникационих оператора, телевизијских или радио станица, више то неће, као до пре неколико година, моћи да учини сама, без сагласности хрватских и мусиманских политичара.

Уз помоћ окупационих гувернера, Бањалука је Сарајеву „поклонила” и правосуђује Републике Српске, које се утопило у централизовани „европски правни систем БиХ”. Резултат је следећи: у Босни и Херцеговини не прође ни један месец без подизања нових оптужница и изрицања осуђујућих пресуда против Срба за почињене и измишљене ратне злочине. Али зато још увек ниједан мусиман или Хрват нису осуђени за злочине почињене над Србима. Чињеница да босанско правосуђе још увек није подигло оптужнице ни против извршилаца и наредбодаваца таквих злочина какви су

масакр на хиљаде српских цивила у Сарајеву, Подрињу, Санском Мосту, Mrкоњићу, Босанском Броду и Купресу, или убиства више десетина војника ЈНА у Добровољачкој улици у Сарајеву и линч три стотине српских војника у „тузланском колони”, говори довољно.

Република Српска се одрекла и дејтонског права да самостално врши приватизацију својих предузећа и одобрава стране инвестиције на својој територији. Уместо њених органа, те послове обавља Конкуренцијски савет Босне и Херцеговине. Да би продала неко своје предузеће Бањалука мора претходно да обезбеди дозволу Сарајева.

Жртве и убице у истим јединицама

У низу, здравом разуму несхвртљивих, жртава које је Република Српска учинила ради јачања унитарне Босне и Херцеговине и сопственог слабљења, грађане је највише револтирало укидање обавештајних служби и Војске Републике Српске. Наиме, у тренутку када мусимани и Хрвати још увек крију посмртне остатке скоро 1.000 припадника српске војске, њихови преживели саборци, ветерани из даноноћних четврогодишњих битака за одбрану српских етничких територија, утерани су у заједничке јединице са њиховим убицима. Са онима који су колико јуче убијали чланове њихових породица, њихове комшије, школске другове, пљачкали и до темеља разарали њихове куће и њихова села.

Сагласност на такво понижење српског војника могле су да дају само моралне ништарије које за време рата нису пушку ни у руке узеле, а камоли да су учествовале у биткама у којима је стварана Република Српска. Док су српски родољуби гинули бранећи Невесиње, Грахово, Зворник, Братунац, Добој..., мали политичари и велики криминалици су на њиховој крви правили политичке каријере и приватне пословне империје. Свих ових 12 година од завршетка рата управо такви чине већину у Народној скупштини и Влади Републике Српске.

Само такав парламент и таква влада могли су да пристану на укидање свих, полицијских и војних, обавештајних служби Републике Српске и пренос њихових овлашћења на заједничку мусиманско-српско-хрватску Обавештајно безбедносну агенцију и Државну агенцију за истраге и заштиту (СИПА).

После свих тих неразумних, неретко издајничких, по Републику Српску смртоносних уступака српских политичара западно од Дрине својим ратним непријатељима мусиманима, Хрватима и њиховим тутормима из Вашингтона и Бри-села, није чудо што су ови на крају затражили да се Република Српска одрекне и два последња стуба своје државности – полиције и права вета у заједничким органима власти у Сарајеву.

Уколико потпишу сагласност и на те захтеве, Додик и његови сарадници потписали су укидање Републике Српске.

Брчко

Три године после Дејтона, Република Српска пресечена је на два дела. Арбитражом о судбини Брчког пресуђено је да оно буде дистрикт. Тако је прекинут територијални континуитет Републике Српске, који јој је гарантован Дејтонским споразумом.

Страдање сарајевских Срба

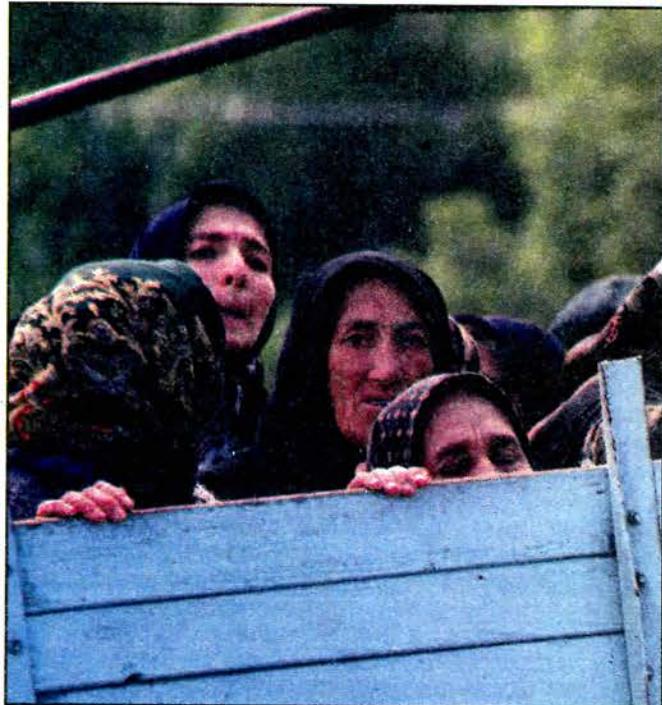
- Током 1992–1995. године, српско становништво је страдало, посебно у мусиманском делу града. Српски цивили су били на свакодневној мешти мусиманских снајпериста и мићобаца, а од 1994. у злочиначком дивљању придружио им се и НАТО. Прна лисица убијених Срба је огромна

Писац: Миливоје Иванишевић

Рат у Босни и Херцеговини настао је добрым делом и за што су мусимани ову бившу југословенску републику дуже времена, поготово од када су их комунистички идеолози проглашавали за нацију, сматрали својим поседом. Сви покушаји да се организује држава три равноправна народа пропадали су пред мусиманским ставом да су они народ који има већа права и од Хрвата и од Срба. Такав став је био доминантан и у случају Сарајева. Тај град је, по њима, могао бити само мусимански.

Међутим, стварност је била другачија. Подручје града Сарајева има десет општина и 340 приградских и сеоских насеља (мусиманских насеља је 59, много више је српских – 105 и највише мешовитих – 176). Према попису 1991. године у Сарајеву је живело 526.000 становника, Срба 158.000 (30,0 одсто), Југословена 56.000 (10,6 одсто), Хрвата 35.000 (6,7 одсто), осталих 18.500 (3,5 одсто), мусимана 258.000 (49,2 одсто)¹⁾. Свака сарајевска општина имала је свој претежно српски и свој претежно мусимански или хрватски део. То је прастаро, вишевековно наслеђе овог града. Тако су биле подељене не само сарајевске општине, већ и квартоvi и насеља, па чак и улице. Било је и изузетака, али веома мало. Та већ постојећа, наслеђена подела по етничкој основи у доброј мери је утицала на предлог који је својевремено дало руководство Српске демократске странке да се у организацији управе града примени „бриселски модел“.²⁾ Мусимани су то одбили. Они су и тада по сваку цену хтели управу над целим градом.

Већ првих месеци оружаног сукоба у Сарајеву су успостављене линије међусобног раздавања које су се у доброј мери подударале са поменутом етничком поделом града. Тада и тако успостављене границе између страна у сукобу, са малим повременим одступањима у току мусиманских офанзива и покушаја пробоја, остала су скоро непромењене до краја рата. Треба објаснити основни смисао мусиманских офанзивних акција и покушаја пробоја линија српске одbrane. Оне су, за углавном неупућену јавност, предузимане ради наводне деблокаде града, а стварни циљ је био запоседање и освајање српских територија и окупација околних српских насеља. Војска Републике Српске није блокирала ниједан део Сарајева, она је само бранила свој део града и околно српско сеоско подручје. Услед тога Војска Републике српске налазила се све време рата блокирана у дуплом прстену Армије Босне и Херцеговине. Унутрашњу страну прстена чинио је део јединице Првог корпуса (јачине 35.000

бораца), а спољну страну остale јединице Првог корпуса (око 43.000 бораца)³⁾ са делом формација Другог и Седмог Корпуса (Тузла и Коњиц) и јединицом јачине дивизије са територије Гораждда. Сарајевско-романијски корпус ВРС бројао је између 16.000 и 18.000 бораца, од чега је око трећине снага било усмерено на заштиту залеђа, односно спољног прстена обруча у коме се налазио корпус. Према налазу генерала Радована Радиновића, укупна површина зоне сарајевског ратишта износила је негде око 250 km².⁴⁾

Логори за Србе у мусиманском делу Сарајева

Огромна већина српског становништва, проценује се око 120 000 лица, живела је током рата у српском делу града, док је на мусиманској, знатно мањој територији, остало блокирано, или заробљено, око 40 000 грађана српске националности. Ти људи су, најпротив међународном хуманитарном праву и Женевској конвенцији, постали етнички таоци и није им било дозвољено да напусте мусиманску територију. Коришћени су за медијске манипулатије и стварање лажне слике о мултиетничком Сарајеву, али и за принудне радове на копању траншеја за потребе мусиманске војске и остale физичке послове у граду, зlostављања, уцене, уби-

ства... За њих су отворени приватни, државни, војни и цивилни логори у којима су били изложени свим облицима психичке и физичке тортуре. Према својевремено објављеним подацима београдског Комитета за прикупљање података о извршеним злочинима против човечности и међународног права, у мусиманском делу Сарајева налазила су се 123 логора за Србе,⁵⁾ а проценjuје се да је кроз њих прошло око 20 000 лица, или сваки други Србин који је присилно задржан у мусиманском делу града. Број убијених српских заточеника у тим логорима, услед недостатка финансијских средстава и опструкције мусиманских власти, само је делимично истражен. Терорисање Срба блокираних у мусиманском делу града трајало је све време рата.

Живот и патње Срба у мусиманском делу Сарајева у раздобљу 1992-1995. год. нису се разликовали од живота и патње Јевреја у Берлину за време Хитлерове владавине.⁶⁾ Оно што је од доласка на власт нациста за Јевреје у Берлину био Гестапо, то су за Србе у Сарајеву биле Санџаклије, углавном држављани СРЈ, односно Србије и Црне Горе (њих никад српске или црногорске власти нису позвале на одговорност за те злочине). Кад већ поменујемо Други светски рат морамо подсетити на стравичну, углавном непознату, чињеницу да је у раздобљу 1992-1995. године под мусиманском влашћу Алије Изетбеговића у Сарајеву убијено више Срба него од усташа и Немаца за време Другог светског рата и немачке окупације у тадашњој Павелићевој Независној Држави Хрватској. У бази података Музеја геноцида из Београда у раздобљу Другог светског рата 1941-1945. год. евидентирано је у Сарајеву укупно 2 278 убијених Срба. А у раздобљу последњег рата 1992-1995. године, према претходним и још непотпуним подацима, регистровано је скоро три пут више страдалих Срба. На дан писања овог прилога за *Велику Србију*, у списковима београдског Центра за истраживање злочина над српским народом, који још нису приведени крају, уписано је 5 824 страдалих Сарајлија српске националности и још 859 Срба чија судбина до данас није разјашњена – укупно 6 683 лица. Највероватније да је међу лицима чија је судбина неизвесна превасходно реч о покојницима за чијим телима се још трага, а у мањој мери о лицима која се налазе у избеглиштву изван БиХ, па можда и на другим континентима.

Београд не занимају српске гробнице, светску јавност не занимају српске жртве

Док су се, подстицани честим мусиманским настрадајима, распламсавали оружани сукоби, да би смањиле патње цивилног становништва, српске војне и цивилне власти донеле су два значајна документа. Прво је наредба Владе Српске Републике БиХ којом се забранује дејство артиљеријом и тешким наоружањем по циљевима у граду Сарајеву, издата још 20. априла 1992. године. Само у изузетно тешким случајевима одобрење за дејство тешког наоружања даје министар одбране (формирањем Војске Републике српске то одобрење је пренето на команданта Сарајевско-романиј-

ског корпуса. Тада је уведено и правило реципроцитета – хитац за хитац, граната за гранату.)⁷⁾ Други документ је апел који је упутио председник и Врховни командант РС, др Радован Карадић: „Свим официрима и војницима Сарајевско-романијског корпуса Војске Републике Српске.” У том документу се на крају текста захтева: „*Будите војска досијена ваших предака, досијена српског народа... Будите близава српска војска, која чува свој народ, државу и свој образ и углед.*”⁸⁾ Апел за витешко понашање српских бораца мотивисан је жељом да се осујети могућа осветољубивост за масакре које су чинили мусимани над српским становништвом, гранатирања српских насеља и убиства цивила. Изјаве људи који су разменом изашли из Сарајева – међу њима, истина ретко, и затвореника из мусиманских логора који су сведочили о трагичној судбини Срба – изазивале су бес и жељу за осветом код многих бораца. Посебно се то испољавало код бораца чији су чланови породице или блиски рођаци остали у граду.

Још нису пронађене, а камоли ексхумиране, ни све гробнице у којима су покопани српски страдалници у мусиманском делу града. То већ скоро деценију и по врло успешном прикривају мусиманске цивилне и војне власти. Крајем септембра или почетком октобра 2003. године из Сарајева се, из узвратне посете градоначелнику тог града, готово тријумфално са својом веома бројном свитом, коју су сачињавали угледни уметници, културни и јавни радници и спортисти, вратила Радмила Хрустановић, тада председник Скупштине Београда. Била је поносна што је захваљујићи културним и спортским манифестацијама Београд допринео да се обезбеде доволна средства за деминирање шеталишта и излетишта на Требевићу. Делегација се без стида и образа оглушила на све злочине које су мусиманске власти извршиле над српским становништвом. Оглушила се на то што нема средстава да се пронађу и откопају гробнице побијених Срба. Напротив, наговестила је нове сусрете, ревије и пријатељске манифестације за нова деминирања. Данас, захваљујући помоћи Београда, без страха да ће нагазити на мину, мусимани Сарајева комотно се шетају и тефериће на зеленим површинама Требевића испод којих се, по многим реалним слутњама, налазе скривена гробна места и тела побијених Срба. (Да бих спасао душу и испољио бес, не само свој, огласио сам се у то време преко штампе и протестовао.)⁹⁾

После многих сазнања, која су готово свакодневно стизала о страдању Срба у мусиманском делу Сарајева, огласили су се мештани српског дела града, Црвени крст и остale хуманитарне организације и власти српских делова општина Рајловача, Вогошћа, Центар Сарајево, Ново Сарајево, Илиџа и Илијаш 13. јула 1992. год. и упутили „*Апел мирољубивој светској јавности за спас заточених Срба у Сарајеву*”. Одзива у свету на овај апел није било. Патње сарајевских Срба су стално прикриване и прећуткивани. Мусиманима је препуштено да на миру гранатирају српске делове Сарајева, разарају и убијају. И, упоредо с тим, да на миру у свом делу града са Србима раде шта им је воља.

Напомене:

- 1) „Национални састав становништва Босне и Херцеговине, попис 1991. године”, Савезни завод за статистику, Београд, 1992.
- 2) Главни град Белгије има 17 општина које су међусобно подељене на француске и валонске. Исто је, по том српском виђењу, требало учинити и у Сарајеву. Срби имају своје, а мусимани своје општине.
- 3) Бригад генерал Недац Ајнацић: „Одбрана Сарајева”, ИТД Седам, 2000, Сарајево.
- 4) Генерал Радован Радиновић: „Лажи о сарајевском ратишту”, Свет књиге, Београд, 2004.
- 5) Комитет за прикупљање података о извршеним злочинима против човечности и међународног права, Десети извештај Владе СРЈ, „Логори за Србе на територији бивше СФРЈ”, Београд, 2000, стр. 13.
- 6) Јевреји су, да би се сачували од могућег страдања, масовно напустили Сарајево у организацији разних својих институција, специјалним летовима и конвојима и крајем 1992. године више их није било у овом граду. Србима то није допуштено.
- 7) Наредба је издата 20. априла 1992. регистрована под бр. 03-45/92, а потписао је председник владе проф. др Бранко Ђерић.
- 8) „Милосрђе и апели др Радовану Карадићу”, Међународни одбор за истину о Радовану Карадићу, Београд, 2004, стр. 245.
- 9) „Заборављена страдања Срба – поводом посете господе Радмиле Хрустановић Сарајеву”, „Глас јавности”, 13. октобар 2003.

НЕ – новој НДХ!

Пише: Ратко Личина

Шарена лажа звана „демократски парламентарни избори у Републици Хрватској“ дошла је и прошла. Све на што је указивала Влада Републике Српске Крајине у прогонству показало се тачним.

Наиме, Влада Републике Српске Крајине у прогонству указивала је и указује на ноторну, неспорну чињеницу да Срби из Републике Српске Крајине и Хрватске од 1995. године до данашњег дана фактички не учествују у овим такозваним демократским изборима и да не признају наказну државну творевину звану Република Хрватска.

На подручју пријератне Социјалистичке Републике Хрватске, према процјенама Владе Републике Српске Крајине у прогонству, живјело је од 800.000 до милион Срба. Ова бројка се никад није могла тачно утврдити, јер су сви пописи од Другог свјетског рата до данас били кривотворени и обично је број Срба био смањиван. Тако је на попису 1991. године било 581.000 Срба и 105.000 Југославена. Знајући за ову тенденцију смањивања броја Срба, Влада Републике Српске Крајине у прогонству сматра да се реалан број Срба који су живјели у некадашњој Хрватској кретао од 800.000 до милион.

Према хрватским подацима и подацима Комесаријата за изbjеглице Републике Србије број Срба који је подигао хрватска документа креће се око 200.000, тачније 229.000.

Ова бројка се обично лажно приказује као број Срба који се вратио у Хрватску. Уствари, ради се о људима који су ради разних циљева подигли хрватска документа: да би регулисали нека имовинска права, права из радног односа, права на пензије и слично.

Од повратка Срба на отињишта, бар не таквог каквим га приказују владе Хрватске и Србије (удружене!), очито је, нема ништа!

То су најсликовитије показали управо прошли парламентарни „демократски“ избори у Републици Хрватској.

О чему се ради?

Уочи ових избора кренула је велика кампања, подржана како од Владе Хрватске тако и од Владе Србије преко Комесаријата за изbjеглице, те од свих великих медија, како државних, тако и приватних са националном фреквенцијом, да Срби изађу на изборе.

Хрватски изборни закон унеколико се разликује од изборног закона у Србији. Као и овде, избори су пропорционални, али уместо једне има 12 изборних јединица. Хрватска је подjeљена у десет изборних јединица у којима се у свакој бира 14 заступника – посланика, једанаесту изборну јединицу даје дијаспора, а дванаеста изборна јединица је такозвана изборна јединица за националне мањине.

У овој изборној јединици загарантовано је 8 мјеста за припаднике националних мањина, од којих су три мјеста загарантована за српске представнике. Припадници националних мањина гласају тако да се на бирачком мјесту определе за гласање у дванаестој изборној јединици и гласају само за представнике свог народа.

Досад су Срби своје представнике у хрватски Сабор бирали искључиво на овој изборној јединици, али ове године Самостална демократска српска странка (СДСС) Војислава

Станимировића и Милорада Пуповца изашла је на изборе и у 9. изборној јединици, јединици која обухвата дјелове окупираних подручја Републике Српске Крајине, то јест подручје Сјеверне Далмације и Лике, или како то сад у хрватској административној подјели називају подручје трију жупанија: личко-сењске, задарске и шибенско-книнске. Процјена ове братије била је да имају шансу да у овој изборној јединици пређу цензус и да тиме повећају број заступника Срба у хрватском Сабору са (загарантована) три на четири или чак пет.

Овакву активност здушно су подржале обе владе, како она хрватска отварањем 15 бирачких мјеста у 7 градова у Србији, тако и срpsка, кампањом у медијима и финансирањем одласка аутобуса на гласање у Хрватску.

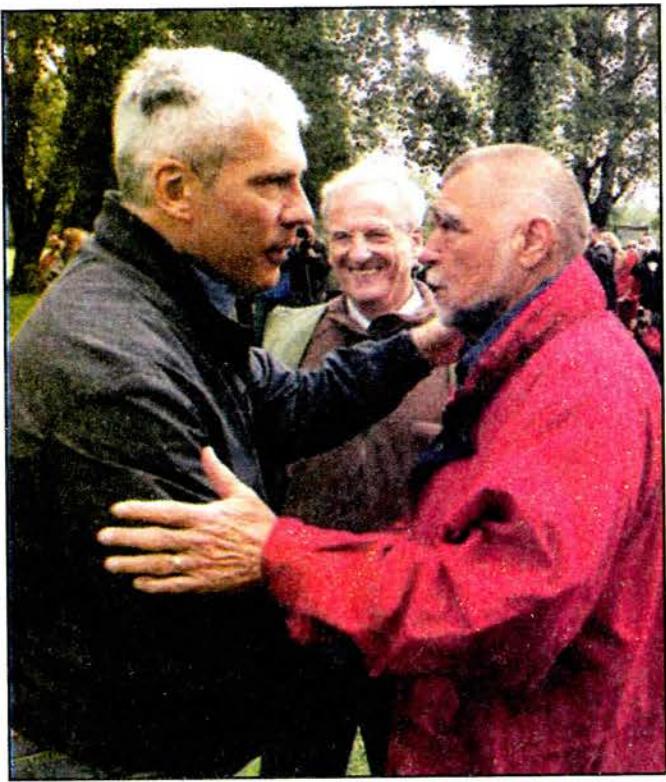
Међутим, очито, био је то рачун без крчмаре!

Српски народ из окупиране Републике Српске Крајине и Хрватске и овај пут дао је јасан одговор шта мисли о степену хрватске „демокрације“! Свих ових година Крајишници не гласају и резултати то јасно говоре!

На парламентарним изборима 2003. године одазив на изборе од стране Срба био је миноран. Наиме, укупан број гласача који је изашао на те изборе био је 47.000. На последње изборе, 2007. године, одазив срpsких гласача био је још мањи! Укупан број изашлих срpsких бирача на 12. изборној јединици био је 25.000, а листа Самосталне демократске српске странке у 9. изборној јединици освојила је 9.000 гласова, што укупно чини 34.000 срpsких бирача или 13.000 бирача мање! Милорад Пуповић је на 12. изборној јединици освојио 15.000 гласова (10.000 гласова мање него 2003. године!) Војислав Станимировић освојио је 13.000 гласова (12.000 гласова мање него 2003. године!), а Ратко Гајић освојио је 9.000 гласова (7.000 гласова мање него 2003. године!).

Поразне чињенице су још веће кад се овај број упореди са подацима колико је Срба живјело у некадашњој Хрватској (800.000 – 1.000.000), односно са бројем Срба који данас поједују хрватска документа (229.000).

Кад се ове бројке упореде, добијају се стравични проценти који предочавају праве размјере етничког чишћења Срба из окупиране Републике Српске Крајине и Хрватске:

— од некадашњег броја Срба на ове изборе изашло је око 3,7 одсто бирача;

— од броја Срба који посједују хрватске документе изашло је 14,8 одсто бирача.

Кад се упореди број изашлих српских бирача — 34.000, са бројем становника Хрватске — 4.700.000, добија се поразан проценат од 0,7 одсто.

Демократски капацитет садашњих „српских” представника је спљедећи:

— Милорад Пуповац „ужива” 1,7 одсто, односно 6,5 одсто „српске” подршке;

— Војслав Станимировић 1,4 одсто, односно 5,7 одсто „српске” подршке;

— Ратко Гајица — 1 одсто, односно 3,9 одсто „српске” подршке;

— „Капацитет” СДСС-а (25.000) је 2,8 одсто, односно 11 одсто међу српским бирачима!

Дакле, људи са оваквом „масом” гласача и оваквим процентуалним учешћем у српском политичком ткиву данас за себе тврде да су политички представници Срба у Хрватској!

Пritisak властi у Србији да Срби изађу на изборе у Хрватској

Авантура звана „учешће на изборима у 9. изборној јединици” прошла је неславно. Као што смо видјели, на овој изборној јединици гласало је 9.000 српских гласача, није постигнут никакав резултат, сем ако се у резултат не рачуна то да су организатори гласања на овај начин помогли Хрватској демократској заједници (ХДЗ-у) да на овој изборној јединици узме још један мандат. Наиме, пошто се примјењује Донтов метод код подјеле мандата, а пошто листа Самосталне демократске српске странке није прешила цензус гласови су отишли најјачем то јест ХДЗ-у који је на тај начин освојио и десети мандат (од 14,4 је освојио СДП) на овој изборној јединици!

Интересантно је да је Самостална демократска српска странка кандидовала на овој листи и неколико људи који

живе у Србији, а који су активни у такозваним избјегличким удружењима. Ради се о Милојку Будимиру, Удружење Срба из Хрватске, Радету Матијашу, Демократска иницијатива Книн и Чеди Марићу, Удружење породица несталих из Крајине. Индикативно је да се ради о истим људима који су, уз изузетак Марића, ове године у време Божића били гости у Загребу код Месића и Санадера.

Овдје се ради о приступу који се примјењује према Србима Крајишницима практично од 1995. до данас и који проводе све српске власти и комплетан српски политички естаблишмент, уз часни изузетак Српске радикалне странке која је Републику Српску Крајину увијек сматрала и сматра српском земљом и окупираним територијом.

О каквом се приступу ради?

Одмах након хрватских злочиначких операција „Бљесак” и „Олуја” и окупације Републике Српске Крајине, зоне под заштитом УН, у прогонству српски политички крајишчи корпуз се континуирано раствара, претварајући Србе Крајишнике у неполитичку, обезглављену масу, сводећи српско питање у Хрватској са националног и државотворног на ниво хуманитарног и социјалног, то јест питања људских права.

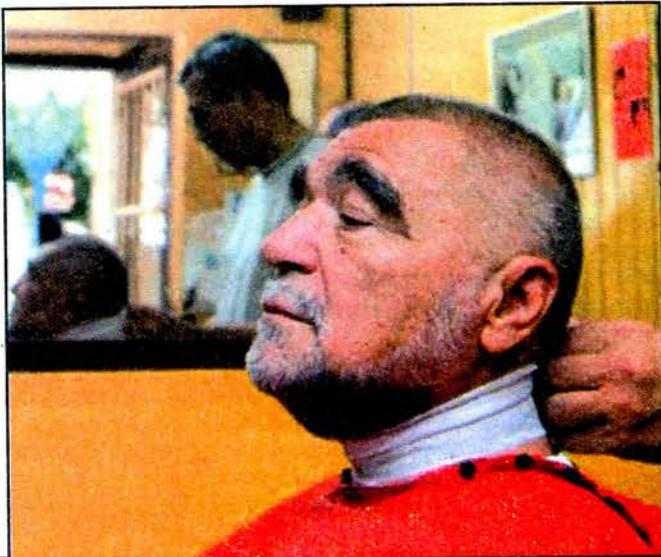
Из тог разлога спречава се сваки озбиљан покушај политичког организовања Крајишника и крајишских институција у прогонству, а као представници Крајишника инаугурисана су разна удружења грађана, без праве подршке у крајишком корпузу, е да би се са њима лакше манипулисало.

И овај пут, баш око ових избора, прича се поновила. Влада Србије је преко Комесаријата за избјеглице вршила притисак на избјегличка удружења да се укључе у кампању избора у Хрватској, учињујући их средствима из буџета намјењеним за њихов рад.

Одређен број часних удружења, као што су Удружење ратних војних инвалида, Удружење за помоћ прогнаним Крајишницима и још нека није пристао на ову уџену, док су нека, прије свега удружења горе наведених кандидата на изборима, пристала на ову прљаву игру у којој преко учешћа на парламентарним изборима назовидемократске Хрватске обезбеђују демократски параван тој истој држави.

Све у свему, закључак је јасан. Срби Крајишници су још једном препознали подвалу и нису гласали на изборима за парламент нове Независне Државе Хрватске.

Овим чином Крајишници су дали за право Влади Републике Српске Крајине у прогонству и свим патриотским удружењима да истрају на путу интернационализације српског питања у Хрватској.

Нови евроазијски цин

- Шангајска организација за сарадњу – нови регионални економско-политички и безбедносни механизам предвођен Кином и Русијом.
- Коначно се појавио озбиљан пандан предоминацији НАТО-а и САД, који снажом својих водећих чланница предстavlја по жељног гарантара за сарадњу у свим обласима

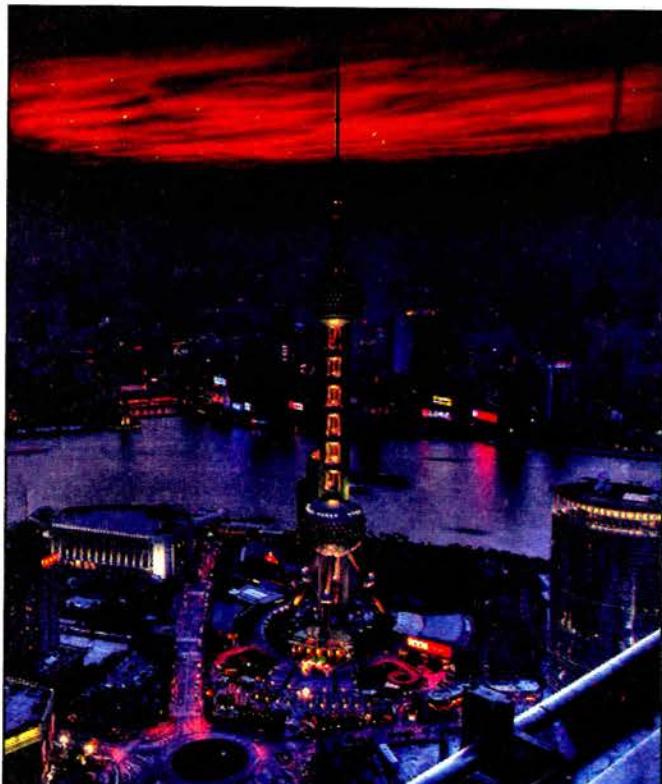
Пише: Јадранка Јоксимовић

Током 2001. године светска политичко-безбедносна консталација са институционалном предоминацијом европлатских политичко-економско-безбедносних структура и потенцијала, „поремећена” је појавом једне организације, само наизглед регионалног значаја и деловања – Шангајске организације за сарадњу (СЦО), која окупља чланице Кине, Русије и четири средњоазијске земље, бивше републике СССР-а – Узбекистана, Казахстана, Киргизије и Таджикистана. Посебно је важно истаћи да статус посматрача имају Иран и Авганистан. Ова организација је почетком јануара 2004. године за своје седиште одредила престоницу Кине – Пекинг, где се налази стални Секретаријат СЦО-а.

Обзиром да су се САД непосредно након терористичких напада 11. септембра војно стационирале, отварањем својих ваздухопловних база, у Киргизији и Узбекистану, Кина и Русија су нашле, на срећу савременог света, заједнички интерес за јачање регионалне сарадње како би се успешније су-протставиле утицају САД у њиховој природној географској, политичкој, економској и војној зони утицаја.

Наиме, сам председник Русије, Владимир Владимирович Путин, углавном наглашава да је Шангајска организација за сарадњу иницијатива која се бави питањима превасходно политичког и економског, а битно мање питањима војног карактера, и да доприноси „јачању међународног мира и стабилности”. Ипак, недавно одржана војна вежба на Уралу, симболичној тачки Евроазије, која је изведена под заставом Шангајске организације за сарадњу, и коју су помно пратили председници две војно најмоћније чланице – Русије и Кине – Владимир Путин и Ху Бинтао, изазвала је праву тику панику у редовима европлатских структура. Јер, највећи део политичке јавности земаља западног света није могао да избегне поређење смисла оснивања и деловања ове евроазијске регионалне организације са својим европлатским панданом – Северноатланским савезом (НАТО). Посебно након ове здружене војне вежбе, у којој је учествовало 7.500 припадника војски земаља чланица, Шангајска организација за сарадњу је доживљена као противтежа НАТО-у, и истовремено као експлицитна демонстрација нарасле моћи Евроазије и Кине, и посебно све шире руске безбедносне зоне.

Истине ради, чак и слабије обавештеном посматрачу, а камоли бољем познаваоцу међународних односа и савремене међународне (читај глобалне) политике, заиста је тешко одупрети се утиску да постоји суштинска колизија између прокламованих циљева оснивања и деловања ове организације, и оног што се назире испод тог првог начелног разло-

га који је окупљао читав тзв. евроазијски потконтинент и највећу азијску државу. Ипак, изгледа да је почетни мотив – „сузбијање тероризма и сепаратизма у региону” заправо и једини прави мотив.

Борба против три силе зла – тероризма, сепаратизма и екстремизма

У анализи деловања и циљева ове организације, од највеће помоћи јесу завршни закључци састанка на врху (присуствовали су председници држава или премијери држава чланица) ове организације одржаном у главном граду Узбекистана, Ташкенту, јуна 2004. године. Наиме, тада се Шангајска организација за сарадњу прогласила „регионалном противтерористичком организацијом”, на тај начин и формално постављајући темеље новог евроазијског безбедносног механизма. Овако дефинисано противтерористичко деловање подразумева јасно супротстављање „трима силама зла” – тероризму, сепаратизму и екстремизму. Овако формулисани појмови циљева и метода деловања потпуно су јасна асоцијација на глобални концепт борбе против терори-

зма, који су успоставиле САД након 11. септембра 2001. године, а који су проглашавале у документу „Национална стратегија безбедности”, где сксплицитно говоре о потреби глобалне борбе против држава – „осовина зла” – Северне Кореје, Ирака, Ирана.

Дакле, јасно је да је амерички концепт „осовина зла” заснован на оном делу америчке спољнополитичке платформе који предвиђа интервенционизам и активно деловање на дестабилизацији унутрашњег поретка и успостављених режима у државама које не следе беспоговорно глобалну тоталитарну америчку доктрину. Насупрот томе, кроз дефинисање потребе борбе против „три силе зла” за сигурност и мир у региону али и шире, Кина и Русија уз подршку средњоазијских земаља траже извор регионалне безбедности у супротстављању управо оним облицима деловања које САД најчешће користе да би „притискомиле”, како их зову, „неуспеле и недовршене државе”, што је само еуфемизам за државе и режиме који су непослушни и одбегли од потпуне америчке доминације. Отуда су у те три силе зла које су дефинисали чланици Шангајске организације за сарадњу, поред тероризма који је, наравно, глобална опасност са којом се посебно драматично сачутила управо Путинова Русија, сепаратизам и екстремизам. Јер, један од добро прроверених америчких метода дестабилизације и преузимања контроле, коју и Србија захваљујући својој марионетској и колаборационистичкој власти, од петооктобарских промена на уvezene револуције, непрекидно осећа, јесте сепаратизам. Поучена тим искуством, управо је Кина као основач ове организације, у документе унела одредбе по којима је један од најважнијих циљева деловања Шангајске организације за сарадњу управо борба против покрета за отцепљење или за верску и културну аутономију!

Заједнички регионални интереси Русије и Кине стварају евразијског цина

Мора се признати да је америчка хегемонска политика и јурњава за глобалном војно-политичком доминацијом, кроз форму борбе против тероризма, својом бахатошћу заиста на прави начин инспирисала две нарастајуће светске суперсиле, Русију и Кину, да уобличе заједнички регионални или значајно шири безбедносно-политички интерес. Јер, више од деценије доминирајућа улога војног савеза НАТО-а и

САД које имају одлучујућу улогу у њему, створила је заблуду о ненадмашној снази те европскоге безбедносне структуре, и схватање по којем је НАТО једина реална опција за све централноевропске земље, посебно оне из некадашњег комунистичког блока. И по тој споља наметнутој „безбедносној логици” чланства у НАТО, и уз пратећу причу о повезаности економске интеграције кроз чланство у Европској унији, НАТО је данас опасно близу границама Руске Федерације.

Обзиром да Србија још није извршила светогрђе над сопственим жртвама НАТО бомби и још није приступила НАТО-у, амерички људи – председник Борис Тадић јавно, а премијер Војислав Коштунић наизглед нећејући се, укључили су се у опсесивно-манијакалну пронатовску кампању.

У том смислу, циљ овог текста је да укаже на постојање и других међународних безбедносних и политичко-економских структура, које тек ступају на светску сцену и које представљају озбиљан пандан НАТО-у. Јер, и НАТО је у времену оснивања представљао регионалну организацију одбрамбеног типа, а временом је, нарастањем глобалне моћи САД, прерастао у инструмент спровођења америчких интереса ван граница сопственог деловања и војног агресивног интервенционизма.

Али, можда још значајнији аспект деловања Шангајске организације за сарадњу јесте импулс економске сарадње и интеграције руског и кинеског привредног простора. Ради се о енормним сировинским, производним и људским ресурсима, али и тржиштима која су у фази огромне експанзије. Уза све то, ради се и о политичким системима који су, барем Србији, по културном обрасцу, вредностима и друштвеним односима, али и традиционално пријатељским билатералним односима, неупоредиво ближи и прихватљивији за сарадњу у свим областима – од економске, политичке, културне па до војне сарадње. У том правцу би требало да се развија српска спољна политика, али докле год је на власти про западна антисрпска власт, тешко да ће се доћи до таквог спољнополитичког заокрета. Треба ли посебно нагласити да су Русија и Кина управо две државе које нам својим јасним ставом и подршком још увек чувају територијални интегритет. То би господи са власти требало да имају на уму.

И, да поновимо, на срећу савременог света, Шангајска организација за сарадњу заиста представља снажан импулс укидању глобалне униполарности и политичко-економско-војне супремације европскоге структуре предвођених волунтаристичким хегемонизмом САД.

Постављање антиракетног штита у Польској и Чешкој одраз је уздрмане глобалне политичке хегемоније САД

Америка — уплашени тиранин

- Одлука САД и других европских држава под НАТО безбедносним кишобраном да на територији Польске и Чешке постављају антиракетни штит, почетак је поновне глобалне трке у наоружању, овога пута у сред европског конфликтнога. Русија убедљиво враћа статус свејске суперсиле, а до краја 2017. године Руска Федерација ће на унапређење и развој новог оружја утроши чак 200 милијарди долара

Пише: Мирослав М. Лазовић

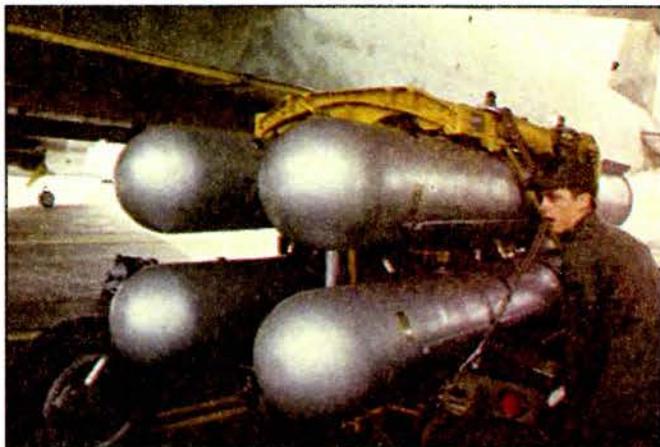
Већ неколико година уназад, велики економски искорачи воде Руску Федерацију на пут повратка статуса светске суперсиле. Економија која континуирано бежжи рекордно високу стопу раста, довела је Руску Федерацију међу шест привредно најснажнијих држава света.

Руска Федерација се од 2000. године сврстава у категорију незадужених земаља, јер је све своје дугове отплатила Светској банци, а истовремено је девизне резерве увећала на стотине милијарди долара.

Према анализи истраживачке корпорације Ренд у Вашингтону „руски економски раст процењен на 12 одсто годишње, заправо, због значајног пораста курса руске рубље према долару, износи 25 одсто годишње. Величина приватног сектора у Руској Федерацији заправо је оно што покреће економски раст”.

Неминовно је да оваква економска стабилизација појачава амбиције Руске Федерације да поврати статус светске силе, коју посебно карактерише велика самосталност, јачање војне силе, повећана продаја наоружања и војне опреме, нагло ширење стратешког утицаја, итд., јер је Руска Федерација схватила да њена тренутна стратешка моћ ни издалека не одговара ни економском ни људском потенцијалу који поседује. И не само Руска Федерација, већ и Кина, Индија, али и Иран па и Северна Кореја, схватили су да само јака сопствена војна сила базирана на поседовању нуклеарног наоружања, води у круг оних који владају светом и глобалним тржиштем.

И да ли то значи заустављање енормног економског привредног раста Руске Федерације, Кине и др. и преусмерава-

ња улагања новца – са привредног раста ка усавршавању и набавци оружја? Да ли је то разлог да се сада САД и њени европски савезници одлучују да поставе антиракетни штит у Европи, за сада у Польској и Чешкој Републици, а већ сутра и у другим државама чланицама НАТО-а?

Питање које логично произилази из овако постављене дилеме је следеће: Да ли је сада прави моменат за отпочињање нове трке у наоружању и то на тлу Европе? Догађаји иду у прилог овој тези. Руска Федерација је већ опоменула европатлантске структуре да ће њен одговор бити веома неповољан по Европу, самим тим што се може очекивати да до краја 2017. године Руска Федерација на унапређење и развој новог оружја утроши чак 200 милијарди долара. Слично размишља и Кина и отворено показује интерес за изградњом офанзивног оружја у циљу стварања услова за „први и превентивни удар”.

Зашто су одбране баш Польска и Чешка?

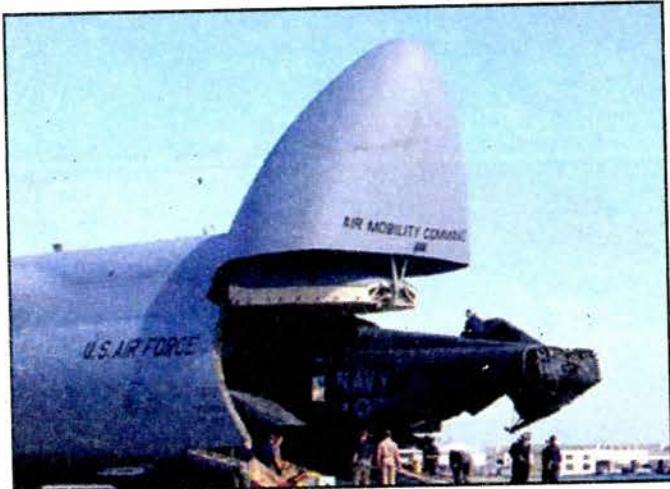
О политичком утицају САД на поменуте земље не треба посебно указивати. Али, све техничке анализе показују да су Польска и Чешка најподесније локације за:

1. постављање америчких система за одбрану од балистичких пројектила у Европи јер обезбеђују дубину одбрамбене зоне за потребе САД;
2. ове локације такође обезбеђују велику дубину контроле територије Руске Федерације и
3. велику покрivenост европског ваздушног простора.

Шта, заправо, чини антибалистички ракетни штит?

Предлог за антиракетни штит који нуде САД састоји се од положаја за ракете пресретаче и положаје за радар средњег домета.

Ракете пресретачи су сличне ракетама пресретачима смештеним на Аљасци и у Калифорнији. Биће смештене у подземним сипосима на величини терена 140x40 метара. Ове ракете су наводно намењене само за дефанзивна дејства и користе ЕКВ (ехоатмосферно возило – око 70 кг) уместо експлозива за уништење, који уништава кинетичком енергијом долазећег балистичког пројектила при брзини од око 7 км/сек. и на око 200 км изнад површине земље. Ракете планиране за размештај на територији Польске су двостепене, брзе и погодне за атмосферске услове над територијом Европе. Иначе ракета пресретач се састоји од првог степена мотора са бустером и другог степена са ехоатмосферским делом који служи за обарање балистичког пројектила. Након лансирања, први степен ракете са бустером доводи ракету до планиране тачке и ослобађа ЕКВ, који користећи сопствени мотор и сензоре на себи (уз усмеравање са земље) добија задати балистички пројектил. ЕКВ сама извршава последња подешавања маршруте уласка у путању балистичког пројектила уништавајући га уз помоћ кинетичке сile удара самог балистичког пројектила.

За очекивати је да и Иран настави са развојем нуклеарног потенцијала и нових технологија.

Све ово представља довољно озбиљне разлоге за забринутост САД и њихових верних европских савезника. Пре свега их забрињава опипљива претња интересима САД на Близком истоку, јер све се опет своди на нафту која и даље доминира светском економијом и политиком.

Политички гледано, предлог Руске Федерације да се радар за рано упозоравање у Гарбали, у Азарбејџану, интегрише у амерички систем одбране од балистичких пројектила или коришћење радара у јужној Русији уместо радара у Чешкој Републици, искристалиса је проблем. Обзиром да је овај предлог „одбијен“, долази се до закључка да САД желе контролу и над територијом Русије. Очига је да су нарасли економско-политичко-војни потенцијали и амбиције Русије и Кине много већи проблем за хегемонску улогу САД од „осовина зла“ – Ирана и Северне Кореје. Ни нова иниција-

тива САД да Русији понуди главну улогу у покушају убеђивања Ирана да суспендије свој нуклеарни програм у замену за одустајање од инсталирања антиракетног штита у Европи, не може да умањи место и улогу САД као главног заговорника и креатора нових криза или нових ратних сукоба.

Са војног становишта нема сумње да ће антиракетни балистички штит у Европи бити у функцији контроле и уништавања руских и кинеских нуклеарних ракета великог домета, што се јасно види из начина размештаја штита.

Русија је пак, очигледно затечена најавом изградње антиракетног штита у Европи од стране САД и других европских земаља, и чини се да о овој могућности није била унапред обавештена. Отуда и влада велика забринутост, јер овакав развој догађаја доноси и велике промене у стратешком балансу у Европи, али и у свету. За очекивати је да ће Русија морати и хтети веома брзо да одговори новим војним опцијама. У ком ће то правцу ићи, тешко је предвидети, али се неки од потеза могу претпоставити. Вероватно ће Руска Федерација унапредити свој арсенал нуклеарних пројектила, повећати број нуклеарних пројектила на мобилним лансерима, своју флоту подморница са нуклеарним ракетама удаљити од своје границе ка северу, повећати домет нуклеарних пројектила и др.

За овакве потезе, Русија ће морати да уложи немала средства у развој новог наоружања и модернизацију постојећег, док ће истовремено и САД, постављањем антиракетног штита, испоставити немали рачун за наплату од својих европских савезника.

Из до сада поменутог не може се дефинисати прецизан закључак. Време ће показати која је теза тачна – да ли су САД и Русија на ивици нове трке у наоружању на европском тлу или САД и Русија већ трче нову трку у наоружању на европском тлу. У све друго мало ко верује, не само Руси већ и НАТО партнери.

Радар средњег домета предложен за размештај у Републици Чешкој

Овај радар је X-опсега са веома танким ласерским споном. Овакав радар не припада осматрачком типу радара који скенира 24 часа дневно, седам дана у недељи, јер користи информације сателита и других преносних сензора смештених на води, у ваздуху или на земљи, и који су размештени ближе локацији потенцијалног лансирања балистичког пројектила. Његова је функција да тачно одреди положај балистичког пројектила или да својим ласерским споном налази, по трагу, балистички пројектил након што је лансиран. Према тврђњи конструктора радар неће угрозити људе, јер је ласерски зрак веома узан (неколико метара на 25 км) и јер ће радар бити подигнут изнад земље 282 фита (86 метара). Информација овог радара се користи у циљу разлучивања шта је бојева глава пројектила а шта тело, и за уочавање потенцијалних противмера. Другим речима, он води ракету пресретача до пројектоване путање балистичког пројектила, тј. његове бојеве главе.

Фарсе коалиционих партнера

Ново лице исте медаље

- Коалициони ћарћинери акћујуле власни се, наизглед, разишили ћо ћитијању војне интеграције – Демократска странка и председник Србије Борис Тадић за безусловно присујање НАТО-у и европаатлантским интеграцијама, а Демократска странка Србије и премијер Војислав Коштуница проглашовали опредељење за неуједињеност и несврстивање у војне блокове

Пише: генерал Милен Симић

Приближавањем датума када се најављује једностррано проглашење „независног Косова”, а чиме ће Северноатлантска алијанса својим терористичким савезницима, косовским Албаницима, подарити државу, међу вербалним браниоцима Косова и Метохије, посебно онима који су у садашњој коалицији власти, умножавају се бројне нове идеје о „српској будућности”. Њих је тешко и евидентирати, а камоли објаснити и учинити прихватљивим за грађане Србије. По разноврсности визија будућности посебно се истичу, по принципу „неко у клин, неко у плочу” два крила коалиционе власти „демократског блока”.

Жути део не одустаје од приче о „евроатлантским интеграцијама као стратегијском циљу и опредељењу Србије”, образлажући је невероватним „мудростима”, иако тај циљ нико није ни одредио ни верификовао на један од устаљених демократских начина. Тако је, пре извесног времена, врховни командант и председник државе све засенио иновацијом о „свим Србима у једној држави” и „губљењу рата за Косово”, уколико би неко покушао да се оружјем супротстави сили и терору. Пошто је ту причу пласирао у натоизованом магазину „Одбрана”, читаоци који поменути лист не прате могли би помислити да се „демократско” српско руководство коначно одлучило да на прави начин проблематизује решавање српског националног питања и да се супротстави пројекту својења Србије на територију из претдкумановског периода. Говорећи о српској националној стратегији, председник Србије и врховни командант Борис Тадић „нуди решење” тврђњом да „чланство у Европској унији нема само своју политичку и економску, већ има и дубљу националну димензију. Тек чланством у ЕУ ми поново испуњавамо идеал да живимо сви заједно у једној држави или државној творевини, као што смо живели у бившој Југославији. Када границе бивају релативизоване међу нама и када, као и сваки други народ, имамо право да развијамо и чинимо ефективном нашу националну политику – то онда није националистичка политика, већ национална. Моје дубоко уверење је да је чланство у ЕУ, о коме данас неки говоре у негативном контексту, једини начин да испунимо и свој национални циљ”.

Поставља се питање да ли врховни командант стварно мисли да је ЕУ држава а не оно што јој и само име каже – интересна унија. Или мисли да грађани Србије ни то не разумеју? Ако се границе у ЕУ релативизују и постају беззначајне, зашто се онда водеће чланице ЕУ залажу за „независно

Косово”? Зашто званичници Албаније, иначе демократска сабраћа српског „демократског блока”, не говоре о ЕУ као шанси за испуњење националних интереса, већ су све своје државне капацитете усмерили на лобирање за „независно Косово” и подршку шиптарским сепаратистично-терористичким организацијама у Македонији, Црној Гори и Грчкој? Зашто заљубљеници у „европске вредности” крију податке о европским благодетима које су „усрећиле” грађане Бугарске, Румуније, Мађарске и Словачке? Одговори на претходна, али и многа друга питања, учвршћују закључак да је прича о „истом крову” за српски народ само још један груб и понижавајући покушај да се изврши демотивација грађана за било какав отпор пред најављено отимање Косова и Метохије, и да се истовремено обезбеди подршка зарад продужења мандата и функција на предстојећим председничким изборима.

Председник заратио са логиком и патриотизмом

Од визије о „свим Србима под истим кровом”, још је зајимљивија Тадићева опсервација о рату, јер управо њу, на различите начине, операционализују и понављају скоро свакодневно и млађана господи – министар одбране Шутановац и нови „војсковођа” тј. начелник Генералштаба Поноч, мада о рату знају исто толико колико и просечно обавештен грађанин Србије. У поменутом магазину врховни коман-

Дакле, ДС је потпуно јасна што се тиче спољнополитичке оријентације. Њихов стратегијски циљ је чланство у ЕУ и Североатлантском савезу по сваку цену, па макар то Србију коштало и националних територија, прво Косова и Метохије, а затим, како најављују антисрпске извиднице, можда и Рашке области, југа централне Србије и Војводине. Због тога и не чуди то што су за савезнике већ прогласили, наравно мимо државних институција, оне државе и њихове војске које су главни заговорници отимања српских националних територија, и које ће међу првима признати терористичку државу „независно Косово”. И поред чињенице да их подржава једва једна петина становништва Србије, требало би имати у виду да иза жуте странке стоји читав лоби невладиних организација, страних обавештајних служби и западних финансијера.

Садашње присуство натовских обавештајних и војних тимова у свим одбрамбеним структурама представља покушај, нажалост изгледа успешан, њихове контроле и пацификације како би се остварио пројекат „одузимања превеликих територија од Срба”. Евроатлантизам ДС-а је цена коју плаћају за подршку натоизованог дела света, и биће актуелан све док се Србија не сведе на територије из преткумановског периода.

дант је утврдио и посебно је подвукao да би „рат био сигуран начин да изгубимо Косово, јер бисмо у новом рату за Косово, поново са међународном заједницом, били сигурно поражени. Поражена страна сигурно губи Косово и Метохију”. Иако је претходни цитат само мали део председничког размишљања о рату, испак је довољан да илуструје апсолутну подударност са иступањима западних политичара, са мозваних аналитичара и представника разноразних института за „ратове и мирове”. Наиме, они натовску агресију на српски народ називају ратом за Косово, јер су српске снаге биле „окупирале” сопствени део територије. Ако занемаримо сличност са западним тумачењима, па цитирани став председника државе о рату схватимо као његов одговор на жестоке критике односа према систему одбране и војсци и укупног рада војне управљачке структуре, онда се поставља следеће питање – да ли је ико од критичара помињао рат као начин решавања статуса Косова и Метохије? Колико пута треба понављати да је захваљујући војсци која се супротставила агресији, усвојена Резолуција 1244, и да би у супротном јужна српска покрајина била одавно отета? Зар је могуће да човеку који воли да дневно подсећа грађане на своју функцију председника и врховног команданта, није јасно да се доbro организована и јака војска не припрема само за ратова-

ње, већ пре свега, да буде фактор одвраћања за субјекте безбедносних претњи? Да ли је ико чуо да је било ко из међународне заједнице рекао да ће ратовати за Косово и Метохију? Да ли је могуће да за жути део коалиционе власти само САД и њених неколико верних пратилаца представљају међународну заједницу?

Имајући у виду да је српски народ тешко застрашили ауторитетима, па макар то била и лажна међународна заједница или моћне САД, најтрагичније је што је прича о рату за Косово, заправо, порука шилдтарским терористима и њиховим савезницима да могу мирно да припремају проглашење „независног Косова” и прогон преосталог српског становништва, јер власт, барем њен жути део који контролише систем одбране и војску, неће ништа учинити да то спречи. Како изгледа, они су чак спремни да се ангажују како би зауставили и оне који се неће престрати на помен „међународне заједнице” и њених војника. У том смислу требало би тумачити и прави терор који ових дана над удржењима која чувају српску ратничку традицију, спроводи војна управљачка структура. Садашње присуство натовских обавештајних и војних тимова у свим одбрамбеним структурама представља покушај, нажалост изгледа успешан, њихове контроле и пацификације како би се остварио пројекат „одузимања превеликих територија од Срба”. Евроатлантизам ДС-а је цена коју плаћају за подршку натоизованог дела света, и биће актуелан све док се Србија не сведе на територије из преткумановског периода.

Неутралност премијера у одбрани територијалног суворенитета

Међутим, за теоретичаре међународних односа, познаваоце геополитике, историчаре и озбиљне аналитичаре, велико изненађење представља став другог крила коалиционе власти, тј. ДСС-а, о војној неутралности Србије. Наиме, крајем прошлог месеца, врх овог дела власти, додуше страначки врх, али то не мења значај става, усвојио је документ о војној неутралности Србије у односу на постојеће војне савезе као „најбољи и најпоузданiji начин да Србија

очува државни суверенитет, интегритет и независност као темељ свог слободног и свескупног напретка и да обезбеди достојанствен живот својим грађанима". На домаћој политичкој сцени овај је документ изазвао праву узбуну, посебно онај његов део који истиче да би „одустајање од принципа војне неутралности и приступање НАТО-у обавезало Србију да учествује у ратовима који нису у њеном интересу, ограничило би њену независност и слободу политичког одлучивања, угрозило би живот њених грађана и оптеретило унутрашњи преображај и напредак земље".

По старом обичају, у програмима удворичких медија појавила се читава армија активиста невладиних организација, политичара и аналитичара за које је неутралност право богохуљење, пошто је за њих натоизован део света рајско прибежиште, па макар се радило и о ропском положају српског народа. Имајући у виду да је то прво гласно супротстављање „демократског блока" организацији према којој су градили идолопоклонство најгорег типа, поставља се питање: Који су стварни дometи документа о војној неутралности Србије? Хоће ли тиме бити оснажен одбрамбени потенцијал српског народа и његова организованост и способност за супротстављање свим безбедносним претњама? Зашто се баш сада говори о војној неутралности када су у потпуности уништени војни потенцијали војске и када су претње Србији и српском народу попримиле најгрубљу форму? Откуд баш сада такав став о НАТО, када је бивши министар одбране управо из редова странке која се залаже за војну неутралност, учинио све како би разбио војску а њене остатке натоизвала до крајњих граница? Зар за време његовог мандата није формирана фамозна „Група Србија-НАТО за реформу одбране", зар није тада отворена натовска канцеларија у средини Министарства одбране, зар нису тада постављени „реформски определени" официри – курсисти у натовским школама и обавештајним центрима, зар није баш тада реформисана и трансформисана војска по натоизваним стандардима, и ко зна шта још? Хоће ли проглашавање војне неутралности обезбедити заштиту територијалног интегритета Србије у садашњем тренутку, или ће то важити онда када Србија буде сведена на преткумановске територије? Хоће ли војна неутралност Србије спречити отимање Косова и Метохије и прогон преосталог српског становништва?

Сигурно је да пре критичке анализе концепта војне неутралности треба напоменути да изливи љубави жутог дела коалиционе власти према натоизованом свету и еуфорично проглашавање „савезништва" са охјаском гардом, никако не значи да би Србија постала члан Алијансе, чак и када би се српски народ изјаснио да то на референдуму. Јер, неспособни и слаби никоме не требају за савезнике. А то су карактеристике садашње српске војске, захваљујући деструктивном деловању српских власти пуних седам година.

За Србију и српски народ је важно у каквом је стању њена оружана сила, пре свега војска, обзиром да су претње та квог интензитета да могу бити увод у поновну оружану агресију. Подсећања ради, после НАТО агресије којој је претходила двогодишња противтерористичка борба, војно руководство је јасно ставило до знања државном руководству да се убудуће на војску не може озбиљно рачунати без

хитне модернизације борбених система, другачијег односа према људском потенцијалу и чврстог савезништва.

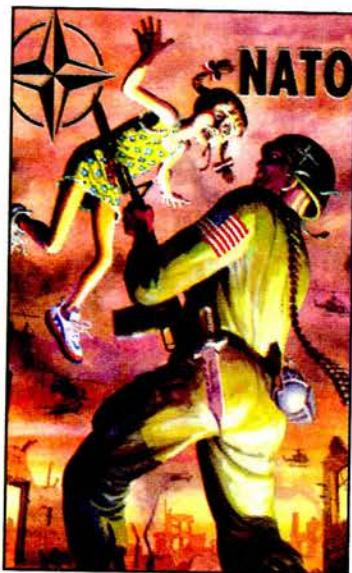
Хитно потребно право савезништво

Наравно, када се говори о војном савезништву, онда се мисли на преклапање интереса и то сигурно није „савезништво" које промовишу „војсковође" и „експерти" из Демократске странке. О стању одбрамбеног система и посебно војске Србије, у овом тренутку није потребно посебно говорити. Наиме, многи показатељи говоре да Војска Србије није у стању да изврши ниједну своју функцију, а то значи да заштити територијални интегритет земље и обезбеди услове за безбедан живот грађана.

Дакле, и Демократска странка Србије се поглава са грађанима Србије, јер је декларација о војној неутралности Србије пропагандни трик или памфлет који има за циљ да у будућој расподели власти обезбеди подршку грађана који из апатичности, полако али сигурно, заузимају одбрамбени став према антисрбизму већине натоизованог света. Уколико је била намера да се изрази став према војно-политичком савезу чије су снаге бесомучно разарале Србију и убијале њене грађане, онда је то могло да се учини и без декларације о војној неутралности, мада вишегодишње пропуштено време за његово артикулисање доводи у питање искрене намере. Сумњу појачавају и одговори на претходна питања, или присећање на однос према војсци.

У тренутку када су у току оперативне мере укидања Републике Српске и отимања Косова и Метохије, уместо приче о војној неутралности потребан је јасан и недвосмислен став да ће Србија употребити сва легитимна средства, а то значи и војску, без обзира колика је и какве су јој могућности, ради заштите територијалног интегритета Србије и права постојања Републике Српске, а потом и хитне мере за успостављање савезништва са међународним субјектима којима је стало до поштовања међународног поретка заснованог на праву и очувања интереса Србије у оквиру тога. То истовремено подразумева хитне мере на плану модернизације, оспособљавања и мотивације војске.

Уколико тога не буде било, а по свој прилици за време ове коалиционе власти неће, онда је прича о неутралности подједнако опасна као и оне о евроатлантским интеграцијама као услову за обезбеђење истог крова за српски народ и о губљењу рата за Косово. Све три приче имају за циљ да демотивишу српски народ да се супротстави распарчавању свог националног простора.

Војна неутралност подразумева и да је одређена држава способна да сопственим снагама одговори на све безбедносне претње, укључујући и оне оружаном силом, и да заштити свој суверенитет и територијални интегритет. То значи да мора да има оружану силу чији су борбени потенцијали усклађени са проценом о угрожености државе, а никако условљену некаквим нормама из окружења, ставовима међународних организација, параметрима економских могућности, расположењима људског потенцијала и другим ограничењима. Србија такав систем одбране и војску данас нема.

Русија не да Косово и Метохију

Пише: Данијела Петровић

Делегација Скупштине Републике Србије први пут је 31. октобра у Санкт Петербургу присуствовала Међупарламентарној скупштини држава чланица Заједнице независних држава. Основна тема ове седнице односила се на правну регулацију усклађене миграционе политике држава чланица Заједнице. Интересантан податак је да је седница одржана у истој сали у којој је 1906. године одржана и прва седница Думе.

Српску делегацију примио је генерални секретар Савета Заједнице независних држава Михаил Јосифович Кротов и заменик председника Савета Федерације задужен за Кавказ, Александар Порфиревич Торсин.

Председник Извршног одбора Српске радикалне странке и члан српске делегације, Драган Тодоровић, каже да је генерални секретар понудио Скупштини Србије да изабере неку од могућности сарадње са Интерпарламентарном скупштином.

– Што се тиче Српске радикалне странке, ми ћемо се заложити да у почетку будемо посматрачи, а касније и да постанемо члан Заједнице. Том приликом Торсин је, износећи свој лични став, рекао да је Српска радикална странка, због своје политике, најпопуларнија у Русији и да су они добро обавештени о деловању свих странака у Србији. Овакве речи су, наравно, импоновале, јер ми наш програм спољне политике од оснивања везујемо за пријатељске односе Србије и Русије и то се показало као најисправнија политика, нарочито сада када је Србији најтеже. Говорио сам о проблему који је у овом моменту нама највећи, а то је покушај цепања и отимања Косова и Метохије. Добио сам уверавања од руских политичара да се став по питању наше јужне српске покрајине неће променити. Рекли су ми да се Русија чврсто заљаже за поштовање Повеље УН, међународног права и Резолуције 1244, као и да се до решења може доћи договором Београда и Приштине – каже Тодоровић.

Иначе, Председник Извршног одбора Српске радикалне странке, господин Драган Тодоровић, једини је политичар из Србије коме је упућен позив да 3. новембра присуствује првој скупштини невладине организације „Руски свет”, коју је основао Владимир Путин.

– Овим позивом указана је велика част Српској радикалној странци, као и мени лично. На Скупштини су говорили водећи политичари Русије, међу којима и министар иностраних послова Сергеј Лавров. Циљ „Руског света“ је неговање руског језика, културе, традиције и свих веза са појединачним и државама који желе добре и близке односе са Русијом. За Србију је од виталне важности да настави да развија добре, пријатељске везе са Русијом – наглашава Тодоровић.

Заједница независних држава

Заједницу независних држава чине све бивше совјетске републике које су 1991. године потписале Споразум о формирању ЗНД - Азербејџан, Јерменија, Белорусија, Казахстан, Киргизија, Молдавија, Русија и Таџикистан. Међупарламентарна скупштина ЗНД формирана је као консултативни орган за припрему најчешћа типизираних законодавних документа од интереса за све државе чланице. Активно се бави и питањима социјалне политике, обезбеђења поштовања основних људских права и слобода, стварањем правних основа за развој сарадње у области заштите животне средине, борбе против криминала и корупције у оквиру ЗНД, као и у сferи борбе против међународног тероризма.

У служби путиновске Русије

Пише: мр Дејан Мировић

Двадесет петог новембра 2007. године у Москви је умро последњи шеф КГБ, генерал Владимир Крјучков. Рођен је у Волгограду (некадашњем Стаљинграду) 29. фебруара 1924. године. Током Другог светског рата је као омладински руководилац организовао рад у војној индустрији. Од 1946. до 1950. радио је као тужилац у Стаљинградској области. Поред правног факултета, 1954. завршио је Дипломатску школу МИП СССР. Од 1954. до 1959. године је радио као дипломата у Будимпешти. У то време амбасадор у Будимпешти је био Јуриј Андропов. Од тада датира пријатељство и сарадња између Андропова и Крјучкова. Године 1967. када Андропов долази на место шефа КГБ-а, Крјучков постаје његова „десна рука”. Од 1974. до 1988. године води Прву главну управу од које је настала данашња Спомона обавештајна служба. Од 1978. Крјучков је заменик шефа КГБ-а. Неколико година након смрти Андропова постаје председник КГБ-а.

Према „Руској газети” Крјучков је био познат по „методичности, увођењу модерне технологије и борби против корупције”. О каквом се човеку радило можда најбоље говори подatak да ни његови синови до своје 25. године нису знали где им отац ради.

Пад и успон

Блистава каријера Крјучкова се прекида у августу 1991. године. Након неуспешлог сменјивања Горбачова, осуђен је на затворску казну. Јавно су га се одрекле и колеге које су наставиле да раде свој посао под влашћу Јељцина. Из затвора Крјучков излази 1994. године. Повлачи се на имење ван Москве. Врло ретко се оглашавао у медијима, а када је то радио, оштро је критиковао Јељцина и његову корумпирну и прозападну власт. Крјучков боље мишљење није имао ни о режиму Горбачова. Сматрао је да су САД директно вршиле утицај на такозваног идеолога „перестройке”, Јаковљева. Крјучков је износио да су те везе датирале још од времена када је Јаковљев био на служби у Канади.

Од 1998. године, након успона Путина, обновља се утицај Крјучкова. Нови шеф ФСБ, Путин, позива га на консултације 1998. Састанци Крјучкова и Путина добијају редован карактер и оправдавају се окупљањима ветерана и слављењем јубилеја. Нешто касније Путин даје изјаву у којој каже да је, по његовом мишљењу, са правног становишта Крјучков 1991. покушао да очува јединство земље и да је у том смислу правилно поступио. Крјучков јавно подржава Путинов курс. Историчар Рој Медведев пише у књизи „Путин – четири године у Кремљу” да Крјучков потпуно рехабилитацију доживљава на дан Путинове инаугурације 2000. године: „На церемонију инаугурације био је позван и последњи председник КГБ-а СССР-а, Владимир Крјучков. Он је био једни гост који је седео, а устао је само када је интонирана државна химна”.

Реванши

Због чега је Путин указивао овакву част Крјучкову? Да ли се радило само о куртоазији, поштовању према кадровима Андропова (Путин је завршио познати институт „Андропов“ и никада није крио своје уважавање према овом чувеном шефу КГБ-а) или о нечем другом? Можда се одговор налази у догађају који није ни до данас у потпуности разјашњен.

Борис Јељцин, човек који је волео власт изнад свега, и који је наредио да се из тенкова пуца на парламент, изненада, и наводно добровољно, предаје власт Путину 30. децембра 1999. године.

Дописник из Москве Ђорђе Милошевић, у књизи „Русија на раскршћу“, наводи да је Јељцин прву новогодишњу поруку снимио 27. децембра 1999. године. У њој није поменуо оставку. Нову честитку снима 30. децембра 1999. године по сведочењу камермана, узбуђен и на ивици плача, који у паузама није могао да контролише, као и његова ћерка Татјана, позната по својим пословним везама са олигарсима.

Академик и најпознатији живи руски историчар, аутор Путинове биографије Рој Медведев, пише о контексту ових чудних догађаја из децембра 1999. године. Олигарси око Јељцина у децембру 1999. нису очекивали да ће руска војска тако успешно ратовати у Чеченији. Упркос надањима да ће чеченски терористи поразити руску војску, којом је команђовао тадашњи премијер Путин, она је прешла реку Терек и стигла је до Грозног. Тада је изнет захтев да се најспособнији генерали смене управу у тренутку када су били пред победом у рату. Јасно је било и ко би то формално извео. Није била никаква тајна да је Јељцин био оруђе у рукама олигарха. Али, Медведев наводи: „Управо се Путин још крајем децембра упротивио покушајима да се генерали В. Трошев и В. Шаманов прекомандују, а они су у Чеченији показали да руска армија није заборавила како се побеђује”.

Дакле, ратни генерали су остали на својим положајима, али корумпирани Јељцин није.

За можда и највећег руског интелектуалца у другој половини двадесетог века, Александра Зиновјева, није било дилеме како је то изведенено. Он у својој књизи „Слом руског

комунизма" пише да се радио о политичком преврату, „који је у себи садржавао елемент отпора Русије према погубним последицама Јељциновог режима и Запада према Русији. Ја то сматрам трећим покушајем те врсте. Први покушај је био 'пуч' у августу 1991. године". Зиновјев сматра да је бе-смислено образложение да је Јељциново здравствено стање било узрок за оставку. Јељцин је и у тежем здравственом стању обављао председничку функцију и није ни помишљао да је напусти.

Када сагледамо ове околности из 1991. и 1999. и повезаност њихових актера, јасније је зашто је Путин толико уважавао Крјучкова. Јасно је и зашто је Крјучков месец дана пред своју смрт написао отворено писмо у коме позива руске специјалне службе да се уједине око националног лидера Путина.

Континуитет

У контексту претпоставке да се у децембру 1999. године додгодио политички преврат у Кремљу, можемо да запазимо још један квалитет Путинове политике. Он никада јавно није оповргао тезу о добровољном одрицању Јељцина од власти. Он је чак и дозволио да се у народу омрзнутом Јељцину, коме је на сахрану у скоро 20-милионској Москви (округ) дошло само око 20.000 људи, одају државничке почасти. Та-

ко је Путин поново ставио општи интерес изнад личног. Схватио је да свако одрицање од претходника, ма какав он био, слаби легитимитет саме државе. То је лекција која је непозната или несхватаљива нашим политичарима који су тренутно на власти. Они не само да су свог претходника сатанизовали, иако је предаја власти 5. октобра имала вишег легитимитета него она од 30. децембра 1999. године, јер је изведена уз наводно постојање одлуке Савезног уставног суда (мада је и она, по књизи Милене Арежине „Ноћ преваре и дан издаје", била фарс), већ су га и лишили државничког испраћаја, упркос чињеници да се у Београду окупило око 100.000 људи. Мучне scene које су пратиле последњи испраћај бившег председника СРЈ (одбијање уступања Савезне скупштине, коришћења мртвачнице ВМА) су оставиле негативан утисак на многе неутралне посматраче без обзира на њихов политички став.

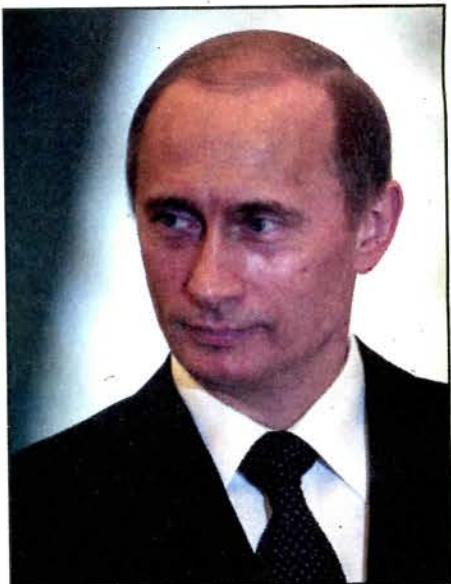
Острвићеношт, претеране емоције и убеђење да пре актуелне власти ништа није вљало никада нису донели проперијет једној држави. Обично се таква самоувереност за-вршавала обарањем са власти оних који су били убеђени да је историја почела са њима. Њихови противници, некада презрени и одбачени, су се на посредан или директан начин враћали на власт. То је поука која се може извући из судби-не Јељцина и Крјучкова.

Поштовани председниче Владимире Владимировичу Путине,

У своје и у име Српске радикалне странке упућујем Вам искрене честитке уз изразе радости и одушевљења због Ваше убедљиве и изванредне победе на парламентарним изборима у Русији.

Победа Ваше Јединствене Русије улива снагу свим шашијским и слободарским снагама широм света, али и наду да је могуће борити се за свешт у којем ће се поштоваји међународно јавно право, право малих народа да живе слободно и да сами бирају своју будућност.

Уверавам Вас да су сви

српски родољуби са огромним усхићењем примили резултате руских избора, јер су сигурни да ћете својом праведном, промишљеном и јаметном политицијом и даље штитишиши интересе руског, али и српског народа. Ми, српски радикали, били smo и осмили највећи пријатељи Русије, али и Ваше политици, поштоване гостодине председниче, ће Вам гарантујем да ћете у Српској радикалној странци увек имати искрене савезнике.

Вама лично жељим много усхића, добро здравље, а браћској Руској Федељацији много победа у будућности. Свака Ваша победа, победа Русије, биће и победа Србије и целокупног српског народа.

С поштовањем,

председник
Српске радикалне странке
проф. др Војислав Шешић

Фашисти и „фашисти” (2)

Ко је коме фашиста?

- Ако угледни амерички коменијашори тврде да се слобода у самој Америци гази и да је њена Јолијика „хегемонистичка”, колико су амерички реџији за друге, укључујући и Косово и Мештогију, легитимни и обавезујући?

Пише: Александар Павић

Шта је Москва добила као награду за своју проамеричку политику?

„Сједињене Државе су почеле да померају НАТО у источну Европу, а затим и у бивше совјетске републике. Шест бивших држава Варшавског пакта су сада НАТО савезници, као и три бивше совјетске републике. НАТО експанзионисти још увек нису одустали од увлачења Украјине, која је вековима била уједињена с Русијом, или Грузије, родне земље Стаљина, у НАТО.

Током 1999. Сједињене Државе су 78 дана бомбардовале Србију, која одавно гледа ка Мајци Русији за заштиту, мада је једини српски злочин био то што су се борили да очувају своју колевку, Косово, баш као што се председник Линколн борио да задржи амерички Југ. Сада Америка подржава отцепљење Косова од Србије и стварање нове исламске државе на Балкану, упркос протестима Москве.

Док је Москва уклонила своје војне базе из Кубе и целог Трећег света, ми настојимо да успоставимо трајне војне базе у руском дворишту у централној Азији.

Раскинули смо Споразум о антибалистичким ракетама који су потписали Никсон и Брежњев и објавили да ћемо инсталирати систем ракетне одбране у Пољској и Чешкој Републици.

Под председницима Клинтоном и Бушом, Сједињене Државе су финансирале нафтовород из Каспијског мора који би прелазио преко територија Азербејџана и Грузије и наставио до Црног мора и Турске, искључујући Русију из акције.

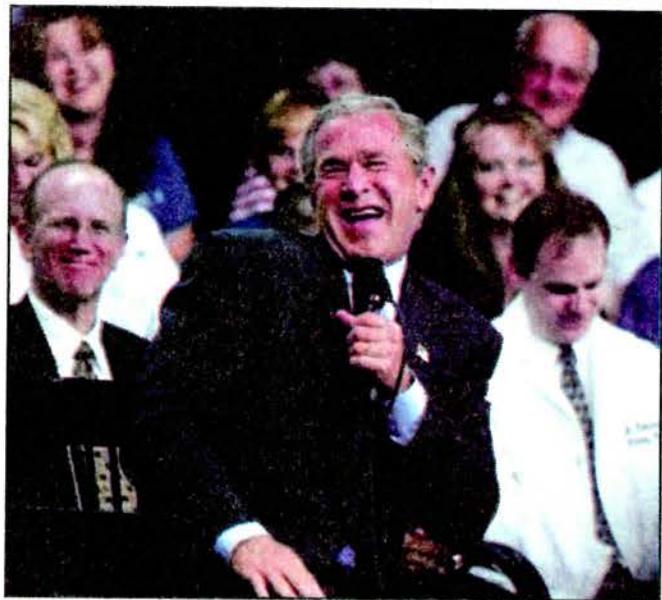
С крајем Хладног рата, КГБ је укинут а Коминтерна не стала. Међутим, Национални фонд за демократију, Фридом хаус и остале хладноратовске агенције, финансиране десетинама милиона долара пореских обвезника а саме изузете од пореза, организовале су збаџивање проруских режима у Србији, Украјини и Грузији, и покушале да збаџе и режим у Минску.

На крају Хладног рата Сједињене Државе су добиле једну од највећих историјских прилика: да прихвате Русију, највећу земљу на свету, као партнера, пријатеља и савезника. Наши заједнички интереси су се скоро савршено поклапали. Између нас није било идеолошких, територијалних, историјских или економских сукоба од оног часа када је комунистичка идеологија сахрањена.

Ми смо ствар упрскали.

Померили смо НАТО до самих руских капија, игнорисали њене легитимне интересе и бриге и, са нашим арогантним ставом да смо „незамењива нација”, поступали с њом као с пораженом силом, као што је Француска третирала Вајмарску Немачку после Версаја.

Ко је поново започео Хладни рат? Буш и лајави хегемонисти које је заједно са собом довео на власт. Велике империје и мали умови тешко иду заједно.”

Треба још једном напоменути да су ово речи човека који се, као и многи конзервативни републиканци осамдесетих година XX века, слагао са Регановом синтагмом о Совјетском Савезу као „злој империји” (изговореном приликом једног Регановог обраћања Генералној Скупштини УН).

Дакле, ово је критика једног „мејнстрим” републиканца на рачун америчке спољне политике и њеног међународног наступа, речи које би многи левичарски оријентисани антиглобалисти широм света могли да потпишу, речи на основу којих се може тврдити да је америчка спољна политика постала крајње агресивна. Но, шта је са унутрашњим приликама у САД, које би требало да буду „узор” другима, на основу којих се та иста агресивна спољна политика оправдава?

Овде ћемо се на првом месту осврнути на један конкретан законски предлог, који је у америчком Конгресу у октобру 2007. представио конгресмен из Тексаса, Рон Пол. Пол је, иначе, по струци доктор, акушер, амерички ратни ветеран и један од републиканских кандидата за следећег председника САД. Мада му многи нису давали шансу на почетку, Пол је већ успео да сакупи преко 5 милиона долара у прилозима само од почетка јесени 2007. (скоро искључиво мањих прилога од приватних грађана), побудио је ентузијазам младих какав није виђен можда још од антиратног покрета шездесетих година XX века (с обзиром да је Пол једини међу републиканским кандидатима и, уз демократу Дениса Куцинића, једини председнички кандидат који би „одмах” повукао америчке снаге из Ирака – што му је, на још веће изненађење естаблишмента, обезбедило највећу подршку од свих кандидата управо међу активним војницима!) и почео се на пето место међу републиканским кандидатима, упркос скоро потпуној медијској блокади која се против њега спроводи у САД. Дакле, Полов законски предлог носи

назив „Закон о остварењу слобода у Америци из 2007“ (“American Freedom Agenda Act of 2007”). Његов предлог је најбитнији због тога што, у настојању да их Американцима поврати, на једном месту набраја све тековине америчке демократије које су укинуте или угрожене у последњих неколико година, тако дајући веома сажету слику садашњег стања и могуће перспективе америчке демократије. Ево како је конгресмен Рон Пол из Тексаса образложио свој законски предлог:

„Представљам своебухватан законски предлог за рестаурацију америчког Устава и рестаурацију слобода које су се, нажалост окрњиле током последњих неколико година.

Циљ овог законског акта је повраћај ограничења и равнотежа које су Оснивачи Америке уградили у Устав како би спречили угњетавање Американаца од стране њихове сопствене власти. Овај законски предлог би укинуо „Закон о војним судовима“ (Military Commissions Act) из 2006. и поново успоставио традиционалну праксу по којој војни судови могу бити коришћени само ради суђења за ратне злочине на местима где се воде активни сукоби а где је брзо суђење неопходно ради очувања доказа или спречавања хаоса.

Овај законски предлог разјашњава да се ниједна информација неће прихватити као доказ ако је од оптуженог добијена кроз мучење или присилу. Он кодификује ФИСА процес (Закон о надзору обавештајних информација прикупљених у иностранству) као једини процес којим се могу прикупити обавештајни подаци споља и даје члановима Сената и Представничког дома право да судски оспоравају председничке „изјаве при потписивању“ у којима се објављује председникова намера да игнорише одређене делове закона које је усвојио амерички Конгрес. Закон забрањује киднаповања и ванредна изручења затвореника страним земљама (у затворе попут Абу Грајба, Гвантанама, Дијего Гарсије и других тајних затвора широм света) на основу председникових једностраних налаза по којим се оптужени карактерише као непријатељски војник. Закон брани Први амандман Устава (о слободи говора) тако што разјашњава да се не може забрањивати новинарима да објављују информације које су добили од законодавне или извршне власти, осим ако то објављивање не би нанело тренутну, непосредну и непоправљиву штету Сједињеним Државама.

Најзад, овај закон би забранио употребу тајних доказа помоћу којих би појединач или организација који се налазе у Сједињеним Државама били означени као страни терористи или страна терористичка организација...“¹

Ако један амерички конгресмен крајем 2007. даје законски предлог за „рестаурацију Устава и слобода“ у Америци, то значи да су исти или стављени ван снаге или озбиљно угрожени.

Конгресмен Пол се у овом законском предлогу заправо осврнуо на неколико битних закона или председничких директива усвојених током последњих неколико година:

– Поменути Закон о војним судовима од 17. 10. 2006. по којем се суспендује вековно право оптуженог да буде изведен пред суд и одговори на оптужбе против себе (тзв. habeas corpus). По овом закону, странци оптужени за „тероризам“, као и странци и амерички држављани који су проглашени за „непријатељске војнике“ од стране извршне гране власти, лишени су својих законских права на одбрану и могу неограничено бити држани у затвору без права на правно заступништво. При том, критеријуми по којима се додељује статус „терористе“ или „непријатељског војника“ потпуно су произвољни и подложни личном суду и процени извршне власти.

– Закон о одобравању средстава за националну одбрану <http://www.bellaonline.com/> од 17. 10. 2006. овлашићује председника САД да уведе војну управу у случају неког терористичког „инцидента“ ако исти, по процени председника или других представника власти, угрози „јавни ред“. Многи аналитичари су приметили да је језик у овом закону доволно растегљив да се увођење војне управе може оправдати и у случају, на пример, грађанских немира.

– Закон о одобравању средстава за националну одбрану за 2007. годину поништио је 200 година струју забрану коришћења америчке војске на тлу самих САД. Закон о побуни из 1807. (Insurrection Act) одобрио је коришћење војних снага на домећем терену само ради „сузијања, унутар одређене државе, побуне, насиља, незаконитог удружилања или завере“. Међутим, по новом закону, председник не само да добија право да уведе војну управу и управља декретима већ и да преузме команду над јединицама Националне гарде (америчке верзије територијалне одбране) без сагласности губернера дате или датих држава. Штавише, нови закон проширује списак повода за увођење војне управе на „природне катастрофе, епидемије или друге озбиљне претње јавном здрављу, терористичке нападе или инциденте, или друге ситуације“ а да се при том не дефинише које су то „друге“ ситуације.

– Председничка директива о националној сигурности и домовинској безбедности <http://en.wikipedia.org/wiki/NSPD-51> од 4. 5. 2007. иде и корак даље од претходног закона и предвиђа да ће, у случају „катастрофичног догађаја“, „председник управљати активностима Савезне владе ради обезбеђивања уставне владавине“, тј. да ће постати фактички диктатор.

– Још од 15. марта 2004, америчка Агенција за националну безбедност (National Security Agency) спроводи програм домаће шпијунаже и прислушкивања под директним овлашћењем Беле куће, у непосредној супротности са Законом о надзору обавештајних информација које помиње Рон Пол, по којем судска комисија мора да у тајности одлучи о сврсиходности мера прислушкивања. Сада се прислушкивање, заједно са тајним претресањима приватних дома, тајним прегледањем финансијских трансакција, тајним прегледањем Интернет активности, тајним стављањем на листе „сумњивих“ (на којима се већ налази преко 700.000 Американаца) итд. спроводи искључиво по нахођењу извршне власти, тј. председничке администрације.

Напомене:

- 1) „Support the American Freedom Agenda Act of 2007“, Ron Paul, 21. 10. 2007. <http://www.antiwar.com/>

ОД МАЛОРОУСА ДО УКРАЈИНАЦА

Пише: Проф. др Зоран Милошевић

Антируска идеологија која данас пружима Украјину отвара питање ко су ту Украјинци и каква је њихова прошлост, претходна национална идеологија и вредности. Ако посматрамо проблем из историјске перспективе запазићемо да су Украјинци (били) део етничке масе Руса, да им је потом наметнут идентитет Малоруса (као дела руског народа), а затим идентитет Украјинаца. Због тога и чуди ова украјинска нова идеологија, која у праксу доноси мржњу према већем делу свог народа, односно народа од кога су потекли.

Ако истражујемо саморазумевање житеља Русије (на територији Русије, Белорусије и Украјине) у далека времена (839-1246), запазићемо да они себе нису доживљавали ни „Малорусима” ни „Великорусима”, ни Белорусима”, ни „Источним Словенима”, па ни „Украјинцима”. Сви ови термини су створени у новије време. Важно је знати да руски народ није себе уситњавао (дробио) ни на какве гране. У сачуваним старим документима, летописима и другим изворима који се односе на живот старих становника Украјине запазићемо да нема спомињања никаквих Украјинаца, па и то да нема ни један једини топоним Украјина.

Током XVII века се искристилило мишљење да је руски народ троједан (Великоруси, Малоруси и Белоруси), док је државна власт московске државе у сва три дела јединствена и законита, пошто московски кнезови, а потом и цареви воде порекло од Александра Невског (Инокентије Гизел, „Синопсис” из 1674. године). Истовремено у летописима и документима (од XIII до XVII века), такође, нема спомињања термина „Украјина” и „Украјинци”.

Први „Украјинци” се појављују крајем XVIII века и почетком XIX. Но, појимо редом.

Настанак појма „Мала Русија”

Мала Русија – овај појам развили су грчки православни јерарси, када су после монголског освајања руских територија остале само две слободне области – Галицијско-Вољинскаја и Владимиро-Суздаљскаја, које су сачувале активни однос са константинопољском патријаршијом. Появила се потреба да се разликују једна Русија од друге, било каквим определењем. Византинци су искористили постојеће географске термине: држава мала или велика, у зависности од старости. Сагласно томе, Малом Русијом су назвали исконске руске земље, а Великом су назвали територије колонизоване насељавањем из државе-мајке. Тако је 1347. године византијски император, Јован Кантакузин, писао литванском кнезу Љубарту Гедиминовичу о томе да је руски народ познао Бога и просветио се крштењем и да има једног митрополита – кијевског за целу Русију, како за Малу, тако и за Велику.

Пре овога забележено је 1335. године да је галицијски кнез Јуриј Болеслав II у Грамати великому магистру немачког реда дитрих, од 20. октобра 1335. године, назвао себе

кнезом Мале Русије. Ови појмови, Мала и Велика Русија ушли су у службену употребу 1361. године, када је патријарх утврдио две митрополије – једну у Великој Русији са центром у Владимиру и Кијеву и другу у Малој Русији са центром у Новгороду и Галицији. Ова терминологија (Велика / Мала Русија) коришћена је од стране православног свештенства и монаштва (Руса и Грка), а такође и од стране људи који су образовани у њиховој средини. Посебно често ови називи су почели да се користе у текстовима православних публициста после Бретске уније, 1596. године. На основу назива територија Мала Русија (Малорусија) и становништво су почели називати Малоруси. Ова терминологија се задржала све до комунистичке револуције, а потом су револуционарним декретом, 1922. године забрањили коришћење имена Малорусија и увек име Украјина.

Како је настао термин „Украјина”

Према Роману Храпчевском, „Украјина” (Крајина) се изврorno користила као термин за означавање пограничних територија, како у Русији тако и у Польској. У руским најстаријим Летописима има око 20 случајева спомињања речи Украјина, али увек са истим значењем – погранични рејон. Потпуно аналогно се овај термин користи и у польском језику.

Руси су све до 1569. године сачували своје етничко јединство (у очима становника и странаца) без обзира којој држави припадали (Москви, Великом литванском кнезевству или Польској, а потом Москви и Речи Пасполити – после 1569. године). Но, од тада из Рима (Римокатоличке цркве) креће политика измене културног и народног идентитета православних Руса под политичком контролом римокатоличке Речи Пасполите. У овим условима (унијатизације и нереда које је ова политика унела међу православне Русе) у

пољској писаној традицији све чешће се појављује појам Украјина уместо Русија. Овај назив није био службени, али се користио од стране пољског племства и почeo је продирати и у привреду.

Почетак овог преласка у коришћењу термина „Украјина“ уместо Русија најбоље се може пратити у делу језуите, великог римокатоличког мисионара и мрзитеља православља, Антонија Посевина, који је водио преговоре између Речи Паспопите и Московске државе 1581-1582. године. Посевин зна за Белу и Црвену Русију потчињену пољском краљу, при чему је препоручивао да се руском цару оспори титула „све Русије“, односно да му припада само титула „цар Русије“. Истовремено, Посевин је предложио да се, упоредо са коришћењем уније, за разбијање верског јединства Руса искористе и друге мере које би разбијале народно јединство. Идеја Посевина је била да се у циљу борбе против православне руске државе искористи стварање нових народа чија би идеологија садржавала лојалност према Риму и Пољској. Из овог периода датира и почетак полонизације Руса, као и руског језика у данашњој Украјини.

Тако је средином XVII века Украјина устаљен термин за означавање територије Мале Русије. Ова пољска концепција замене термина Русија Украјином, долази до свог логичног kraja u XIX веку, теоријом грофа Тадеја Чацког (1822) и римског свештеника Ф. Духовског средином XIX века. Први је термин Украјина protумачио као етнички, tj. да ова реч води порекло од племена „Укра“, а код другог се чак и негирају словенски корени Великоруса и истиче да су они пореклом од Финаца и Татара. Литерална подршка овим представама у Украјини у пољском друштву прве половине XIX века била је тзв. „поетска украјинска школа“, чији је следбеник био и А. Мицкевич. Утицај ове школе није био велики, али је подржавала политичке претензије пољске аристократије на „изгубљене земље на Истоку“. У овоме се и закључује животност мита о „Украјини“.

Како је, дакле, овај пољски термин прихваћен од Руса?

Термин су прво прихватили Козаци, који су били под Пољском и који су комуницирали са Пољацима. Упоредо са овим и они Козаци (који су се образовали у Пољској усвојили су термин Украјина (у комуникацији са Пољацима), а са православнима, свештенством и представницима државне администрације увек су користили термин Русија и Мала Русија. Ово посебно добро илуструје писмо Богдана Хмельницког (завршио пољске језуитске школе) и атамана Запорожке Сече, Ивана Сирка (који није имао пољско образовање). Први је користио термин Украјина, а други Мала Русија”, „Малоруска украјина”, итд.

Но, током XVIII века појам „Украјина“ практично нестаје из употребе у Малорусији и његово коришћење је спорадично. Међутим, после укључивања у састав руске империје десне обале Дњепра, после 1792. године, са свим пољским власницима земље и племством, који су на овој територији били и скоро једини образовани слој, укључени су у државну администрацију и образовни систем Руске империје у Малорусији, што доводи до обнове употребе појма „Украјина“. Са овим је повезана и употреба појма „Украјина“ од стране Т. Г. Шевченка. Он је, наиме, 15 година био у Виљну, где је могао да комуницира само са Пољацима и да изучава пољски језик. У његовим стиховима се користи појам Украјина, а не Малорусија.

Назив Малорусија задржао се све до комунистичке револуције, 1917. године. Наиме, большевици, тадашњи украјински политички функционери, Скрипиника и Гунка, декретом 1922. године забрањују реч „Малорусија“ и званично је замењују речју „Украјина“. После тога, као главни украјинизатор руских области у Украјини јавља се Никита Хрушчов. Украјинизација Малоруса спровођена је у четири навата.

Прва украјинизација под совјетском влашћу догодила се после Револуције, 1917. године. У овој фази отпуштени су из државне службе сви који не знају украјинску мову (језик) и започета је кампања против руског језика и културе у Украјини. После утврђивања комунистичког режима у Русији и претварања Малорусије у Украјинску Совјетску Социјалистичку Републику, 1924. године, започета је и прва фаза украјинизације. Овај период је трајао до 1934. године, када је усвојен закон о украјинском језику као јединију мову у Украјини. Овај закон је усвојен у складу са постановком Савета народних посланика СССР-а, која је дата 1929. године.

стичку Републику (УССР), посао украјинизације уздигнут је на државни ниво и имао је савршено нов размах и димензије. Биле су створене „тројке за украјинизацију“ (по обрасцу тројки ГПУ, која је послала у смрт милионе људи), а такође и хиљаде „комисија“ ове врсте.

Административни терор и насиље донели су своје прне плодове. У руском граду Мариупољу, на пример, 1932. године у школама није остало ниједно одељење које би учило ђаке на руском језику. Ова кампања украјинизације Руса трајала је више од деценије, од средине двадесетих до 1937., када су најфанатичнији носиоци украјинства, на своје чуђење, проглашени „непријатељима народа“ и упућени у совјетске концлагоре. У предвечерје Другог светског рата украјинизација није званично одбачена, али је престала да се полаже велика пажња овом питању.

Затишје није трајало дugo. Војни успеси Хитлерове армије довели су до тога да је крајем 1942. године скоро сва Малорусија потпала под немачку власт, а то је пробудило најекстремније присталице украјинизације Малоруса. Подржани од Немаца, забранили су сву штампу на руском језику и увели само украјинску. Промени је подвргнута и сфера образовања. Сва места која су предвиђена за рад са становништвом морала су бити попуњена са познаваоцима украјинског језика. Лица која нису познавала украјински језик претерана су. Све ово је рађено за немачки новац и уз активно учешће немачких стручњака.

Следећи талас украјинизације догодио се у време Хрушчова, али је ово напуштено за време Брежњева, а без државне подршке украјински језик је умирао природном смрћу.

Четврти талас украјинизације Руса у Малорусији догодио се после проглашења самосталности Украјине и њеног проглашења „демократском“ државом, са циљем не само да Украјина остане без Руса, већ и да ова „нова“ нација буде и снажно антирусски пројектована.

Овај пројекат стварања украјинске нације од Малоруса у руској науци је познат као „галицијски пројекат или идеологија“. Тако је захваљујући „галицијској идеологији“ у држави са умирућом економијом, где милиони људи гладују, нештељко набављајући хлеб из градских контејнера и сметлишта, где младо поколење захватају алкохолизам, наркоманија и криминал, а проституција представља једини начин преживљавања око половине девојака и младих жена, а где од турбеколозе и сифилиса изумиру цели региони, држава која нема пару за лекове да лечи болесне у болницама, држава у којој се више умире него што се рађа, а самоубиства попримају разmere епидемије, где проневера државног новца, мито, корупција и распродажа националног богатства представљају основни посао државног апарата, од безличних чиновника до председника државе – у тој држави са чисто парапоичном обузетошћу сви указују само на један проблем: како да украјински језик постане масовно употребљаван и каквим средствима принудити 49 милиона становника ове земље да забораве материјни руски језик и омрзну Русе и православље. Ова политика снажно је подржана од стране САД, ЕУ и НАТО-а. Наиме, стратегији САД су мишљења да, ако Украјина остане у некој врсти добрих односа са Русијом или се једини са овом великим државом (и Белорусијом), онда ће ова руска заједница бити по свом становништву, територији и богатству јача не само од Немачке, већ и од целе западне Европе. Међутим, уколико Украјина ступи у савез са својим западним суседима (Пољацима, Литванцима, Румунима...), односно уђе у Европску унију, онда ће ово бити снажан противтег Русији, која ће се претворити у средње важну државу. Но, да би се то дододило, мора се становништво

Украјине, које је по свом етничком пореклу руско, денационализовати и претворити у нову нацију, непријатељски настројену према Русима, а пријатељски према Пољацима, ЕУ и САД. Због тога у науци постоји мишљење да је Украјинац пројектован да ствара туђе империје, а не своју државу.

Антируска идеологија нове украјинске нације

После наметања појма Украјина почeo је рад на идентификацији становништва са овим појмом, односно наметању новог идентитета, тачније идеологије и система вредности који би разликовао Украјинце од Руса. Поред промовисања унијатства као свеукрајинске вере, рађено је и на промовисању посебног језика (мове), тако што су у руски језик убаџиване пољске речи. У Украјини то су радили представници Грко-католичке цркве, те је ова украјинска идеологија добила име „галицијска идеологија“. Међу првим одредница ма ове идеологије јесте тврдња да Украјинци нису (Мало)Руси већ нација која нема никакве везе са Русима. Тачније, савремена „галицијска идеологија“ полази од следећих тврдњи:

- Украјинци немају ништа заједничко са Русима, тј. Малоруси и Руси (Великоруси) су два различита народа;
- Кијевска Русија није руска него украјинска држава;
- Руска књегиња Олга и руски кнез Владимир или Јарослав нису руски већ украјински кнезеви.
- Богдан Хмельицки се определио за Русију само привремено, док не постигне независну Украјину.
- Русија је страшна звер коју треба уништити.
- Православље није никаква религија.
- Украјина мора раскинути са Русијом и укључити се у европско-атлантске структуре (Европску унију и НАТО).

Формирање овакве идеологије међу Украјинцима се код руских научника сматра делом информативно-психолошког рата, који је апсолутно оригиналан и преузет је из стратегије Римокатоличке цркве, а он води ка стварању нове нације, а да то матична нација не примети. На тај начин показало се да је промена назива Малорусија у Украјина имала стратегијски циљ, а то је одвајање Малоруса (Украјинаца) од Руса и, потом, њихово супротстављање.

Да ли је могућ мир?

Писац: Амад Мигати

Мировна конференција за решавање израелско-палестинског сукоба, одржана на иницијативу Сједињених америчких држава крајем новембра у Анаполису, показала је да је мир још увек далеко. Решавање основа кризе на Близаком истоку, по свему судећи, мораће да сачека неко друго време, када на светској политичкој сцени буду јасно издефинисане улоге и када окупатори не буду проглашавани жртвама, а борци за слободу терористима.

Пошто конференцији нису желеле да присуствују неке друге државе у региону док не добију гаранцију да ће бити постигнут свеобухватни и суштински споразум, она је подељена на две фазе. На конференцији у Анаполису дискутовало се само о израелско-палестинском сукобу, а на конференцији која ће бити одржана почетком наредне године у Москви разговараће се о осталим жартиштима на Близаком истоку, као што је Голанска висораван и југ Либана.

Озбиљни аналитичари и пре почетка конференције изразили су сумње у искреност намера Сједињених Америчких Држава да се постигне дуготрајно и коначно решење између сукобљених страна. Као што је познато, америчка администрација пружа неограничену подршку израелској политици која је према различитим међународним резолуцијама окарakterисана као окупаторска, агресорска, дискриминаторска итд.

Сједињене Америчке Државе у својој дипломатији на Близаком истоку увек иду корак напред у обезвређивању резолуција Савета безбедности како би помогле израелској страни да се оне не спроведу. У својој стратегији (светска борба против тероризма) отишле су толико далеко да су борце против окупације карактерисале као терористе а окупаторе као жртве терориста. Тезу о правом лицу америчке „светске борбе против тероризма“ потврђује и чињеница да је проблем окупираних територија и терориста могао једноставно да буде решен повлачењем окупатора. Из свега поменутог извлачи се закључак да Сједињене Америчке Државе нису заинтересоване за трајно и свеобухватно миров-

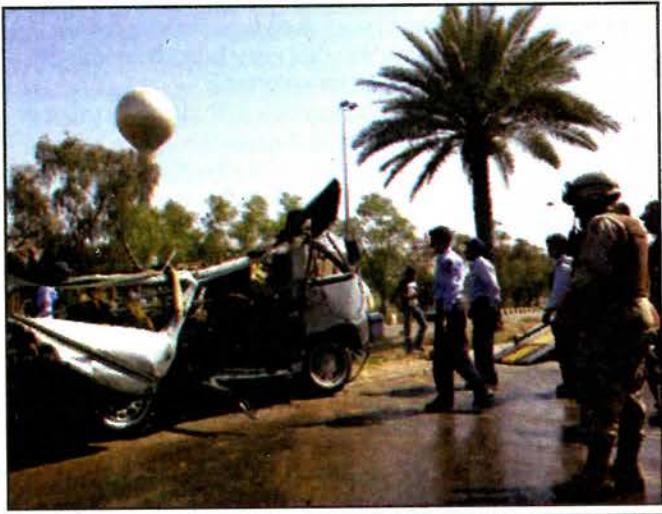
но решење на Близаком истоку, пошто би оно смањило њихов утицај на ситуацију у поменутом региону.

Познато је да су потези америчке администрације усмерени на постизање мировног споразума, заправо само један део предизборне кампање. Садашњи председник Буш који је до гуше у блату авганистанског и ирачког рата, све више губи подршку свог народа. Према последњим подацима његова популарност је најнижа у односу на све досадашње америчке председнике. На недавној конференцији Бушу је додељена улога мировног деда мраза који ће свој поклон доставити крајем 2008. године, односно након његовог одласка. Међутим, председник израелске владе Олмарт ових дана одузима Бушу поменуту улогу, изјављујући да је нереално очекивати постизање коначног мировног решења до краја 2008. године.

Без дуго очекиваног мира све стране на Близаком истоку губе. Највећи стратешки губитник биће Сједињене Америчке Државе, које ће, ако не промене своју политику на Близаком истоку, доживети крах на том подручју. Политика подстицаја екстремизма, уз јачање осећаја неправде, очаја и безнађа појачаће отпор према америчкој политици. Поједињи аналитичари истичу да уколико САД не промене курс своје политике могу да очекују да ће бити избачене са тог подручја. Наравно, нико не сумња да ће поменути процес да проузрокује велике патње и жртве народа на Близаком истоку.

За разлику од Америке, Русија следи други пут. Супротно америчкој политици, Русија је још раније захтевала од свих релевантних међународних фактора да се организује мировна конференција за Близаки исток која ће коначно да реши проблем, уз обавезујућу резолуцију.

По свему судећи, решење палестинско-израелског сукоба и мир на Близаком истоку мора још дugo да чека на успостављање бољег светског баланса снага, у коме ће државе региона, ослобођене страха од доминације и одмазде Сједињених Америчких Држава, да играју активнију улогу. Према оцени аналитичара, само њихово активније учешће може да натера америчку администрацију да делује у корист постизања истинског мира на Близаком истоку, а не супротно.

Ватикански „екуменизам” према „јеретицима” и „шизматицима” (4)

Понижење осталих хришћанских цркава

Пише: др Никола Жутић

На састанку, одржаном 16. септембра 1742. у Риму, по-менута је као врло згодна мера за верски преобразај Срба, „поучавање” питомца у папским колегијима у Лорету, Ферму и у „оном за пропаганду у Риму”, Св. Јеронима. Предвиђено је оснивање једне катедре (курса) на „илирском” књижевном језику, „пошто треба свако да се увери у ову истину да ће Срби радије учити од илирског (католичког) свештеника него од својих монаха или калуђера, који су из уобичајене грчке грамзивости тражили много новца од својих ученика”.

Пошто је залагањем задарског надбискупа истеран из Далмације „српски шизматички бискуп” (С. Љубибрatiћ), зависан од пећког патријарха, и пошто је Венеција одлучила да спречи постављање („увођење”) српских свештеника у Далмацији, како би на тај начин српски пароси дошли под власт „латинских епископа”, Конгрегација за пропаганду вере је одлучила да прозелитску активност усмери ка православцима Босне и Лике. Конгрегација је настојала да одвоји далматинске српске парохе од „шизматичких” српских епископа зависних од пећког патријарха.

Конгрегација за пропаганду вере је одлучила да „против ове тешке неприлике” форсира постављање унијатских епископа уместо православних српских, и то на свој трошак. Постојала је и бојазан да би једног католичког епископа могао наследити неки „шизматички” епископ уз помоћ „грчког новца”. У Ватикану су сматрали да треба и римокатоличке епископе прилагодити да врше епископске обреде „по српском обреду који је једнак русинском”, односно, унијатском (грекокатоличком). Због тога су многи римокатолички свештеници, ради лакшег прекрштавања Срба, добијали задатак да се преобрата у унијатске свештенике како би могли вршити обреде по унијатском моделу.

Далматински Срби су сами покушали да реше питање црквене самосталности у односу на Римску цркву и Ватикан. Енергични парох у Бенковцу, Симеон Кончаревић, рођен у Каришу у свештеничкој породици, сазвао је за 28. јун 1731. народни збор у Бенковцу, коме су присуствовали изасланици из Далмације и Боке Которске. Збор је одбио сваку јерархијску, управну и литургијску везу с Римокатоличком црквом и одбио да призна власт римокатоличких свештеника над православним свештенством и богомольјама. Наглашене су докматске разлике између Православне и Католичке цркве, истакнута је обавеза да српски свештеници служе према важећим канонима Православне цркве и одлучено да се од млетачког Сената затражи одобрење за избор православног епископа за Далмацију. Млетачки дужд се није много обазирао на одлуке овог збора, па је оснажио наредбу из 1686. о обавезној зависности православног свештенства у Далмацији од латинског бискупа. Међутим, стање се ускоро изменило. Због могућности избијања рускотурског рата и уласка Венеције у рат, млетачки Сенат је до-

пустио да православци изаберу свог владику. Надбискуп задарски Вицко Змајевић свим силама је радио да се таква дозвола повуче, па му је на крају то пошло за руком. Млетачки генерални провидур Марин Кавали наредио је 1741. да православни свештеници у Далмацији зависе од латинског бискупа.

Осорски бискуп Матеј Караман саставио је 1744. године један спис против православних Срба, а у септембру 1750. инквизитори су издали наредбу да српски свештеник може вршити парохијску службу тек после испита у курији оног бискупа у чијој се бискупiji налази односна парохија. Римокатоличким бискупима дато је право да својим патентима постављају парохе у православним парохијама. Православним свештеницима је, под претњом тамнице, новчане глобе или претеривања из државе, било забрањено да служе без бискупских патената и да без дозволе надлежног бискупа благосиљају мешовите бракове. Сви православни пароси и црквени тутори били су обавезни да дочекују латинске бискупе приликом њихових канонских посета.

У новембру 1750. Срби из Далмације и Боке Которске искупили су се на збор код цркве Св. Илије на далматинском Косову, где су, без дозволе млетачке власти, изабрали Симеона Кончаревића за епископа далматинског. На тој дужности био је око годину и по дана. Пећки патријарх Атанасије II овластио је у августу 1751. босанског митрополита Гаврила да завладици Симеона Кончаревића за епископа далматинског, што је и учињено у септембру исте године. Због притиска латинских бискупа, посебно задарског надбискупа М. Карамана, млетачка влада је у априлу 1753. на-

редила генералном провидуру да на леп начин уклони епископа Симеона из Далмације. Кончаревић је морао бежати из Бенковца у Лику, где је био до 1757. године, да би на крају морао побећи у Русију. Православно свештенство је и даље, по наређењу Сената, било потчињено латинским далматинским бискупима.

Српски „православни народ Далмације“ у више наврата је слao на адресу далматинског (млетачког) Сената „прошњу“ да му млетачка власт дозволи да бира свог православног епископа. У „прошњи“ од 20. новембра 1754, упућеној на име кнеза, речено је следеће: „Ми славено-српски народ грчкога закона источне цркве који се налазимо под влашћу ваше прејасне Републике у предјелима Ерцегновога и Рисна, Неретве, Имоцкога, Спљета, Сиња, Книна, Шибеника и Задра, и у својој провинцији која је под управом Његове Преузвишености господина генералног Проведитора Далмације и Албаније, падамо сви скупа једнодушно и заједнички, свјетовњаци и духовници свију сталежа и доби, пред ноге ваше Свјетlostи, квасећи најтоплијим сузама ову најпонизнију нашу прошњу... Цијељ је понизне молбе наше да нам ваша Свјетlost и прејасна влада допусти да имамо у напрјед свог засебног пастира од нашег српског језика и грчкога обреда источне цркве...“) Српски „народ далматински“ је пред млетачким властима молио да српски епископ постане Дионисије Новаковић „који наш српски језик познаје, грчкога је обреда и вјерни је поданик ваше Свјетlostи, родом из Кинеске крајине у Далмацији, који је учио у манастиру Савини код Ерцегновога“. Представку сличног садржаја послали су млетачком Сенату Срби из Далмације и 1759. године. У потпису су наведени сви виђенији људи Херцегновске крајине, Рисанске крајине, Неретве, „Имоцкога“, Кинеске крајине, Шибеничке и Задарске.

Године 1762. влада у Венецији основала је филаделфијску архиепископију за православне Србе и поставила за архиепископа Георгија Фадеа (1762-1768). Он је имао власт у црквеним пословима и над православним Србима северне Далмације. У то време у Попини, на граници личко-далматинској, живео је далматински владика Симеон Кончаревић којег млетачка влада није признавала за владику. Како истичеprotoјереј Димитрије Руварац, владика Симеон Кончаревић живео је у Попини врло бедно од милостиње све до 1764, када одлази у Русију. Наследник Фадејев, Софроније Кутовали, 27. маја 1783. поставио је за свог генералног викара за Далмацију архимандрита манастира Крке Никанора Богуновића. Њега је наследио 1796. Герасим Зелић који је био проаустријски оријентисан. Он је 1799. отишао у Беч с циљем да оствари своје постављање за епископа далматин-

ског, али у томе није успео. Наполеоновим декретом од 7. септембра 1808. поново је успостављена Далматинска православна епископија. У марту 1810. Наполеон је поставио владику Венедикту Краљевића за епископа далматинског, а архимандрита Герасима Зелића за викара бококоторског.

Б. Краљевић се у почетку представљао одабраним православцем који је православље „словено-илирских Далматинаца“ сматрао најчистијим. Међутим, с аустријском окупацијом Далмације 1815. године, Краљевић је почeo мењати „начин верског живота“. Наиме, он се свим снагама почeo залагати за увођење уније међу припаднике „грчко-источне несједињене цркве“.

Добивши 1815. године Далмацију, на основу Бечког уговора, Аустрија је, у већој мери него раније Млетачка република, почела да преводи Србе на римокатолицизам помоћу унијања. По том предмету водила се већ почетком 1816. године врло активна преписка између Пресидијалне дворске централне организационе комисије у Бечу и Далматинског намесништва. У фебруару 1818. позван је у Беч далматински православни епископ Венедикт Краљевић где је, под претњом да ће бити уклонjen са епископске столице, дао писмену изјаву да ће радити за унију. С друге стране, аустријски цар Франц I, је на предлог унијатског митрополита у Пшемислу, именовао мисионаре уније у Далмацији: канонику Алексија Ступнишког, префекта грчко-католичког семинара у Лавову Јакова Чистинског, свештеника краљевског конвикта у Бечу Јакова Церовског и катехету гимназије у Черновилу Василија Терлецког. Њима је цар наредио да морају држати у тајности циљ своје мисије, и одмах пустити браћу, како не би побудили подозрење православних у Далмацији. Каноник Ступнишки постављен је у исто време за ректора новооснованог семинара у Шибенику. У пролеће 1820. ови су мисионари стigli у Задар и ту су се стали удварати православним, читати литургију у православној цркви и у њој певати, настојећи да стекну симпатије православних верника. Други покушај уније извођен је 1832. и 1835. године, посебно у Дрнишу и у нешто мањем обиму у Врлици.

После бројних успешних прозелитских акција, на простору Далмације је остао релативно мали број православних Срба. Одређен број је задржao српско име, али је у верском погледу припадао римокатолицизму. Према статистичким подацима за попис од 1880. године, од 476.000 становника, православних је било 79.000. Према попису спроведеном 1900. године од укупно 593.000 становника, православних је било 96.000.

Песмом против тираније лажи

- Из приворске јединице антисрпског хашког казамата, српски затвореник Средоје Лукић показваје нам како је дух праведника шешко сломиши, чак и уз помоћ оних несрећника који своју часину и образ продају за шаку долара. Песмом и вршавим духом који га није најусишио ни у мрачној инквизициској атмосфери хашке ћелије, он показује сву супериорност човека чисте совести над свим лажима Трибунала – лажним оштукама, лажним пужиоцима, и најгором од свих лажи – лажним сведочицама

Лажни свједок К-117

Ја сам лажни сведок,
син лажљивог оца,
ја волим да лажем
за свој пужиоца.

Да вам одмах кажем
ја истиину малу,
заклећиву сам дао
Хашком трибуналу.

Увијек када хоћу
да вам нешишио кажем,
ја нисам ни зинуо,
точињем да лажем

Рачунају на мене,
моје приче празне,
све са циљем једним
да су веће казне.

Ја образа немам,
с Тужилаштвом сјојим,
мене зову зашићени,
никог се не бојим.

Истина и правда
за мене не важи,
ја када и ставам,
ја пренирам лажи.

Хашко пужилаштво
шакве људе воли,
мене од лађања
мој језик заболи.

Судије и пужиоци
мене радо виде,
једино се оштукени
увијек мене сишиде.

Када ја свједочим,
сви вјерују мени,
највише ме мрзе
шешко оштукени

Много сам зашићен
у мени је сила,
мене ишиши човјек
са Кашијол хила.

Кад човјека осуде,
моја улога је велика,
иза мене сјоји
земља Америка.

Када се излажем,
шоносим се шиме,
на брзину промјеним
своје лично име.

Кад се све то завриши,
сви се моји крију,
та због својих лажи
ја изгуби фамилију.

Моји драги другови,
ово није шала,
извините фамилијо.
шоси јо сам будала.

Национално благо у буџацима

- Често је национално благо ђоверено на чување музејима у којима су директори људи којима је што први ђосао у животу, или так они који ће на тај начин подмирити неке своје парижске обавезе, или чак они, поштуй сомборског случаја од тре неколико година када је директор фалсификовао слике из музеја, оригиналне продавао, а фалсификација сављао у дјелу. Морална одговорност и свесност о значају националног блага очигледно да нису особине које увек одликују оне који се ђостављају за чуваре баштине

Чување националне баштине један је од императива сваке државе и њеног друштва. Међутим, колико смо свесни својих поступака и у којој мери бринемо о том истом националном, односно светском благу које се чува у музејима, дискутибилно је говорити. Маргинални положај који наши музеји већ деценијама имају у друштву, између остalog, показује и чињеница да, осим Музеја савремене уметности у Београду, ниједан музеј од 1945. у Србији није направљен са том наменом, већ су за музејске просторе адаптирани одређени објекти. Услови у таквим објектима

скоро никада не могу бити задовољавајући, што неминовно доводи до оштећења експоната.

Али и поред наведених факата, евидентно је да наше друштво тешко да је зрело да спозна значај свега онога што се чува у музејима, иако је управо то оно чиме се дличимо у свету. За разлику од позоришта која су у Београду у годинама иза нас комплетно реновирана, филма за који се такође издавају значајна средства, музејима је држава маћеха. Тек прошле године покретањем НИП-а је дошао и на њих ред, али и овог пута само су неки музеји добили средства, тако да

је поређења ради, за позоришта одвојено 15 милиона евра а за обнову локалних музеја и библиотека око 3 милиона евра. Евидентно је и да је гро тих средстава остао у Београду, тако да су музејске институције у Србији биле више него незадовољне, али ако се зна да се од 17 националних институција 14 налази у Београду, онда донекле расподела средстава из НИП-а може да се прихвати.

Са друге стране сведоци смо да наше национално благо које се налази у музејима често не може да се види, како у Србији тако и у њеној престоници, Београду. Чинjenica је да је Народни музеј, у коме се налази преко 400.000 предмета, због неодговарајућих услова затворен још 1. јуна 2003. и да се његово отварање планира за 2010. годину. Од 2003. године у Народном музеју је приређено неколико изложби које су биле одлично посете, али су то изложбе камерног типа које су биле постављене у атријуму који има најоптималније услове за излагanje. Музеј савремене уметности већ годинама уназад, због великих стаклених површине, током лета скида своју сталну поставку (високе температуре доводе до оштећења слика), тако да су у њему изложбе приређивање само у сезони јесен – зима – пролеће. Новонастала ситуација која је започета у јуну ове године је да су оба ова музеја у потпуности затворена јер се њихови фундуси пребацију у одговарајуће депо Народне банке и сл. док се процес реконструкције у овим институцијама не заврши.

Међутим, пребацивање експоната Народног музеја у специјализовани депо који је за ту намену направљен и месечна рента од 35.000 евра која се за ту сврху од септембра 2007. па све до 2010. плаћа, овог лета били су повод бројних полемика. За разлику од Музеја на Ушћу који својих 7.000 експоната може да смести у трезоре банака, Народни музеј због неупоредиво већег броја експоната може само један мали део збирки да смести у трезор Народне банке. Остатак фундуса биће похрњен у наведеном специјализованом депоу који је аустријска фирма „Kunsttrans“ направила на периферији Београда. Спорни месечни износ од 35.000 евра свакако је велики али због неодговарајућег односа државе према свом националном благу он ће се плаћати, јер да би се слике, сиртежи, скулптуре итд. сачували неопходни су одговарајући микроклиматски услови. Чести коментари да се слике могу ставити у кутије и да је у том случају небитно где ће слике бити смештене, као и да је неки војни објекат могао да се узме за ту сврху, су углавном неодговорни јер депои морају да имају одговарајуће услове и слике морају да дишу, јер у противном је питање шта би остало од њих после неколико година.

Не треба заборавити да Народни музеј има дела светске и домаће уметничке баштине и да су она од непроцењиве вредности, тако да би немарност било ког типа могла да буде кобна за њих. Друго је питање зашто држава, ако већ хоће да уложи новац да се музеји по Србији постепено доводе у одговарајуће стање, не види свој интерес у томе да она направи такав један специјализовани депо и тиме реши проблем тек предстојећих реконструкција музеја дном земље, тј. збрињавање експоната у том периоду. Чинjenica да депо прави аустријска фирма која је респективилна специјалистичка компанија за ту врсту послана не треба да буде спорна јер код нас не постоји таква фирма. Такође, спорна не треба да буде ни висина аконтације јер је претходна Влада у потпуности била упозната са целокупним поступком реконструкције Народног музеја, а самим тим и изградњом специјализованог депоа, и далја сагласност за све радње.

Наравно, може се поставити и питање зашто радови нису могли да буду пребачени у депо других музеја у Београду или Србији. Одговор на ово питање је више него једно-

ставан: такви депоа код нас не постоје. То је такође само један од показатеља односа друштва, тј. државе, према својој културној баштини. Проблем збрињавања фундуса Народног музеја могао је, како многи наводе, бити решен да се са реконструкцијом ишли постепено, али по речима одговорних то овде није могло бити примењено. Такође, да је зграда Новог двора, у којој је смештен председник Србије, а која је тестаментарном волјом Александра Првог Карађорђевића остављена овом музеју, коначно и дата Народном музеју, ствари би биле другачије. Нови двор је иначе у периоду од 1935. до 1945. имао и функцију музеја, али победом Јосипа Броза Тита Двор је национализован и узет за потребе председништва Србије. Потребна је само одлука Владе да би се музеј са Трга Републике изместио у ту зграду, али до тога очигледно у скорије време неће доћи, иако се још од 2000. то наводи као решено питање до чије реализације сино што није дошло.

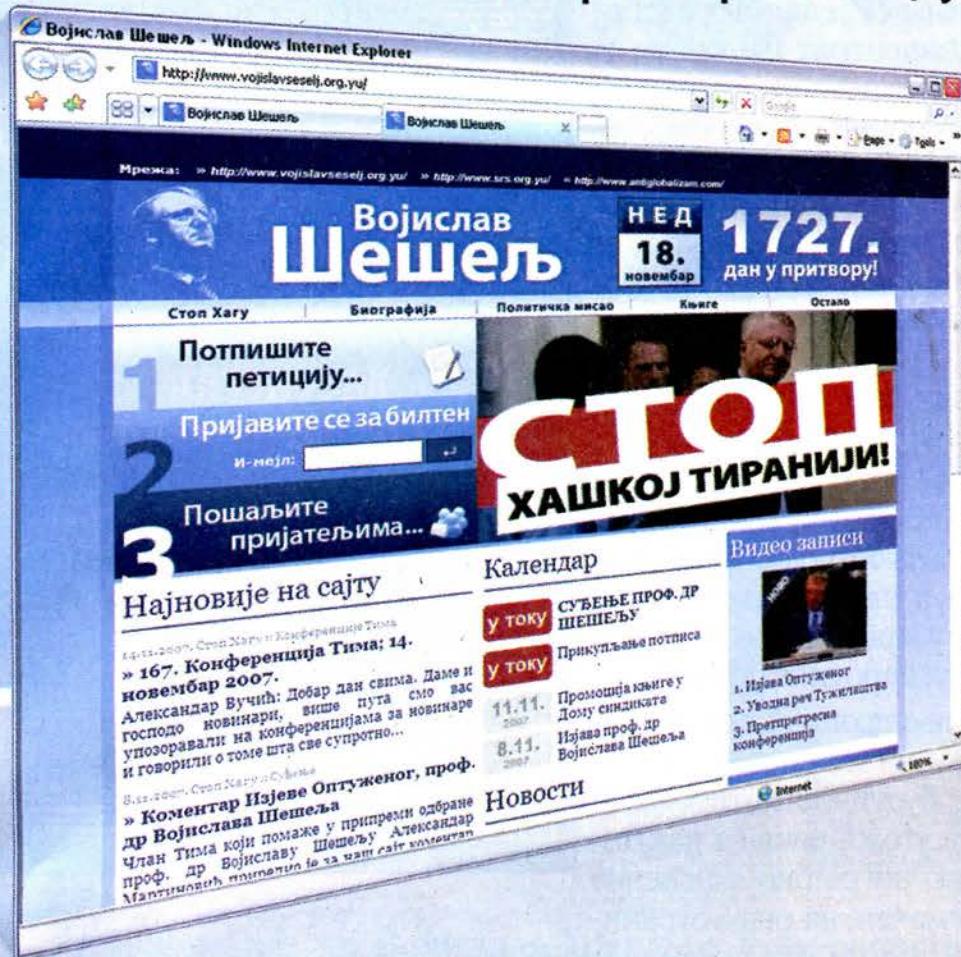
И тако се дошло до ситуације да странац који дође у Београд, али и грађани Србије који хоће да виде своју националну баштину, то немају где да виде. Наравно, поред Народног музеја и МСУ постоје и други музеји који имају богате и вредне збирке. Међутим, ти музеји немају своје зграде или, попут Музеја града Београда који је прошле године добио зграду бивше Војне академије у Ресавској 40б, сада објекат адаптирају. У ништа бољој, ако не и горој ситуацији, су бројни музеји у Србији. Поред наведених проблема не треба заборавити да је можда кључни фактор за овакво стање чинjenica да се средства додељују у зависности од тога шта је ресорни министар по вocationи, из ког краја су му родитељи, али наравно и то да се по истом принципу бирају и људи који раде у музејима. Тако нам је често национално благо поверено на чување музејима у којима су директори људи којима је то први посао у животу, или пак они који ће на тај начин подмирити неке своје партијске обавезе, или чак они, попут сомборског случаја од пре неколико година, када је директор фалсификовао слике из музеја, оригиналне продаја, а фалсификата стављао у депо. Морална одговорност и свест о значају националног блага очигледно да нису особине која увек одликују оне који се постављају за чуваре баштине.

P. B. C.

- Жутица је болест прљавих руку. И ова коју зову ХЕПАТИТИС и она коју зову ДОС.
- **Хашко** и Вукчевићево тужилаштво успоставили робно-новчану размену. Ови Карли достављају документа, припремљене сведоке и нове оптужене, а Карла њима новац у истим количинама.
- Расим Љајић каже да сваки дан добија информације о кретању Ратка Младића. Како ствари стоје, можда га једном и „ухвати”.
- Новине кажу да су Вукчевић, Векарић и Mrдак недавно ишли у Хаг ради усклађивања ставова (како су рекли). Успут су упознали и природне лепоте шалтера на хашкој благајни.
- Шутановац недавно на војној вежби обукао војничку униформу. Први пут у животу, јер војску није служио.
- Војна вежба здружених снага Србије и Мађарске на Сави код Шапца дала је изузетне резултате. Нико од учесника се није удавио.
- И Шиптари на Косову и Метохији имали показну војну вежбу. Показали су нам шта ће нам урадити уколико се Србија не опамети и заштити Србе на том подручју.
- Како су Шутановац, Коштуница и Тадић реорганизовали, опремили и обучили војску Србије, Косово и Метохију ћемо бранити код Раље, Умчара и Гроцке.
- Запослени у правосуђу су били приморани да штрајкују због ниских плата. У Министарству правосуђа нису.
- Па ови су, изгледа, и организовали штрајк у правосуђу. Да запослени не би радили на пријавама које су против њих поднели грађани Србије због лоповљука, корупције и криминала.
- Влада Србије предложила штрајкачима да отпусти неколико хиљада запослених у циљу рационализације и ефикасности рада. А да исто применимо и у председништву, влади, агенцијама.
- Тадић почeo опсежне припреме за изборе. Уградио на председничку фотељу аутомобилски појас за везивање.
- Тек кад је Веља Илић оптужио неке новинаре за содомију, постало је јасно како су настале досовске коловође.
- Ко каже да смо сиромашна земља? Па, ови краду већ седам година и још увек нису завршили посао.
- У владајућој коалицији почeo прелазни рок. Прелазе једни друге.
- Колико оставка може да буде тужна, показала је Милка Форџан. Кад је рекла шта је учинила, пола министара је плакало и туговало.
- Захваљујући одлукама владе Србије заустављен је пад стандарда. Нашли смо се на самом дну.

Војислав Шешељ

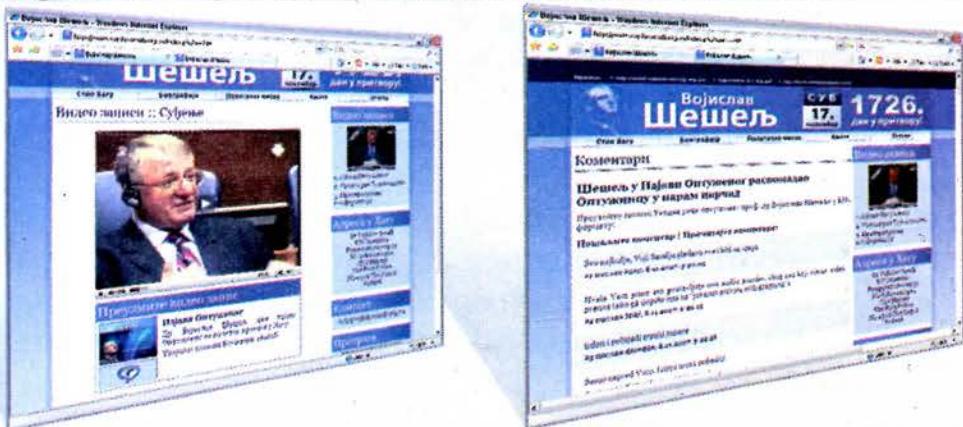
званична интернет презентација

Српска радикална странка представља вам преуређену интернет презентацију проф. др Војислава Шешеља, прилагођену потребама благовременог и истинитог информисања јавности о процесу који се води пред такозваним Хашким трибуналом. На интернет адреси www.vojislavseselj.org.yu имате могућност прегледа и коментара најновијих вести и најава дogađaja. Можете погледати или преузећи видео записи суђења, прочитати поднеске, транскрипте статусних конференција и упознати се са активностима Тима за одбрану.

Сви посетиоци сајта могу бесплатно преузећи електронске верзије књига проф. др Војислава Шешеља, међу којима посебно издавамо капитална научна дела „Идеологија српског национализма“ и „Римокатолички злочиначки пројекат вештачке хрватске нације“.

Уколико до сада нисте били у прилици да потпишете петицију за директан пренос суђења на РТС-у, то можете учинити на овој интернет презентацији.

VOJISLAVSESELJ.ORG.YU

Сабрана дела проф. др Војислава Шешеља

П реко 65.000 страница сабраних дела проф. др Војислава Шешеља представљају чисти концентрат његових мисли и дела, од дисидентских дана до тренутка када је постао неоспорни лидер свих српских патриота. Овде се, на једном месту, налазе његови научни радови, скупштински говори, телевизијски мегдани, интервјуи које је дао штампи, радио емисије и различити политички и научни склопови у чијем раду је активно учествовао. Ту су и судски процеси, а нарочито место заузима збирка хашких докумената, објављена у чак 15 књига.

Својим пером, ова оригинална личност српске политике објашњава узroke и механизме политичке делатности усмерене против српског народа и његове државе, али читаоца не оставља у мраку пессимизма пут већине хроничара народног страдања.

Његово сагледавање прошлости и садашњости представља научни метод за пројектовање реалне визије будућности, што је, у ствари, одговор на најтежа питања данашњице. Често намерно погрешно схваћен и још злонамерније тумачен, на овим страницама не оставља простор за било какву дилему – све је објашњено, свака реч је у контексту, догађај лоциран, а правни акт протумачен.

По општој оцени целокупне српске јавности, а нарочито њеног научног дела, у овом обиљу историјског, правног и политичког материјала нарочито се издваја његово, по много чему капитално дело, „Идеологија српског национализма”.

У својој најпознатијој књизи, проф. др Војислав Шешељ, на хиљаду страна текста, синтетизује све научне чињенице, филозофске парадигме и теоријске постулате на којима је саздана идеологија српског национализма.

Ово дело др Војислава Шешеља се одликује критичким приступом и бриљантном анализом, а аутор се и овде потврђује као ерудита и стрпљив истраживач, који је у току вишегодишњег рада проучио огроман број историјских, лингвистичких, филозофских, социолошких и политиколошких студија, дела водећих научних ауторитета у разним дисциплинама и областима, селекционишући њихове врхунске резултате и доводећи их у хармоничан облик.

Др Шешељ је ову обимну студију довршио проширујући своју претходну монографију „Научно и публицистичко дело проф. др Лазе Костића”. Српски народ је тако добио компактно, систематизовано и комплетно дело у коме су обрађени сви значајни аспекти српског национализма, његова природа, циљеви и систем моралних судова. Пред нама је први прави уџбеник српског национализма.

Др Војислав Шешељ

**ПОНТИФЕКС МАКСИМУС
САТАНИСТИЧКЕ ЦРКВЕ
ЈОВАН ПАВЛЕ ДРУГИ**

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА
БЕОГРАД 2006.

Др Војислав Шешељ

**АНТИХРИСТОВ НАМЕСНИК
ЗЛИКОВАЧКИ РИМСКИ ПАПА
БЕНЕДИКТ ШЕСНАESTИ**

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА
БЕОГРАД 2006.

Четири књиге др Војислава Шешеља које раскривају антисрпску природу папства и римокатоличког клера у целини.

Концентрат истине на 4000 страна који јасно доказује да је за све ратне злочине на територији бивше Југославије крив римски папа.

Др Војислав Шешељ

**ВАТИКАН ГЛАВНО
САТАНИНО ГНЕЗДО**

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА
БЕОГРАД 2006.

Др Војислав Шешељ

**РИМСКА КУРИЈА
ВЕЧИТО ЖЕДНА
СРПСКЕ КРВИ**

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА
БЕОГРАД 2006.

Капитално дело Проф. др Војислава Шешеља

ОВУ КЊИГУ ПОСВЕЋУЈЕМ
МОЈИМ РАТНИМ САБОРЦИМА И ПРИЈАТЕЉИМА
ДОБРОВОЉЦИМА СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ,
ЈУНАЧКИМ
КОЈИ СУ С
НА ОЛТАР
БРАНЕЋИ
ДИВИМ С
КЛАЊАЈУ
СТИДИМ
ШТО НИ
СТИ
ИШ
ДА ПОД
ИШ
ДА ДО
НАСТАД
НАСЛ...

Др Војислав Шешељ

РИМОКАТОЛИЧКИ ЗЛОЧИНАЧКИ ПРОЈЕКАТ ВЕШТАЧКЕ ХРВАТСКЕ НАЦИЈЕ

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА
БЕОГРАД 2007.

Научна истина о Римокатоличкој цркви и Хрватима Сензионално дело настало за четири године хашког тамновања проф. др Војислава Шешеља

Чињеницама потискујући емоције, аутор научно доказује да је данашњи „хрватски народ“ вештачка креација Римокатоличке цркве, унапред замишљена као инструмент њеног злочиначког пројекта, утемељеног на тежњи да се српски народ уништи унијаћењем, покаталичавањем или потпуном физичком ликвидацијом, како више не би представљао препреку даљем прозелитском продирању на источноевропске просторе.

Рачунајући на беспоштедну и аргументовану критику, проф. др Шешељ анализира бројну научну и публицистичку литературу и тако доказује своју основну тезу истакнуту у самом наслову ове књиге.

Јединствен научни рад на преко хиљаду страница који разобличава пакт Ватикана и Вашингтона који је жигосао Србе као највећи светски проблем и тако се сврстао на страну традиционалних српских непријатеља.